

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Ewaluacja ex-ante kujawsko-pomorskiego regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020

RAPORT METODOLOGICZNY

Zamawiający:

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Pl. Teatralny 2

87-100 Toruń

Lipiec 2013

Badanie jest finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2007-2013

Spis treści

Wykaz skrótów.....	133
1 CEL GŁÓWNY OCENY EX-ANTE I UZASADNIENIE DLA JEJ PRZEPROWADZENIA.....	135
1.1 Uzasadnienie badania.....	135
1.2 Przedmiot badania	135
1.3 Cel badania.....	135
2 SZCZEGÓŁOWY OPIS METODOLOGII EWALUACJI EX-ANTE.....	137
2.1 Schemat badania ewaluacyjnego	137
2.2 Szczegółowy opis metod oraz odniesienie do badań empirycznych	143
3 SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ EWALUACJI EX-ANTE.....	156
3.1 Szczegółowa koncepcja postępowania ewaluacyjnego w ramach modułów badania	156
3.1.1 MODUŁ I – Ocena trafności i spójności wewnętrznej K-P RPO 2014-2020	156
3.1.2 MODUŁ II – Ocena spójności zewnętrznej K-P RPO 2014-2020.....	169
3.1.3 MODUŁ III – Ocena systemu realizacji K-P RPO 2014-2020	175
3.2 Opis sposobu zapewnienia standardów rzetelności oraz kontroli jakości działań prowadzonych w ramach badania – w odniesieniu do procesu zbierania danych oraz ich analizy i interpretacji.	183
3.3 Organizacja współpracy z Zamawiającym i harmonogram realizacji badania.....	185
3.4 Raport końcowy.....	192
4 ZAŁĄCZNIKI	193
4.1 Lista dokumentów objętych badaniem	193
4.2 Projekt kwestionariusza do badania CAWI wśród potencjalnych instytucjonalnych beneficjentów K-P RPO 2014-2020	199
4.3 Projekt scenariusza do wywiadów pogłębionych z przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WK-P 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL 2007-2013.....	221
4.4 Projekt scenariusza do wywiadów pogłębionych z przedstawicielami MRR.....	223
4.5 Projekt scenariusza do wywiadów pogłębionych z ekspertami dziedzinowymi.....	224
4.6 Projekt scenariusza z ekspertami ds. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	225
4.7 Lista szkół wyższych i jednostek naukowych, które zostaną objęte badaniem CAWI	227
4.8 Lista instytucji otoczenie biznesu, które zostaną objęte badaniem CAWI.....	228

Wykaz skrótów

Skrót	Rozwinięcie skrótu
AGO	Technika <i>Cele, Zadania, Zamiary</i> (ang. <i>Aims, Goals and Objectives</i>)
APC	Technika <i>Możliwe Wybory</i> (ang. <i>Alternatives, Possibilities or Choices</i>)
CAF	Technika <i>Rozważ Wszystkie Czynniki</i> (ang. <i>Consideration of All Factors</i>)
CATI	Wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny (ang. <i>Computer Assisted Telephone Interview</i>)
CAWI	Wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www (ang. <i>Computer-Assisted Web Interview</i>)
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EUWT	Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej
EWT	Europejska Współpraca Terytorialna
FGI	Zogniskowany wywiad grupowy (ang. <i>Focus Group Interviews</i>)
FIP	Technika <i>Najpierw Najważniejsze</i> (ang. <i>First Important Priorities</i>)
FS	Fundusz Spójności
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IDI	Indywidualny Wywiad Pogłębiony (ang. <i>Individual In-Depth Interview</i>)
KE	Komisja Europejska
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
OPV	Technika <i>Inne Punkty Widzenia</i> (ang. <i>Other People's Views</i>)
OSI	Obszar Strategicznej Interwencji
PO KL / PO KL 2007-2013	Program Operacyjny „Kapitał Ludzki”
PMI	Technika <i>Plusy, Minusy i To, Co Interesujące</i> (ang. <i>Plus, Minus and Interesting</i>)
PSM	Analiza wrażliwości cenowej (ang. <i>Price Sensitivity Meter</i>)

K-P RPO 2014-2020	Kujawsko-Pomorski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020
RPO WK-P 2007-2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007-2013
RKLS	Rozwój Kierowany przez Lokalną Społeczność (<i>ang. Community-led local development</i>)
RSI	Regionalna Strategia Innowacji
SMART	Macierz Oceny Spójności Wskaźników (<i>ang. Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Timebound</i>)
SOPZ	Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia
SWOT	Mocne strony, Słabe strony, Szanse, Zagrożenia (<i>ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats</i>)
ŚSRK	Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
UE	Unia Europejska
UM WK-P / UM	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
WRS	Wspólne Ramy Strategiczne
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

1 CEL GŁÓWNY OCENY EX-ANTE I UZASADNIENIE DLA JEJ PRZEPROWADZENIA

1.1 Uzasadnienie badania

Zobowiązanie do przeprowadzenia ewaluacji ex-ante programu operacyjnego wynika z zapisów projektu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 (rozporządzenie ogólne).

1.2 Przedmiot badania

Przedmiotem ewaluacji ex-ante jest **projekt kujawsko-pomorskiego regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020** (K-P RPO 2014-2020). Przez projekt K-P RPO 2014-2020 rozumie się dokumenty opracowywane w okresie realizacji przedmiotowego zamówienia, począwszy od wstępnej koncepcji / zarysu tego dokumentu poprzez wstępny projekt oraz kolejne wersje projektu K-P RPO 2014-2020.

1.3 Cel badania

Według Komisji Europejskiej (KE), ewaluacja ex-ante jest interaktywnym procesem mającym na celu przedstawienie ocen i rekomendacji eksperckich, niezależnych od instytucji osób zaangażowanych w proces planowania, programowania i tworzenia polityk. Głównym celem ewaluacji ex-ante jest ocena logiki interwencji przyjętej w ramach projektu programu operacyjnego. Ewaluacja ex-ante powinna udzielić odpowiedzi na pytania sformułowane w dwóch podstawowych obszarach badawczych:

1. ocena, czy planowane w ramach programu interwencje publiczne znajdują uzasadnienie społeczno-ekonomiczne,
2. ocena, czy realizacja tych interwencji przyczyni się do osiągnięcia pożądanych celów rozwojowych, zaspokojenia i rozwiązania zdiagnozowanych potrzeb oraz problemów społeczno-ekonomicznych.

Ewaluacja ex-ante jest ściśle powiązana z procesem programowania. Głównym produktem badania będą **wnioski i rekomendacje, zawierające propozycje zmian w projekcie programu operacyjnego**. Ewaluacja ex-ante ma służyć przede wszystkim poprawie skuteczności i efektywności przygotowywanego programu. Jej podstawowym zadaniem jest zbadanie jakości programu¹, aby wspomagać odbiorców w podejmowaniu decyzji², dostarczając informacji, które wpłyną na poprawę przyszłych interwencji³. Zadaniem ewaluacji ex-ante jest dokonanie oceny, na ile planowany program jest trafny z punktu widzenia potrzeb beneficjentów czy danego sektora, oraz czy zaprojektowana interwencja jest spójna wewnętrznie w zakresie zaplanowanych celów⁴.

¹ Paddock S.C., *Evaluation w: International Encyclopedia of Public Policy and Administration*, Westview Press 2005
Davidson E.J., *Evaluation methodology basics, the nuts and bolts of sound evaluation*, Sage Publications, 1998.

² Stufflebeam D.L., *Evaluation Models, New Directions for Evaluation*, No 89, 2001.

³ Weiss C.H., *Theory-Based Evaluation Past, Present, and Future, New Directions for Evaluation*, 1997.

⁴ Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, *Ewaluacja funduszy strukturalnych*, Warszawa 2003.

Zadaniem Wykonawcy jest odpowiedź na sformułowane zagadnienia ewaluacyjne w ramach poszczególnych modułów badawczych. Na podstawie odpowiedzi na pytania badawcze Wykonawca sformułuje wnioski i rekomendacje w zakresie zmian w zapisach projektu K-P RPO 2014-2020. Proces ewaluacji przebiegać powinien wg modułów i logiki zaprezentowanej poniżej.

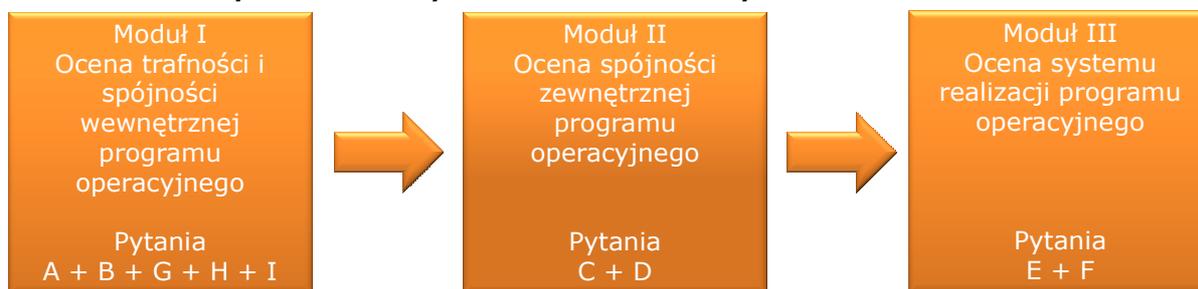
Obszary badawcze zostały sformułowane na podstawie oczekiwań Zamawiającego przedstawionych w SOPZ oraz w dokumencie *Zalecenia w zakresie ewaluacji ex-ante programów operacyjnych 2014-2020* (zwane dalej *Zaleceniami...*). Zgodnie z *Zaleceniami...* nie ma jednego uniwersalnego sposobu organizacji oceny ex-ante i jej włączenia w cały proces programowania. Istotne są jednak następujące kwestie: **K-P RPO 2014-2020 musi być powiązany strukturalnie z Umową Partnerstwa, a także ocena ex-ante musi być powiązana strukturalnie z K-P RPO 2014-2020.**

Ewaluacja ex-ante zostanie przeprowadzona w oparciu o kryteria:

- **trafność** – analiza dotyczyć będzie adekwatności celów programu względem zidentyfikowanych problemów lub wyzwań społeczno-gospodarczych,
- **spójność (zewnętrzna i wewnętrzna)** – analiza dotyczyć będzie dokumentacji programowej i strategicznej, na podstawie której operować ma program, konieczne będzie też zbadanie, czy nie zachodzą tu jakieś sprzeczności między celami programu a priorytetami i działaniami oraz między całym dokumentem a dokumentami wyższego rzędu lub dokumentami równorzędnymi.⁵
- **przewidywana skuteczność** – w kolejnym kroku, po ocenie celów programu, analiza dotyczyć będzie tego, czy działania zostały prawidłowo dobrane pod kątem osiągnięcia wyznaczonych celów, a zakładane zasoby i proponowany system wdrażania dają szansę na osiągnięcie skwantyfikowanych celów interwencji,
- **przewidywana efektywność** – zostanie ocenione, czy realne do osiągnięcia cele uzasadniają poniesienie przewidywanych nakładów oraz dokonać oceny optymalizacji alokacji zasobów, tak by wykorzystać przeznaczone zasoby w sposób jak najbardziej ekonomiczny,
- **przewidywana trwałość** - która pozwoli określić czy założenia przyjęte w programie zagwarantują przetrwanie uzyskanych efektów w dłuższym horyzoncie czasowym.

Zamawiający określił trzy moduły ewaluacji ex-ante (Rysunek 1) według poniższej logiki interwencji:

Rysunek 1. Moduły badawcze w ramach oceny ex-ante K-P RPO 2014-2020

Źródło: SOPZ

W ramach postępowania ewaluacyjnego Wykonawca zamierza odpowiedzieć na następujące pytania badawcze:

⁵ Źródło: Opracowanie własne na podstawie K. Olejniczak, Monitoring i ewaluacja, [w:] J. Górniak, S. Mazur, Strategiczne zarządzanie rozwojem. Poradnik, MRR, w druku.

- A.** Czy interwencja publiczna w postaci programu operacyjnego trafnie odpowiada na zdiagnozowane wyzwania i potrzeby społeczno-ekonomiczne?
- B.** Czy zaproponowana w ramach programu logika interwencji umożliwi realizację założonych celów rozwojowych?
- C.** Czy założenia i cele programu są spójne z najważniejszymi politykami i strategiami na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym, w tym w szczególności ze strategią Europa 2020, Wspólnymi Ramami Strategicznymi oraz Umową Partnerstwa, i Strategią Rozwoju Kraju 2020?
- D.** Czy i w jakim zakresie program operacyjny uwzględnia i przyczynia się do realizacji celów polityk horyzontalnych (realizacja zasady równych szans, w tym kobiet i mężczyzn, niepełnosprawnych, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju)?
- E.** Czy i w jakim zakresie istniejący układ instytucjonalny, w tym zasoby ludzkie są wystarczające do realizacji założeń i celów programu operacyjnego? Jaki jest stopień spodziewanej skuteczności przedsięwzięć zaplanowanych w celu redukcji obciążeń administracyjnych dla beneficjentów?
- F.** Czy założenia programu operacyjnego umożliwiają skuteczną i efektywną realizację procesów monitorowania i ewaluacji?

Dodatkowe pytania badawcze:

- G.** Jaki jest potencjał i zagrożenie pozostałych negatywnych i pozytywnych efektów, takich jak: substytucji, przesiąkania, wyciekania, komplementarności i synergii? Czy można zwiększyć mocne strony i zoptymalizować efekty uboczne logiki interwencji?
- H.** Jaki będzie kierunek efektów dodatkowości i efektów mnożnikowych w wyniku zaprojektowanej polityki interwencji? Czy można zwiększyć ich potencjał poprzez zmiany w projektowanej logice interwencji?
- I.** Jaki jest potencjał podejścia zintegrowanego terytorialnie w ramach przyjętej logiki interwencji? Czy zastosowano właściwie narzędzia ZIT i RKLS? Jak można zwiększyć potencjał zintegrowania logiki interwencji wobec głównych wyzwań rozwojowych przy zastosowaniu tych narzędzi?

2 SZCZEGÓŁOWY OPIS METODOLOGII EWALUACJI EX-ANTE

2.1 Schemat badania ewaluacyjnego

Można zdefiniować **trzy główne etapy procesu programowania**, w których powinni brać udział przeprowadzający ocenę ex-ante, a podawane przez nich informacje zwrotne oraz zalecenia należy włączać do powstającego Programu:

Etap 1: Analiza SWOT i ocena potrzeb;

Etap 2: Budowa logiki interwencji Programu, w tym przydział zasobów budżetowych, ustalenie celów oraz ram oceny wykonania;

Etap 3: Zdefiniowanie systemów rządzenia, zarządzania i realizacji

Pierwszym etapem procesu programowania jest **analiza SWOT i ocena potrzeb** - Instytucja Zarządzająca we współpracy z innymi podmiotami, agencjami, instytucjami, przygotowuje analizę SWOT i ocenę potrzeb dla terytorium danego programu. W ramach ewaluacji ex-ante, przeprowadzając ocenę podaje informacje zwrotne dotyczące tych analiz. Zadaniem ewaluatora będzie analiza wskaźników wpływu, ocena spójności i kompletności analizy SWOT oraz potrzeb, jakie mają być zaspokojone poprzez interwencje. Jego zadaniem będzie także wskazanie wszelkich zidentyfikowanych luk i podanie zaleceń celem uzupełnienia/poprawienia opisu i analizy.

Prace te prowadzone będą w **Module I w ramach pytania badawczego A** (Czy interwencja publiczna w postaci K-P RPO 2014-2020 trafnie odpowiada na wyzwania i potrzeby społeczno-ekonomiczne zdiagnozowane w aktualnych dokumentach strategicznych na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim?).

Drugim etapem procesu programowania jest **budowa logiki interwencji programu**. Instytucja Zarządzająca definiuje cele, środki i działania, jakie ma obejmować program. Ponadto, określa również przydział zasobów, planowane produkty/usługi, cele wspólne i specyficzne dla programu oraz wartości celów pośrednich dla wykonania.

Najważniejszym zadaniem ewaluacji ex-ante jest weryfikacja logiki programu operacyjnego oraz, co zostanie zrealizowane m.in. dzięki I turze warsztatów, opracowanie rekomendowanej logiki programu (dla każdej osi priorytetowej) z wykorzystaniem istniejącej wiedzy naukowej i eksperckiej (w tym wyników badań ewaluacyjnych). Innymi słowy jest to proces „testowania” logiki interwencji za pomocą dostępnych „dowodów” (*evidence*). Partycypacyjny model ewaluacji zakłada jednocześnie, iż weryfikacja logiki programu nie będzie jedynym zadaniem ewaluatora, ale również będzie on brał udział (m.in. poprzez prowadzone warsztaty) w wypracowaniu najlepszej wersji tejże logiki. Ewaluacja ex-ante bazująca na badaniu logiki przebiegała będzie zatem w następujących etapach/modułach:

1. Odtworzenie logiki programu operacyjnego

Ewaluator na podstawie badania dokumentacji programowej, uzupełnionej o dane uzyskane w ramach analiz desk research oraz metod jakościowych (wywiady pogłębione z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego oraz ekspertami i instytucjami współtworzącymi projekt programu, analizy eksperckie, panele eksperckie), odtworzy model logiczny na podstawie projektu programu operacyjnego i poszczególnych osi priorytetowych, obrazujący związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy zidentyfikowanymi potrzebami i planowanymi do podjęcia działaniami a spodziewanymi efektami, zgodnie z diagramem zalecanym przez MRR. Wykonawca na tym etapie będzie też realizował analizy, ocenę i doradztwo, pomocne dla stworzenia niezbędnych elementów programu.

2. Stworzenie ram koncepcyjnych badania

Ewaluator dokona zebrania i przeglądu wiedzy naukowej i eksperckiej (przegląd literatury oraz wyników badań naukowych i ewaluacyjnych krajowych i zagranicznych, ekspertyz, analiz), użytecznej dla wyjaśnienia/weryfikacji mechanizmów przyczynowo-skutkowych przedstawionych w odtworzonej logice programu operacyjnego i osi priorytetowych. Na ramy koncepcyjne składać się będą także wyniki badań terenowych CAWI, zrealizowane wśród przedstawicieli głównych kategorii beneficjentów dla poszczególnych osi priorytetowych oraz wyniki badania Delphi przedstawiające stosunek regionalnych ekspertów (grup ekspertów) do zaprezentowanych w odtworzonej logice programu operacyjnego zależności oraz spodziewanych produktów i rezultatów. Ramą koncepcyjną badania będą też ewoluujące projekty krajowych i regionalnych programów operacyjnych oraz projekty programów transgranicznych i projekty programów subregionalnych, a także konstytuujące się *on-going* wytyczne i zalecenia KE i MRR, skierowane dla regionalnych programów operacyjnych przyszłego okresu programowania.

3. Ewaluacja logiki programu operacyjnego

Ewaluator porówna założenia programu (odtworzoną logikę interwencji) z wiedzą naukową, empiryczną i ekspercką, uzyskaną w ramach prac w fazie tworzenia ram koncepcyjnych badania, a następnie dokona oceny projektu programu operacyjnego. Celem ewaluacji jest przede wszystkim ocena siły powiązań przyczynowo-skutkowych pomiędzy interwencją a efektami. Niemniej jednak ewaluacja poza odpowiedzią na pytanie, CZY spodziewane efekty/zmiany wystąpią w wyniku wdrożenia interwencji, powinna również udzielić odpowiedzi na pytania, W JAKI SPOSÓB i DLACZEGO (wraz ze szczegółowym opisem/uzasadnieniem). Elementem oceny w tym zakresie będzie również badanie alternatywnych sposobów realizacji założonych celów. Badanie alternatywnych sposobów realizacji założonych celów będzie miało (o ile jest to uzasadnione) odzwierciedlenie w opracowanych dla nich rekomendacjach.

Na tym etapie oceny ex-ante logiki programu operacyjnego Wykonawca zastosuje przede wszystkim techniki analityczne, jak też badania terenowe ilościowe i pogłębione. Zgodnie z zapisami SOPZ ewaluator zastosuje także modelowanie ekonomiczne oraz techniki i metody macierzowe dla oszacowania założonej, realnej wartości docelowej wskaźników produktu i rezultatu oraz dla oszacowania potencjału efektów dodatkowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego: negatywnych i pozytywnych w alternatywnych logikach interwencji.

Zgodnie z przyjętym przez Zamawiającego partycypacyjnym modelem ewaluacji Wykonawca będzie także prowadził bieżące prace analityczne, ocenę i doradztwo w zakresie opracowywania poszczególnych elementów projektu i programu w miarę stwierdzenia sprzeczności bądź niezgodności odtworzonej logiki interwencji z wiedzą teoretyczną i empiryczną bądź w przypadku stwierdzenia załamania się logiki realizacji celów. Ta faza realizacji oceny ex-ante opierać się będzie na analizach eksperckich oraz spotkaniach z udziałem Zamawiającego oraz analizach desk research wykonywanych ad hoc.

W trakcie ewaluacji logiki programu operacyjnego Wykonawca uwzględni także wyniki konsultacji społecznych projektu K-P RPO 2014-2020. Przeanalizuje oraz opracuje opinie do uwag zgłoszonych do projektu programu w trakcie konsultacji społecznych.

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewaluator sformułuje wnioski i rekomendacje (rekomendowane zmiany w programie) oraz przedstawi zalecany model logiczny programu operacyjnego spójny z dostępną wiedzą naukową i ekspercką (m.in. w postaci diagramu wraz z opisem oraz odniesieniem do teorii/wyników badań). Wnioski i rekomendacje sformułowane przez ewaluatora powinny być użyteczne dla Instytucji Zarządzającej w trakcie prac nad szczegółowym opisem priorytetów na późniejszych etapach programowania.

Przeprowadzając ocenę ex-ante dostarczy też informacji zwrotnych na temat logiki interwencji proponowanej w odniesieniu do zidentyfikowanych potrzeb, spójności wewnętrznej i zewnętrznej, spójności między oczekiwanymi produktami/usługami i rezultatami, przydziału zasobów budżetowych, istotności i klarowności wskaźników wspólnych i specyficznych dla programu oraz realności wartości docelowych. Jednym z elementów badania będzie również przeanalizowanie uwarunkowań korzystania z nowego narzędzia unijnej polityki spójności - Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), a także ocena zastosowania w ramach RPO WK-P mechanizmu przedsięwzięć subregionalnych wraz z ewaluacją ex-ante programów subregionalnych. Analizie zostaną również poddane instrumenty terytorialne wdrażane pod nazwą Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (CLLD/ RLKS). W ramach odwzorowania logiki interwencji oraz w ramach oceny ex-ante logiki programowej Wykonawca planuje **analizę potencjału narzędzia RKLS** w poszczególnych osiach programowych⁶.

⁶ Więcej w rozdziale 3.1.1.

Po zaakceptowaniu przez Zamawiającego raportu końcowego oceny ex-ante Wykonawca na bieżąco będzie modyfikował jego zapisy w wyniku negocjacji z KE. W trakcie negocjacji Wykonawca będzie przygotowywał analizy ad hoc oraz przeanalizuje oraz opracuje opinie do uwag zgłoszonych do projektu programu.

Prace będą prowadzone w **Module I w ramach pytania badawczego B** (Czy zaproponowana w ramach K-P RPO 2014-2020 logika interwencji umożliwi realizację zakładanych celów rozwojowych?).

Wykonawca przeprowadzi również analizę spójności zapisów projektu K-P RPO 2014-2020 z najważniejszymi politykami i strategiami na poziomie regionalnym, krajowym i unijnym. Zadaniem ewaluatora będzie również wyrażenie opinii na temat odpowiedniego uwzględnienia w programie kwestii horyzontalnych, takich jak zrównoważony rozwój, promowanie równouprawnienia kobiet i mężczyzn i niepełnosprawnych oraz zapobiegania dyskryminacji.

Prace będą prowadzone w ramach **Modułu II** Ocena spójności zewnętrznej programu operacyjnego.

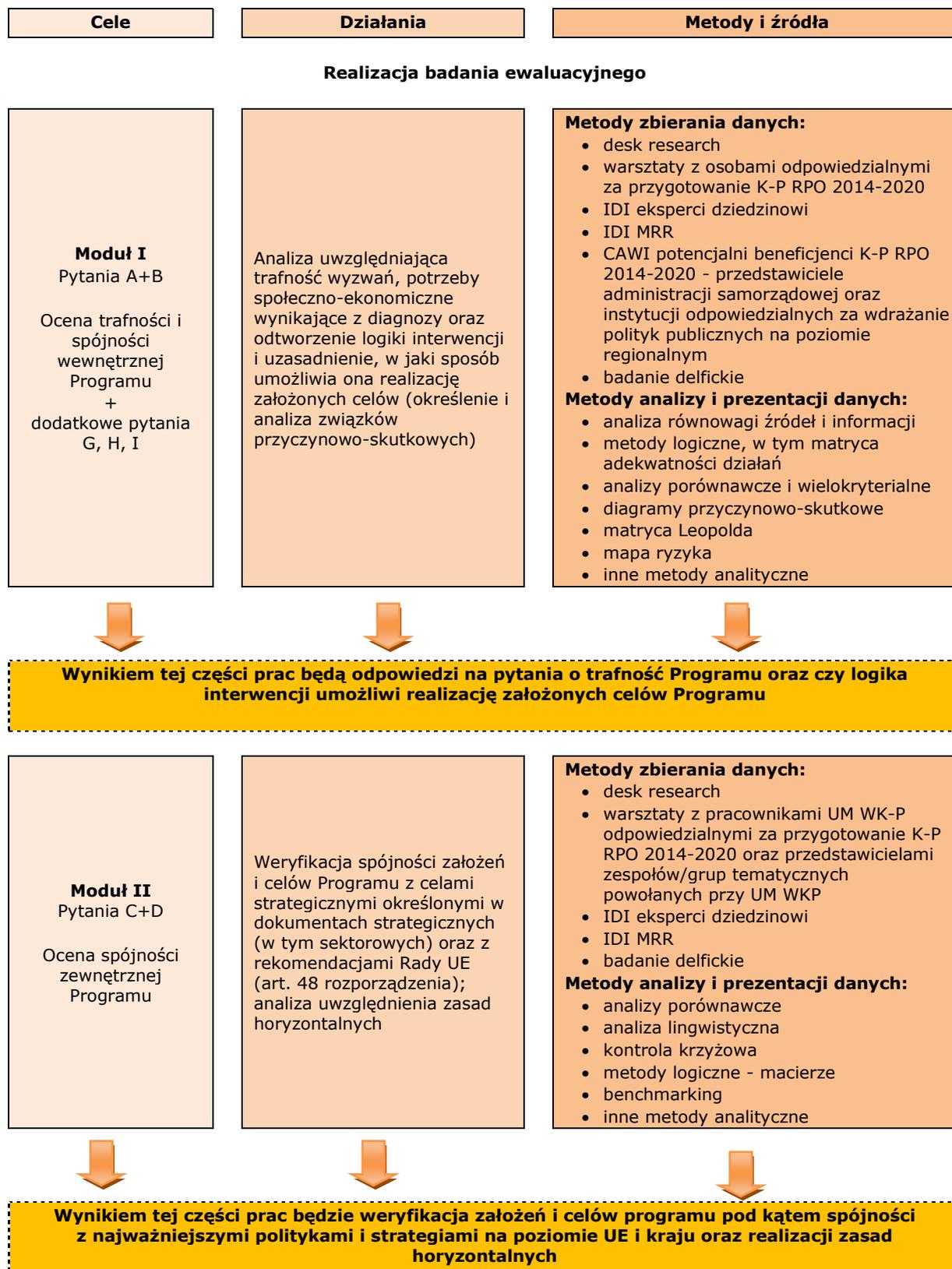
Trzecim etapem procesu programowania jest **zdefiniowanie systemów rządzenia, zarządzania i realizacji programu**. Przeprowadzający ocenę ex-ante na tym etapie poda informacje zwrotne na temat adekwatności zdolności zasobów ludzkich i zdolności administracyjnych do zarządzania programem, a także proponowanego systemu monitorowania i oceny. Tym tematом poświęcony będzie **Moduł III badania**.

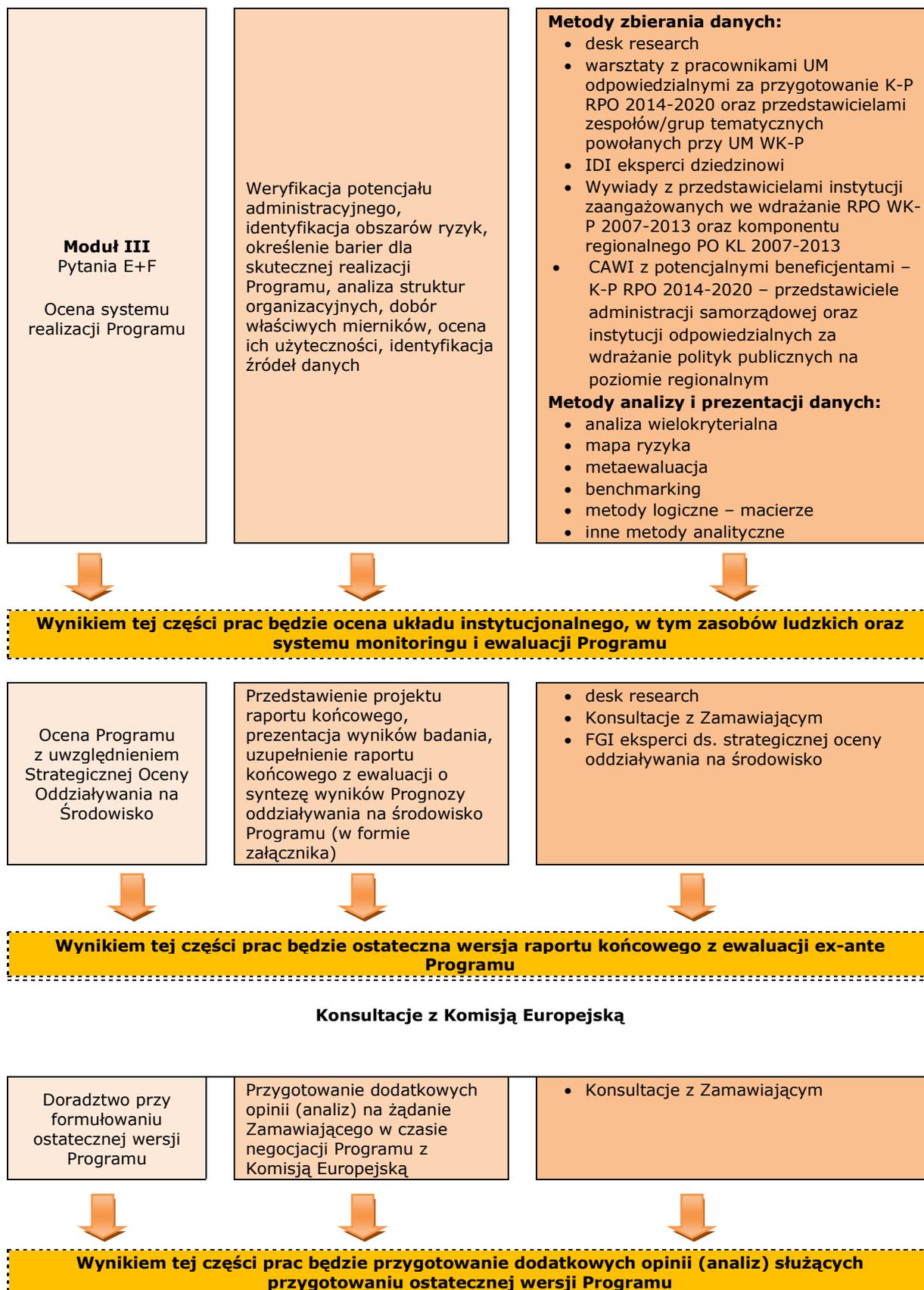
Jednym z produktów ewaluacji ex-ante będą przygotowane przez Wykonawcę **diagramy**, obrazujące związki przyczynowo-skutkowe zachodzące pomiędzy zaplanowanymi w ramach programu działaniami i ich produktami, a oczekiwanymi rezultatami. Diagramy powinny przedstawiać rekomendowane przez Wykonawcę modele logiczne programu i osi priorytetowych oraz zawierać szczegółowy opis związków przyczynowo-skutkowych wraz z odniesieniem do wyników badań oraz teorii społeczno-ekonomicznych. Wykonawca przygotuje również diagramy obrazujące związki przyczynowo-skutkowe zachodzące pomiędzy spodziewanymi efektami programu, a celami najważniejszych strategii na poziomie regionalnym, krajowym i unijnym, w tym w szczególności celami Strategii Europa 2020. Wszelkie zmiany bądź rekomendacje będą także ustalane podczas sesji warsztatowych z Zamawiającym. Zmiany oraz rekomendacje będą przedstawiane nie tylko w formie diagramów, ale także w formie tabelarycznej umożliwiającej opisowe uzasadnienie zależności procesualnych.

Poniżej przedstawiono **schemat badania ewaluacyjnego**, uwzględniającego obligatoryjne i dodatkowe pytania badawcze, a także ukazujący powiązanie metod badawczych i analitycznych z poszczególnymi obszarami badania. Na schemacie zobrazowane zostały etapy badania ewaluacyjnego uwzględniającego w szczególności poszczególne Moduły badawcze oraz pozostałe działania Wykonawcy w ramach badania ewaluacyjnego:

1. **I etap badania ewaluacyjnego:** Ocena Programu
2. **II etap badania ewaluacyjnego:** Opracowanie raportu końcowego z oceny Programu z uwzględnieniem prognozy SOOS
3. **III etap badania ewaluacyjnego:** Przygotowanie dodatkowych opinii

Rysunek 2. Schemat badania ewaluacyjnego

Źródło: opracowanie własne.

2.2 Szczegółowy opis metod oraz odniesienie do badań empirycznych

Wybierając metody zbierania danych Wykonawca kierował się następującymi założeniami:

- Metody i narzędzia powinny dostarczyć wyczerpujących odpowiedzi na wszystkie pytania.
- Należy dążyć do multiplikacji źródeł danych będących podstawą oceny. Zastosowanie zróżnicowanych metod pozwoli na zweryfikowanie odpowiedzi uzyskanych na te same pytania badawcze.

Planuje się zrealizowanie prac badawczych obejmujących zarówno dane zastane (*desk research*), jak i dane pierwotne (wywiady indywidualne, warsztaty, wywiady pogłębione, badanie delfickie, ankieta CAWI). Zastosowanie zróżnicowanych technik oraz zaangażowanie różnych interesariuszy programu (przedsiębiorstwa, środowisko naukowe, instytucje otoczenia biznesu, władze powiatowe i gminne), dostarczy obiektywnej i wyczerpującej wiedzy na pytania ewaluacyjne zdefiniowane przez Zamawiającego w ramach SOPZ. Część prac merytorycznych wykonywanych w ramach projektu, w szczególności w zakresie formułowania wniosków i rekomendacji wspomagana będzie przez zewnętrznych ekspertów – osoby niewchodzące w skład zespołu badawczego.

Techniki zbierania danych – podsumowanie

Liczba wywiadów	Technika zbierania danych
n/d	Badanie <i>desk research</i>
15	Warsztaty z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie K-P RPO 2014-2020 oraz przedstawicielami zespołów/grup tematycznych powołanych przy UM WK-P
5	IDI eksperci dziedzinowi
10	Wywiady pogłębione (diady, triady, mini FGI) z przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WK-P 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL 2007-2013
3	IDI Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
1	Badanie CAWI potencjalnych beneficjentów - przedstawiciele administracji samorządowej oraz instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie polityk publicznych na poziomie regionalnym
4	FGI eksperci ds. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
1	Badanie delfickie

Źródło: opracowanie własne.

Informacje na temat doboru i liczebności respondentów zostały zawarte przy każdej z opisanych poniżej technik.

Desk research

Analiza danych zastanych (ang. *desk research*) znajdzie bardzo szerokie zastosowanie w projekcie – w praktyce będzie wspierać właściwie wszystkie etapy procesu badawczego. Wnioski z przeglądu dostępnych źródeł zostaną wykorzystane m.in. przy dopracowywaniu metodologii badania ewaluacyjnego, będą stanowić punkt wyjścia dla zaprojektowania narzędzi badawczych.

Analizą zostaną objęte dokumenty wskazane przez Zamawiającego w SOPZ oraz inne, określone przez Wykonawcę w podrozdziale przedstawiającym koncepcję uwzględnienia konspektu naukowo-

badawczego. **Lista dokumentów objętych badaniem desk research stanowi załącznik nr 4.1 do Raportu Metodologicznego.** Wykonawca będzie na bieżąco uzupełniał listę publikacji wraz z pojawieniem się istotnych raportów i analiz.

W ramach analizy desk research planuje się przeanalizować następujące kategorie źródeł:

- badania naukowe, ewaluacyjne i analizy mające zastosowanie w realizowanej ewaluacji i innych źródłach literaturowych;
- strategiczne dokumenty wspólnotowe, krajowe i regionalne dotyczące obecnej i przyszłej perspektywy finansowej;
- bazy danych statystycznych obejmujące dane dotyczące rozwoju społeczno-gospodarczego regionu wraz z odniesieniem do sytuacji obserwowanej w Polsce i Europie;
- *web research*, czyli analiza zawartości stron internetowych, w szczególności poświęconych tematyce rozwoju społeczno-gospodarczego województwa.

**Warsztaty
Osoby odpowiedzialne za przygotowanie K-P RPO 2014-2020 oraz
przedstawiciele zespołów/grup tematycznych powołanych przy UM
WK-P
(15 warsztatów)**

Planuje się przeprowadzenie 15 warsztatów z udziałem członków zespołu ewaluacyjnego oraz pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego odpowiedzialnych za przygotowanie projektu K-P RPO i przedstawicielami zespołów/grup tematycznych powołanych przy UM WK-P. W warsztatach wezmą udział również członkowie Zespołów/ Grup tematycznych powołanych przy UM WK-P. Liczba osób biorących udział w warsztacie nie przekroczy 20 osób.

Pierwsza tura warsztatów odbędzie się podczas fazy odwzorowywania logiki programu operacyjnego (8 warsztatów). Druga tura - podczas fazy oceny ex-ante (7 warsztatów).

Lista osób uczestniczących w spotkaniach zostanie przygotowana przez Zamawiającego na podstawie list członków grup tematycznych powołanych przy UM WK-P.

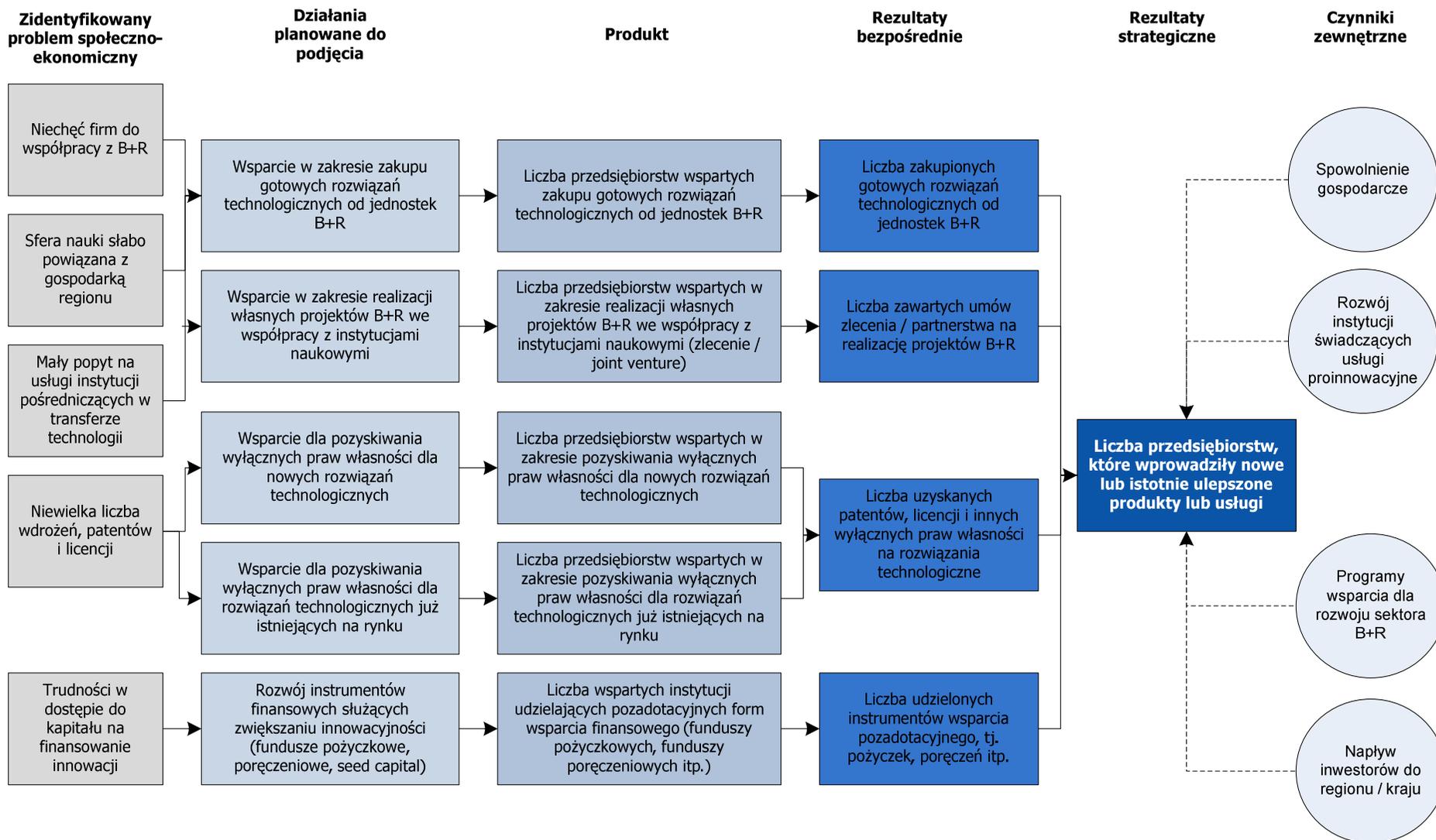
Warsztaty odbędą się w UM WK-P w sali przystosowanej organizacyjnie, tj. wyposażonej w rzutnik multimedialny, ekran, rozkład miejsc siedzących umożliwiający z jednej strony dyskusję uczestników, a z drugiej, kontrolę moderatora nad przebiegiem spotkania. Wielkość sali oraz rozkład siedzeń jest również istotny ze względu na to, że spotkania będą nagrywane (za zgodą uczestników).

Logika interwencji tworzona jest na poziomie osi priorytetowej.⁷ Zakładamy, że monitoring będzie miał miejsce na poziomie priorytetowym i skupi się na wkładach i wynikach grup docelowych oraz bezpośrednich rezultatach. Wykonawca opracuje diagram dla każdej osi K-P RPO 2014-2020 przedstawiający rekomendowany model logiczny programu operacyjnego wraz ze szczegółowym opisem, w celu wyjaśnienia mechanizmów przyczynowo-skutkowych.

Proces budowania diagramów będzie elementem pierwszej tury warsztatów z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie K-P RPO 2014-2020. Wspólna dyskusja pozwoli wypracować wstępną wersję diagramów, która zostanie udoskonalona dzięki wiedzy pozyskanej na następnych etapach badawczych. Poniżej został zaprezentowany przykładowy schemat logiki interwencji dla pojedynczej osi K-P RPO 2014-2020.

⁷ Ramy odniesienia VT2010-077.

Przykładowa Oś priorytetowa 1. Budowa innowacyjności regionu poprzez działalność B+R przedsiębiorstw

Źródło: Opracowanie własne

Punktem wyjścia dla konstrukcji diagramu będzie diagnoza i identyfikacja problemów społeczno-ekonomicznych z zakresu tematycznego danej osi. Kolejnym krokiem jest określenie planowanych do podjęcia **działań** (typu interwencji i/lub instrumentów wraz z alokacją). Proponowane działania powinny odnosić się do zidentyfikowanych potrzeb. Następnie określone zostaną **produkty**, które będą wynikiem prowadzonych działań (wskaźniki realizacji wraz z wartością docelową). Produkty będą się odnosić bezpośrednio do beneficjentów wsparcia realizowanego w ramach poszczególnych działań. Kolejnym krokiem będzie wskazanie **rezultatów bezpośrednich** (wskaźniki rezultatu bezpośredniego wraz z wartością docelową). Rezultaty bezpośrednie są wynikiem działań zrealizowanych przez beneficjentów dzięki wsparciu programu.

Następnym etapem będzie określenie **rezultatów strategicznych** (wskaźniki rezultatu strategicznego wraz z wartością bazową i docelową). Rezultaty strategiczne wynikać będą z realizacji projektów podjętych w ramach udzielonego wsparcia, które wystąpią jakiś czas po zakończeniu tych przedsięwzięć. Ostatnim elementem diagramu będzie wskazanie **czynników zewnętrznych** (inne polityki, programy, sytuacja społeczno-gospodarcza), mających wpływ na rezultaty.

Tak zbudowanym diagramom towarzyszyć będzie szczegółowy opis związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy poszczególnymi elementami logiki programu tj. potrzebami, podjętymi działaniami, produktami i rezultatami, z uwzględnieniem czynników zewnętrznych. Poniżej prezentowany jest szczegółowy harmonogram pierwszej tury warsztatów:

Tabela 1. Warsztaty z osobami odpowiedzialnymi za programowanie K-P RPO oraz przedstawicielami zespołów/grup tematycznych powołanych przy UM WK-P – pierwsza tura

	Oś priorytetowa / Obszar	Termin spotkania	Godzina spotkania	Osoba prowadząca
1.	Oś priorytetowa 2. Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki regionu Oś priorytetowa 12. Rozwój kierowany przez społeczność lokalną	25.07.2013	11:00	Michał Marciniak
2.	Oś priorytetowa 5. Dostosowanie do zmian klimatu Oś priorytetowa 6. Region przyjazny środowisku	26.07.2013	9:00	Paweł Pijanowski Michał Marciniak
3.	Oś priorytetowa 4. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie	31.07.2013	11:00	Cezary Gołębiowski
4.	Oś priorytetowa 1. Budowa innowacyjności regionu poprzez działalność B+R przedsiębiorstw Oś priorytetowa 3. Cyfrowy Region	01.08.2013	11:00	Marta Mackiewicz
5.	Oś priorytetowa 7. Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu	05.08.2013	11:00	Marta Cichowicz-Major
6.	Oś priorytetowa 9. Solidarne społeczeństwo – EFS Oś priorytetowa 10. Solidarne społeczeństwo – EFRR	06.08.2013	9:00	Marta Cichowicz-Major
7.	Oś priorytetowa 8. Edukacja i zatrudnienie	06.08.2013	13:00	Ewa Dzielnicka
8.	Oś priorytetowa 11. Polityka miejska	08.08.2013	11:00	Joanna Sędek

Poniżej przedstawiono program warsztatu I tury.

Tabela 2. Program warsztatu I tury

8.30- 9.00	<i>Rejestracja uczestników, wydawanie materiałów warsztatowych</i>
9.00 – 10.30	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie celu badania ex-ante RPO • Zakres i harmonogram badania ex-ante RPO: zadania ewaluatora, zadania UM WK-P • Prezentacja diagnozy i identyfikacja problemów społeczno-ekonomicznych z zakresu tematycznego danej osi na podstawie wybranych wniosków z raportów i badań • Prezentacja diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej regionu w zakresie osi priorytetowej z K-P RPO 2014-2020 • Dyskusja
10.30 – 10.45	<i>Przerwa kawowa</i>
10.45 – 13.00	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie linii demarkacyjnej w zakresie celu tematycznego/ osi priorytetowej w projekcie K-P RPO 2014-2020 • Określenie planowanych do podjęcia działań (typu interwencji i/lub instrumentów wraz z alokacją) • Określenie produktów, które będą wynikiem prowadzonych działań (wskaźniki realizacji wraz z wartością docelową) • Określenie rezultatów bezpośrednich (wskaźniki rezultatu bezpośredniego wraz z wartością docelową). Rezultaty bezpośrednie są wynikiem działań zrealizowanych przez beneficjentów dzięki wsparciu programu • Określenie rezultatów strategicznych (wskaźniki rezultatu strategicznego wraz z wartością bazową i docelową). Rezultaty strategiczne wynikać będą z realizacji projektów podjętych w ramach udzielonego wsparcia, które wystąpią jakiś czas po zakończeniu tych przedsięwzięć • Określenie czynników zewnętrznych (inne polityki, programy, sytuacja społeczno-gospodarcza), mających wpływ na rezultaty • Dyskusja nad związkami przyczynowo - skutkowymi zachodzącymi pomiędzy poszczególnymi elementami logiki programu
13.00-13.30	<i>Zakończenie warsztatu</i>

Druga tura warsztatów (7 spotkań) zostanie przeprowadzona na koniec procesu ewaluacji. Będzie służyła zaprezentowaniu głównych wniosków z badania oraz rekomendacji. Elementem prezentacji będzie także pokazanie przebiegu procesu badania, tak aby uczestnicy mieli wiedzę, które elementy K-P RPO zostały zmienione/ uzupełnione w procesie programowania, w tym, które zmiany i uzupełnienia wynikały z bieżących wyników badania. Ustalenia, które osie priorytetowe będą omawiane na poszczególnych spotkaniach zostaną poczynione w późniejszym terminie.

Realizację drugiej tury warsztatów planuje się po zakończeniu konsultacji społecznych K-P RPO 2014-2020, nie wcześniej niż na początku października.

**Indywidualne wywiady pogłębione
Eksperti dziedzinowi
(5 wywiadów)**

Jedną z grup respondentów, którzy będą uczestniczyć w wywiadach są **eksperti dziedzinowi** z obszarów zbieżnych z obszarami interwencji programu operacyjnego. Uczestnicy wywiadów będą

rekrutowani spośród następujących podmiotów: instytucje naukowe, instytucje otoczenia biznesu (m.in. centra transferu technologii, parki technologiczne, obserwatoria gospodarcze) i/lub firmy badawcze i konsultingowe.

Zostanie przeprowadzonych minimum 5 tego typu wywiadów. Zastrzegamy możliwość rozszerzenia grupy badawczej zgodnie z potrzebami zespołu badawczego. Informacje pozyskane w tych wywiadach będą szczególnie istotne w weryfikacji trafności i aktualności diagnozy społeczno-gospodarczej wykonanej na potrzeby programu.

Poniżej przedstawiono propozycje ekspertów do wywiadów:

Tabela 3. Indywidualne wywiady pogłębione z ekspertami dziedzinowymi

Obszar tematyczny	Imię i nazwisko eksperta	Doświadczenie zawodowe/ miejsce zatrudnienia
Rozwój regionalny	dr hab. Tomasz Grosse	Profesor na Uniwersytecie Warszawskim (Instytut Europeistyki) Profesor nadzwyczajny Instytutu Studiów Politycznych PAN Członek Zespołu Problemowego ds. Polityki Regionalnej i Przestrzennej przy Komitecie Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN. Instytut Spraw Publicznych / Instytut Kościuszki Administracja rządowa – analityk
Innowacyjność i konkurencyjność	dr Anna Lis	Politechnika Gdańska Adiunkt w Katedrze Inżynierii Zarządzania Operacyjnego na Wydziale Zarządzania i Ekonomii Specjalistka w zakresie procesów innowacyjnych, planowania produktu, <i>Innovation Process Management</i> .
Infrastruktura	Robert Adamski	Ekspert niezależny Wcześniej m.in. Konsultant w SGS Polska Dyrektor Biura Zarządu w Agencji Rozwoju Komunalnego. Główny Specjalista d/s Infrastruktury w Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego
Rynek pracy i edukacja	dr Elżbieta Wojnicka	Uniwersytet Gdański Adiunkt w Instytucie Organizacji i Zarządzania na Wydziale Zarządzania, wcześniej ekspert / wykładowca Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, - Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, - Pomorskiej Wyższej Szkoły Polityki Społecznej i Gospodarczej. Liczne projekty z pogranicza rynku pracy, kompetencji pracowników i gospodarki.
Integracja społeczna	dr Anna Olech	doktor nauk humanistycznych od września 1998 pracownik Instytut Rozwoju Służb Społecznych; udział w badaniach / projektach badawczych z zakresu integracji społecznej

Projekt scenariusza wywiadu pogłębionego z ekspertami dziedzinowymi stanowi załącznik nr 4.5 do Raportu Metodologicznego.

Wywiady pogłębione (diady, triady, mini FGI) z przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WK-P 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 (10 wywiadów)

Metodą uzupełniającą analizę dokumentów i analizy eksperckie w ramach fazy odwzorowania logiki programu oraz w ramach fazy oceny ex-ante będą wywiady pogłębione.

Wywiady zostaną przeprowadzone z osobami istotnymi z punktu widzenia programowania K-P RPO 2014-2020, których wiedza bądź opinia jest istotna dla uzyskania odpowiedzi na pytania ewaluacyjne. Będą to pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego odpowiedzialni za przygotowanie projektu K-P RPO 2014-2020. Istotne będzie również dotarcie do osób zaangażowanych we wdrażanie RPO WK-P 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL 2007-2013:

- Instytucji odpowiedzialnej za zarządzanie i wdrażanie RPO - Departamentu Zarządzania Funduszami i Projektami Unijnymi oraz Departamentu Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Instytucji Pośredniczącej PO KL w kompetencji regionalnym w województwie kujawsko-pomorskim - Departamentu Spraw Społecznych, Wydziału Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Instytucji Pośredniczącej PO KL II stopnia w województwie kujawsko-pomorskim - Wojewódzkim Urzędem Pracy oraz Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej.

Wykonawca planuje zrealizowanie do 10 IDI, ewentualnie dopuszcza się możliwość przeprowadzenia mini FGI bądź diad lub triad, w zależności od potrzeb.

Lista osób do wywiadów zostanie przekazana Wykonawcy przez Zamawiającego. **Planowany termin realizacji wywiadów to 12-23 sierpnia.**

Indywidualne wywiady pogłębione z przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WK-P 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 posłużą przede wszystkim do zebrania informacji mogących dać podstawę do oceny potencjału administracyjnego, niezbędnego do wdrażania programu. Respondenci pytani będą także o ewentualne, mogące się pojawić bariery i ryzyka we wdrażaniu K-P RPO 2014-2020. W przypadku tego zagadnienia informacje z wywiadów będą miały jednak charakter uzupełniający w stosunku do danych zebranych za pomocą innych metod i technik. Trzecią z kwestii, która będzie poruszana podczas wywiadów IDI, będzie efektywność istniejącego systemu monitorowania oraz rozwiązania w zakresie pozyskiwania danych monitoringowych.

Włączenie do grupy respondentów przedstawicieli instytucji zaangażowanych we wdrażanie komponentu regionalnego PO KL pozwoli na porównanie efektywności rozwiązań stosowanych w ramach POKL i RPO WK-P. Ważną kwestią będzie także przyszły podział kompetencji między przedstawicieli poszczególnych instytucji.

Projekt scenariusza wywiadu pogłębionego z przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WK-P 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL stanowi załącznik nr 4.3 do Raportu Metodologicznego.

Indywidualne wywiady pogłębione Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (3 wywiady)

W ramach badania zostaną przeprowadzone 3 wywiady z przedstawicielami **Ministerstwa Rozwoju Regionalnego** (MRR), z osobami reprezentującymi departamenty związane z planowaniem i wdrażaniem programów unijnych. Rozmowy z przedstawicielami MRR będą istotnym uzupełnieniem badania logiki interwencji programu. Przeprowadzone rozmowy pozwolą na rozpoznanie czynników, które będą mogły wpłynąć na skuteczność i efektywność wdrażania K-P RPO 2014-2020, głównie powiązanych z równoległe przebiegającymi przygotowaniem krajowych dokumentów strategicznych na perspektywę 2014-2020, ale także wynikające z doświadczeń z okresu programowania 2007-2013. Wywiady posłużą również ocenie innych uwarunkowań zewnętrznych ex-ante, które w dużej części obejmują ocenę wpływu uregulowań ustanowionych na poziomie krajowym.

Wywiady zostaną przeprowadzone **w sierpniu 2013**.

Tabela 4. IDI Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – potencjalni respondenci

	Przedstawiciel	Instytucja	Zakres kompetencji
1	Agnieszka Dawydzik Dyrektor	Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	Formułowanie głównych kierunków polityki rozwoju, wykonywanie zadań w zakresie koordynowania polityki strukturalnej, polityki rozwoju regionalnego i przestrzennego, polityki miejskiej
2	Paweł Chorąży Dyrektor	Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	Skuteczne i efektywne wykorzystanie środków Unii Europejskiej przeznaczonych na rozwój kapitału ludzkiego
3	Ewa Wnukowska Dyrektor	Departament Koordynacji Programów Regionalnych i Cyfryzacji	Koordynacja zarządzania 16 RPO, koordynacja realizacji kontraktu wojewódzkiego, w zakresie realizacji 16 RPO, koordynacja procesu negocjacji z samorządami województw kontraktów terytorialnych oraz koordynacja i monitorowanie ich realizacji i inne.

Projekt scenariusza wywiadu pogłębionego z przedstawicielami MRR stanowi załącznik nr 4.4 do Raportu Metodologicznego.

Badanie ilościowe CAWI potencjalni beneficjenci - przedstawiciele administracji samorządowej oraz instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie polityk publicznych na poziomie regionalnym

Wywiad kwestionariuszowy realizowany przez Internet (ang. *Computer Assisted Web Interview*) przeprowadzony zostanie wśród potencjalnych instytucjonalnych beneficjentów K-P RPO 2014-2020.

Badanie planowane jest na okres sierpień-wrzesień 2013.

DOBÓR PRÓBY – LISTA PODMIOTÓW, DO KTÓRYCH WYŚLANE ZOSTANIE MAILOWE ZAPROSZENIE DO WZIĘCIA UDZIAŁU W BADANIU ZAWIERAJĄCE LINK DO KWESTIONARIUSZA CAWI:

1. Wszystkie jednostki samorządu terytorialnego, w tym samorzady gminne (144), samorzady powiatowe (23) oraz Województwo Kujawsko-Pomorskie;
2. Jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną - w mailowym zaproszeniu do badania przesłanym do samorządów gmin i powiatów znajdzie się również prośba o przekazanie linku z kwestionariuszem CAWI do jednostek organizacyjnych danej JST (zastosowana zostanie metoda "kuli śnieżnej"), w przypadku Województwa Kujawsko-Pomorskiego zaproszenie zostanie wysłane do jednostek zgodnie z wykazem na stronie⁸: http://bip.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=251&Itemid=123
3. Jednostki naukowe i szkoły wyższe (zaproszenie z linkiem otrzymają 22 uczelnie wyższe (w tym 5 publicznych i 17 niepublicznych) oraz 1 jednostka naukowa (Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników) - doboru dokonano przy wykorzystaniu zintegrowanego systemu informacji o szkolnictwie wyższym POL-on (<https://polon.nauka.gov.pl/>) - pełna lista szkół wyższych i jednostek naukowych, które zostaną objęte badaniem CAWI znajduje się w zał. 4.7;
4. Organizacje pozarządowe - do stworzenia bazy kontaktowej (mailowej) organizacji pozarządowych z województwa kujawsko-pomorskiego wykorzystana zostanie baza prowadzona przez Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego - <http://www.ngo.kujawsko-pomorskie.pl/index.php> (zawierająca informacje o 893 stowarzyszeniach, 119 fundacjach, 19 organizacjach kościelnych i 38 innych podmiotach) - zaproszenie mailowe z linkiem do badania wysłane zostanie do wszystkich organizacji pozarządowych, które posiadają adres mailowy dostępny w ww. bazie;
5. Instytucje otoczenia biznesu - zaproszenie zostanie skierowane do 59 IOB⁹ (w tym funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, inkubatorów przedsiębiorczości, parków przemysłowo-technologicznych, centrów transferu technologii, Sieci Aniołów Biznesu, klastrów, ośrodków B+R, organizacji pracodawców, itp.) - lista IOB, które zostaną objęte badaniem CAWI znajduje się w zał. 4.8;

⁸ Aby uniknąć dublowania z bazy jednostek organizacyjnych zostaną wyłączone te, które wejdą do badania poprzez bazy instytucji kultury czy zakłady opieki zdrowotnej.

⁹ Kwerenda IOB w województwie kujawsko-pomorskim została przeprowadzona na potrzeby badania " Analiza wsparcia przedsiębiorczości w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013" przez Agrotec Polska.

6. Instytucje kultury - badaniem zostanie objętych 14 instytucji kultury prowadzonych lub współprowadzonych przez Województwo Kujawsko-Pomorskie¹⁰ oraz instytucje kultury prowadzone lub współprowadzone przez samorządy gminne lub powiatowe - podobnie jak w przypadku jednostek organizacyjnych JST zostanie zastosowana metoda "kuli śnieżnej" (przedstawiciele samorządów będą proszeni o przekazanie zaproszenia z linkiem do badania do instytucji kultury); wykorzystana zostanie też baza beneficjentów RPO WK-P 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL;
7. Zakłady opieki zdrowotnej - badaniem objęte zostaną wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą z terenu województwa kujawsko-pomorskiego¹¹, których e-mail jest dostępny w Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą¹².
8. Inni beneficjenci instytucjonalni RPO WK-P 2007-2013 oraz wybrane grupy beneficjentów wsparcia w ramach komponentu regionalnego PO KL.

Wykorzystane zostaną dane mailowe będące w posiadaniu Zamawiającego (udostępnione Wykonawcy za jego zgodą) – dane beneficjentów RPO WK-P 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL. Baza uzupełniona zostanie o adresy mailowe do pozostałych podmiotów, które spełniają kryteria doboru próby, ale nie skorzystały ze środków RPO WK-P 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL.

W celu maksymalnego zwiększenia odsetka zwrotów oraz w celu osiągnięcia wysokiej jakości otrzymanych informacji, do wszystkich podmiotów wysłane zostanie pismo informujące o badaniu (ważnym elementem będzie pismo podpisane przez Zamawiającego). Cały proces badania będzie monitorowany - w każdym momencie dostępna będzie informacja o zaawansowaniu badania. Ponadto Wykonawca będzie w stałym kontakcie z respondentami, aby monitorować realizację badania.

Tabela 5. Czynniki zagrażające niezrealizowaniu próby badawczej oraz sposoby ich eliminacji

Czynnik zagrażający niezrealizowaniu zaproponowanej wielkości próby	Środki minimalizacji/eliminacji czynnika
Słaba jakość bazy kontaktowej (niepoprawne adresy e-mail, brak adresów e-mail)	<ul style="list-style-type: none"> • Działania naprawcze w porozumieniu z Zamawiającym (wykorzystanie innych baz będących w posiadaniu Zamawiającego), • Uzupełnianie bazy kontaktowej poprzez wykorzystanie zasobów Internetu, • Docieranie do przedstawicieli beneficjentów metodą "kuli śnieżnej", • Bieżący monitoring realizacji zakładanej próby pozwalający z wyprzedzeniem zarządzać ryzykiem.
Niska zwrotność (responsywność) badania CAWI	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiednio wczesne poinformowanie respondentów badania o planach ich zaangażowania - przedstawienie listu polecającego od Zamawiającego zachęcającego do współpracy z ewaluatorem (oraz uwiarygodniającego ewaluatora), • Odpowiednio długi czas realizacji tego elementu badania - Wykonawca w harmonogramie przewidział odpowiednie bufory czasowe, • Respondentom zapewniona zostanie poufność przekazywanych informacji, a na etapie opracowywania wyników anonimowość prezentowanych danych,

¹⁰ Lista instytucji kultury prowadzonych lub współprowadzonych przez Województwo Kujawsko-Pomorskie jest dostępna pod adresem: http://www.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=21647&Itemid=699.

¹¹ Zgodnie ze stanem na dzień 1 lipca 2013 roku w województwie funkcjonowało 657 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym 62 prowadzące stacjonarne i całodobowe świadczenia szpitalne, 54 prowadzące stacjonarne i całodobowe świadczenia inne niż szpitalne i 541 prowadzących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

¹² <http://rpwdl.csioz.gov.pl/rpm/public/filtrKsiag.jsf>

	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie helpdesk - infolinii dla respondentów, którzy mieli problemy (techniczne, merytoryczne) z wypełnieniem ankiety, • Wysyłanie przypomnień / monitów, a w ostateczności również kontakt telefoniczny w celu zachęcenia do wzięcia udziału w badaniu CAWI, • Bieżące monitorowanie poziomu responsywności w celu podjęcia środków zaradczych w odpowiednim momencie. Cały proces badania będzie monitorowany - w każdym momencie dostępna będzie informacja o zaawansowaniu badania.
Nieadekwatne narzędzie badawcze (długość, tematyka, zakres pytań, forma pytań)	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie długości kwestionariusza do możliwości rozmówcy, • Atrakcyjny wygląd platformy do realizacji badania CAWI, • Pilotaż narzędzia badawczego przed rozpoczęciem właściwej realizacji badania CAWI, • Zaangażowanie w tworzenie narzędzia badawczego osób (członków zespołu) posiadających bogatą wiedzę i doświadczenie w tym aspekcie, • Konsultacje narzędzia badawczego z Zamawiającym.

Źródło: Opracowanie własne

Projekt kwestionariusza do badania CAWI wśród potencjalnych instytucjonalnych beneficjentów K-P RPO 2014-2020 stanowi załącznik nr 4.2 do Raportu Metodologicznego.

Wywiady fokusowe Eksperti ds. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (4 wywiady)

W ramach badania zostaną przeprowadzone 4 wywiady fokusowe z udziałem **ekspertów ds. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (Wykonawca SOOŚ)**. Wywiady polegać będą na wspólnej dyskusji osób uczestniczących w spotkaniu oraz wypracowywaniu wspólnych rozwiązań. Jako metoda interaktywna wywiady fokusowe pozwolą na ujawnienie tych aspektów eksplorowanego zagadnienia, które mają mniejszą szansę pojawić się podczas wywiadów indywidualnych.

Celem wywiadów będzie uspoźnienie wniosków i rekomendacji a tym samym uniknięcie sytuacji uzyskania sprzecznych rekomendacji dotyczących zmian w programie operacyjnym (w przypadku jakichkolwiek wątpliwości/niespójności decyzję o sposobie i zakresie wdrożenia rekomendacji podejmuje Instytucja Zarządzająca). Po zakończeniu procesu SOOŚ, Wykonawca zamieści w swoim raporcie końcowym z badania ex-ante w postaci załącznika podsumowanie, czyli „syntezę” wyników strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Pierwszy FGI będzie miał charakter wprowadzenia i ustalenia wzajemnych roboczych kontaktów pomiędzy wykonawcą prognozy SOOŚ, dwa kolejne FGI w trakcie trwania badania i oceny, oraz ostatnie FGI mający charakter podsumowania i syntezy.

Projekt scenariusza wywiadu grupowego FGI z ekspertami ds. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi załącznik nr 4.6 do raportu Metodologicznego.

Badanie delfickie

Metodą uzupełniającą analizę dokumentów i analizy eksperckie będzie badanie delfickie. W związku

z zaleceniami SOPZ dotyczącymi włączenia szerszych niż zespół ewaluatorów grup eksperckich Wykonawca planuje zastosowanie dla każdego z celów tematycznych, realizowanych na poziomie regionalnych programów operacyjnych dwuetapowego badania Delphi, w którym wezmą udział przedstawiciele regionalnych środowisk eksperckich.

Badanie zostanie przeprowadzone z osobami istotnymi z punktu widzenia programowania K-P RPO 2014-2020, których wiedza bądź opinia jest istotna dla uzyskania odpowiedzi na pytania ewaluacyjne. W celu uzyskania rzetelności i wiarygodności wyników będą to osoby, które nie były bezpośrednio zaangażowane w proces programowania K-P RPO 2014-2020. Wykonawca zakłada, iż badanie zostanie przeprowadzone z minimum 3 ekspertami regionalnymi dla każdego z 10 celów tematycznych realizowanych w ramach K-P RPO 2014-2020 (n=min. 30).

Lista ekspertów do badania zostanie zaproponowana przez UM WK-P w późniejszym etapie badania.

W związku z zaleceniem tworzenia szerszych grup eksperckich przy ewaluacji ex-ante oraz w związku z przyjęciem partycypacyjnego modelu ewaluacji udział ekspertów regionalnych pozwoli na dostarczenie wiarygodnych podstaw wnioskowania o specyfice logiki regionalnego programu operacyjnego, która może zostać wykorzystana również podczas bieżącego doradztwa w ramach tworzenia poszczególnych elementów programu.

Badanie Delphi zostanie przeprowadzone przy pomocy narzędzi internetowych. W pierwszej fazie badania ekspertom zostanie przedstawiona logika danej osi priorytetowej (celu tematycznego) w formie scenariuszowej oraz postawione zostaną tezy do weryfikacji. Wyniki pierwszej rundy badania stanowiąc będą źródło i podstawy do kolejnej rundy. Zebrane zostaną kontr tezy i stanowiska ekspertów zaangażowanych w badanie delfickie, by przedstawić je w kolejnej fazie ekspertom. Nastąpi wtedy wymiana stanowisk pomiędzy uczestnikami badania, odniesienie do uwag pozostałych uczestników oraz zebranie tzw. meta opinii.

Wykonawca na etapie raportu metodologicznego nie jest w stanie zaprezentować pełnego narzędzia wykorzystywanego w badaniu delfickim. Przedstawione tezy do weryfikacji przyjmą formę zapytań „Czy zgadza się Pan/Pani z następującym stwierdzeniem (...)?”. Treść twierdzeń poddawanych rewizji zostanie ustalona na podstawie materiału pozyskanego na poprzedzających badanie delfickie etapach, tj. kwerendy dokumentów i danych zastanych oraz analizy projektu K-P RPO 2014-2020.

Kluczowe zagadnienia badawcze:

- ocena wpływu realizacji programu na sytuację społeczno-ekonomiczną regionu;
- wpływ na realizację założeń i celów programu pozostałych polityk, strategii i programów wdrażanych na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym;
- wpływ na realizację założeń i celów programu innych czynników zewnętrznych związanych z sytuacją społeczno-ekonomiczną;
- spójność założeń i celów programu z najważniejszymi unijnymi, krajowymi i regionalnymi celami strategicznymi oraz rekomendacjami KE.

Tabela 6. Połączenie metod zbierania danych z pytaniami badawczymi

	Desk research	Warsztaty Osoby odpowiedzialne za przygotowanie K-P RPO 2014-2020	IDI Eksperti dziedzinowi	Wywiady z przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WK-P 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL	IDI Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	Badanie ilościowe CAWI – potencjalni instytucjonalni beneficjenci K-P RPO 2014-2020	Badanie delfickie	FGI Eksperti ds. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
Pytanie A	X	X	X	X			X	
Pytanie B	X	X	X	X	X	X	X	
Pytanie C	X	X			X			
Pytanie D	X	X	X					
Pytanie E	X	X		X		X		
Pytanie F	X	X	X	X				
Pytanie G	X	X	X				X	
Pytanie H	X	X	X				X	
Pytanie I	X	X						
Ocena oddziaływania na środowisko	X	X						X

Wyróżniono pytania dodatkowe proponowane przez Wykonawcę / bądź wynikające z dodatkowych ustaleń Wykonawcy z Zamawiającym

3 SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ EWALUACJI EX-ANTE

3.1 Szczegółowa koncepcja postępowania ewaluacyjnego w ramach modułów badania

Poniższe podrozdziały prezentują szczegółowy zakres zadań oraz podejście badawcze w odniesieniu do poszczególnych modułów i pytań badawczych.

3.1.1 MODUŁ I – Ocena trafności i spójności wewnętrznej K-P RPO 2014-2020

Pytanie badawcze A: Czy interwencja publiczna w postaci K-P RPO 2014-2020 trafnie odpowiada na wyzwania i potrzeby społeczno-ekonomiczne zdiagnozowane w aktualnych dokumentach strategicznych na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim?

Zgodnie z SOPZ w tej części badania, zadaniem Wykonawcy będzie m.in. ocena, czy zidentyfikowane problemy stanowią przesłankę do podjęcia interwencji publicznej w danym obszarze tj. czy dany problem ma charakter niesprawności rynku (ang. *market failure*) lub stanowi istotny problem społeczny, którego rozwiązanie nie byłoby możliwe bez interwencji państwa.

Celem ewaluacji ex-ante w tej części jest również identyfikacja obszarów, których wsparcie ze środków publicznych w ramach programu powinno zostać ograniczone z uwagi na ryzyko wystąpienia efektu „jałowej straty” (ang. *deadweight*¹³). Identyfikacja nieuzasadnionych obszarów wsparcia służy m.in. realizacji zasady koncentracji zasobów na najistotniejszych wyzwaniach i potrzebach rozwojowych.

Udzielając odpowiedzi na wskazane powyżej pytanie Wykonawca uwzględni następujące kwestie:

- a) zasadność interwencji publicznej w poszczególnych osiach priorytetowych programu,
- b) trafność interwencji w kontekście diagnozy społeczno-ekonomicznej,
- c) priorytetyzacja zidentyfikowanych w diagnozie wyzwań i potrzeb społeczno-ekonomicznych,
- d) aktualność i trafność analiz trendów społeczno-ekonomicznych wykorzystanych w diagnozie,
- e) trafność zaproponowanych celów w kontekście zidentyfikowanych wyzwań i potrzeb społeczno-ekonomicznych:
  - czy problemy (kwestie) przedstawione w diagnozie przekładają się we właściwych proporcjach na cele priorytetów programu,
  - czy poszczególnym kwestiom nadana została odpowiednia waga,
  - czy trafnie zastosowana została zasada koncentracji tematycznej,
  - czy, a jeżeli tak, to z jakiego powodu problemy zidentyfikowane w diagnozie zostały pominięte.

PODEJŚCIE BADAWCZE

W pierwszym kroku Ewaluator podda analizie, czy diagnoza społeczno-gospodarcza K-P RPO 2014-2020 została opracowana w sposób trafny, tzn. uwzględniający analizę obecnych trendów społeczno-gospodarczych, a także czy zawiera aktualne dane. Następnie oceni na ile diagnoza województwa jest pełna pod względem źródeł informacji oraz czy wszystkie czynniki zostały w niej ujęte. W tym celu Wykonawca dokona kwerendy opracowań naukowo-badawczych i ewaluacyjnych z lat 2004-2012 dotyczących obszarów RPO. Zostanie przeprowadzona **analiza luk** (tj. czy z jakiegoś powodu problemy zidentyfikowane w diagnozie zostały w Programie pominięte, a jeżeli tak, to które) oraz **analiza równowagi źródeł i informacji** (*balance analysis*) dla poszczególnych osi priorytetowych (jest to technika analityczna polegająca na analizie zawartości treści pod względem: liczby informacji zobiektywizowanych, określeń oceniających (konotacji) oraz interpretacji i odniesień. Pozwala na ocenę stopnia wyważenia informacji dla celów ich priorytetyzacji).

Dzięki tym analizom w kolejnym kroku Wykonawca oceni, czy **priorytetyzacja proponowanych w ramach diagnozy społeczno-gospodarczej wyzwań i potrzeb** została poprawnie skonstruowana w stosunku do sytuacji społeczno-gospodarczej regionu. W pierwszej kolejności ocenione zostanie, czy jasno zdefiniowano dotychczasowe i zakładane determinanty społeczno-gospodarczego rozwoju (tj. czynniki, bariery), a następnie, w jakim stopniu diagnoza ujmuje analizę możliwości wzmocnienia stymulant rozwoju i neutralizowania barier.

W kolejnym kroku Wykonawca oszacuje trafność strategii w stosunku do zidentyfikowanych potrzeb. Na strategię programu składają się jego cele oraz priorytety, dzięki którym cele te będą osiągane. Na tym etapie ewaluator oszacuje trafność celów programu w stosunku do wspomnianych wyżej potrzeb. Zastosowanie **metod macierzowych** pozwoli na analizę powiązań

¹³ Tj. zaistnienia sytuacji, gdy przedsięwzięcie, któremu udzielono pomocy, mogłoby zostać zrealizowane również bez wsparcia ze środków publicznych.

między problemami i potrzebami zidentyfikowanymi w diagnozie, a celami poszczególnych osi priorytetowych, w tym na analizę względem wagi poszczególnych problemów. Zastosowana zostanie **matryca adekwatności działań w każdym z priorytetów do zidentyfikowanych problemów** (na skali zostanie ocenione, na ile działanie odpowiada na problem zidentyfikowany w SWOT).

Tabela 7. Matryca adekwatności działań w każdym z priorytetów do zidentyfikowanych problemów (wzór)

	Problem 1	Problem 2	Problem 3	Problem 4	Problem 5
Priorytet I ↓					
Działanie 1	0	0	1	2	2
Działanie 2	2	2	2	1	1
Działanie 3	1	1	1	1	0
Działanie 4	2	1	2	2	1
Działanie 5	1	1	0	2	2

Skala:

0 – nie odpowiada na problem zidentyfikowany w diagnozie i ocenie potrzeb

1 – częściowo odpowiada na problem zidentyfikowany w diagnozie i ocenie potrzeb

2 – w dużym stopniu odpowiada na problem zidentyfikowany w diagnozie i ocenie potrzeb

 - Działanie odpowiada na problem w sposób **bezpośredni**

 - Działanie odpowiada na problem w sposób **pośredni**

Źródło: opracowanie własne

W ramach odpowiedzi na pytanie o trafność zastosowania **zasady koncentracji tematycznej** analizować będziemy, czy koncentracja tematyczna, zaproponowana w Programie jest uzasadniona w kontekście sytuacji społeczno-gospodarczej. **Koncentracja tematyczna** odnosi się tutaj do utrzymania zgodności zaproponowanych celów, priorytetów i działań programu operacyjnego z wytycznymi nowej polityki spójności UE m.in. w strategii Europa 2020¹⁴. Pakiet legislacyjny UE definiuje 11 celów tematycznych i przypisuje im priorytety inwestycyjne, wokół których mają się skupić przyszłe działania¹⁵.

Kluczową metodą badawczą będzie **analiza dokumentów** - analiza literatury, analiza wyników badań naukowych i ewaluacyjnych krajowych i zagranicznych, ekspertyz (z wykorzystaniem różnorodnych narzędzi, takich jak macierze oraz analiza metodą drzewa problemów i celów – polegająca na identyfikacji problemów i celów, w tym problemów głównych, określeniu związków przyczynowo-skutkowych i przedstawieniu powiązań na diagramie). W analizach w ramach pytania badawczego A zostanie zastosowane podejście sektorowe, tj. każdy z priorytetów będzie analizowany oddzielnie.

Techniką analizy danych, która wspomogę prace analityczne na tym etapie będzie **drzewo problemów**. Skorzystanie z tego narzędzia pozwoli zespołowi zidentyfikować i przejrzeć zaprezentować obszary problemowe zidentyfikowane w ramach diagnozy, które nie znajdują odzwierciedlenia w strategii i odwrotnie - obszary priorytetowe niebazujące bezpośrednio na przeprowadzonej diagnozie.

¹⁴ European Commission, *Europe 2020 – A strategy of smart, sustainable and inclusive growth*, COM (2010)2020, Brussels, 03.03.2010.

¹⁵ European Commission, *Regulation of the European Parliament and of the Council*, COM(2011) 615 , Brussels, 14.03.2012.

Na ostatnim etapie przygotowania raportu końcowego zostanie przeprowadzony **warsztat podsumowujący** z udziałem członków zespołu ewaluacyjnego, Zarządu Województwa oraz pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego odpowiedzialnych za przygotowanie projektu K-P RPO 2014-2020.

Metodą dodatkową będą **wywiady pogłębione** z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego odpowiedzialnych za przygotowanie projektu K-P RPO 2014-2020, a także ekspertami zewnętrznymi zaangażowanymi w ten proces. W celu wypracowania wniosków i rekomendacji zostanie zastosowana **metoda delficka**, tj. ustrukturyzowana wymiana informacji w szerszych grupach eksperckich opisanych w dalszym rozdziale.

Pytanie badawcze B. Czy zaproponowana w ramach K-P RPO 2014-2020 logika interwencji umożliwi realizację zakładanych celów rozwojowych?

Ten komponent stanowi meritum ewaluacji ex-ante. Składają się na niego kompleksowe i wzajemnie powiązane zagadnienia, stanowiące podstawę oceny zasadności zaproponowanej strategii.

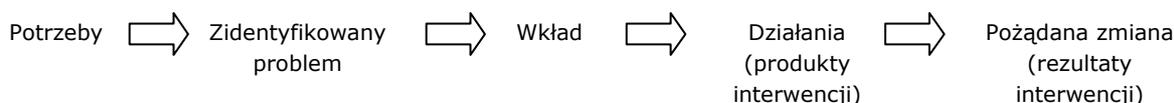
Zgodnie z zapisami w SOPZ udzielając odpowiedzi na powyższe pytanie Wykonawca uwzględni następujące kwestie:

- a. analizę i ocenę związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy zaplanowanymi w ramach programu działaniami i ich produktami a oczekiwanymi rezultatami;
- b. ogólną ocenę wpływu realizacji programu operacyjnego na sytuację społeczno-ekonomiczną regionu, w tym prawdopodobne, a dotychczas nieprzewidziane w projekcie programu, pozytywne i negatywne efekty oddziaływania programu;
- c. analizę alternatywnych sposobów realizacji założonych celów;
- d. sposób zastosowania zasady koncentracji tematycznej (uzasadnienie oraz spójność z logiką interwencji, w tym w szczególności z celami programu);
- e. adekwatność wielkości i struktury nakładów finansowych pod kątem jej spójności z wyzwaniem i potrzebami, planowanymi działaniami oraz założonymi celami;
- f. spójność wewnętrzną celów i działań planowanych do realizacji w ramach osi priorytetowych, jak i pomiędzy poszczególnymi osiami priorytetowymi w celu oceny stopnia i zakresu ich komplementarności, w tym spodziewanych efektów synergicznych;
- g. trafność sposobu uwzględnienia wymiaru terytorialnego interwencji oraz zasady zintegrowanego podejścia do rozwoju społeczno-ekonomicznego, w tym w szczególności w odniesieniu do interwencji ukierunkowanych na obszary problemowe;
- h. trafność zastosowania poszczególnych form wsparcia;
- i. przewidywany wpływ projektów kluczowych na realizację celów, priorytetów i programu;
- j. uzasadnienie empirycznego i teoretycznego występowania związków przyczynowo-skutkowych, na których zbudowana jest logika interwencji programu i osi priorytetowych (czy logika interwencji programu wynika z ogólnie przyjętych teorii społeczno-ekonomicznych oraz czy oparta jest na przytoczonych w programie dowodach empirycznych w postaci badań naukowych, badań ewaluacyjnych, analiz, studiów itp.);
- k. realność osiągnięcia wartości docelowych wskaźników realizacji (strategicznych oraz produktów i rezultatów) w kontekście zaproponowanej logiki interwencji, w tym alokowanych środków finansowych z uwzględnieniem czynników zewnętrznych;

- czy trafnie dobrano wskaźniki rezultatu strategicznego (dla celów programu) oraz spójne z nimi wskaźniki rezultatu bezpośredniego i produktu?
  - czy trafnie dobrano wartości pośrednie i docelowe dla w/w wskaźników?;
- l. wpływ na realizację założeń i celów programu pozostałych polityk, strategii i programów wdrażanych na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym oraz innych czynników zewnętrznych związanych z bieżącą i prognozowaną sytuacją społeczno-ekonomiczną;
- m. uwarunkowania zewnętrzne w stosunku do programu operacyjnego mające wpływ na jego skuteczność i efektywność, w tym warunków wstępnych (warunkowość ex-ante), których zasady stosowania zawarte zostały w art. 17 projektu rozporządzenia ogólnego:
- zasadność zastosowanych dla danego programu operacyjnego warunków wstępnych: Czy spełnienie zaproponowanych warunków wstępnych przyczyni się do zwiększenia skuteczności i efektywności realizacji programu operacyjnego?
  - zakres i stopień spełnienia warunków wstępnych: Czy i w jakim zakresie warunki zaproponowane dla programu operacyjnego zostały spełnione? Jakie są możliwości spełnienia w przewidzianych terminach pozostałych do uwzględnienia warunków wstępnych (ocena zaplanowanych działań zmierzających do spełnienia warunków)?
  - inne istotne uwarunkowania zewnętrzne w stosunku do programu operacyjnego nieuwzględnionych w ramach zasady warunkowości wstępnej: Czy istnieją inne niespełnione warunki zewnętrzne mające istotny wpływ na skuteczność i efektywność realizacji programu operacyjnego? Jakie są możliwości i perspektywa czasowa spełnienia innych istotnych warunków zewnętrznych?

PODEJŚCIE BADAWCZE

Analiza i ocena związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy zaplanowanymi w ramach programu działaniami i ich produktami, a oczekiwanymi rezultatami opierać się będzie na modelu logicznym interwencji, zgodnie z którym istnieje łańcuch przyczynowo-skutkowy: potrzeby – zidentyfikowany problem – wkład – działania (produkty interwencji) – pożądana zmiana (rezultaty interwencji).

Potrzeby odnoszą się do wymogów społeczno-ekonomicznych lub wyzwań, na które program powinien odpowiadać. Nakłady to zasoby finansowe i/lub administracyjne, które generują produkty i które pozwolą osiągnąć zamierzone cele poprzez działania w ramach programu. Wynikające z tego rezultaty to najbardziej bezpośrednio efekty oddziaływania pomocy, czyli wkład celów operacyjnych w realizację celów szczegółowych.

W analizach zostanie wykorzystana **macierz logiczna** pokazująca powiązania pomiędzy ww. elementami. Następnie Wykonawca dokona oceny trafności i kompletności wykazanych powiązań.

Ogólna ocena wpływu Programu na sytuację społeczno-ekonomiczną polegać będzie na identyfikacji **potencjału i zagrożenia wystąpienia następujących efektów projektowanych interwencji**:

- efekt jałowej straty (*efekt deadweight*) – finansowania interwencji, wobec których nie zidentyfikowano w analizie SWOT występowania luki rynkowej,

- efekt substytucji,
- efekt przesiąkania,
- efekt wyciekania.

Wykonawca określi też – na podstawie analiz społeczno-ekonomicznych, teorii rozwoju regionalnego oraz wiedzy ekspertów tematycznych – możliwy kierunek efektów mnożnikowych (dodatkowości – podażowych i popytowych) działań określonych ocenianą logiką interwencji.

Zgodnie z założeniami oceny ex-ante Wykonawca będzie przykładał szczególną wagę do analizy **alternatywnych sposobów realizacji założonych celów**. Zastosuje metodę *Reverse Thinking Technology*, opierającą się na analizie logicznej w oparciu o różnorodne paradygmaty oraz techniki umożliwiające przyjęcie odmiennych punktów widzenia niż projektodawca K-P RPO 2014-2020.

- technika *Rozważ Wszystkie Czynniki* (CAF) ma na celu poszerzenie perspektywy widzenia problemu;
- technika *Plusy, Minusy i To, Co Interesujące* (PMI) pozwala ustalić, które z czynników lub elementów problemu mają charakter sprzyjający, a które nie, które zaś są neutralne, ale warte uwagi;
- technika *Najpierw Najważniejsze* (FIP) to technika wyboru i oceny priorytetów;
- technika *Cele, Zadania, Zamiary* (AGO) polega na poszerzeniu perspektywy działania poprzez zdefiniowanie celów i tworzenia planu;
- technika *Następstwa i Ciąg Dalszy* pozwala dokonać analizy planu poprzez planowanie działań, określenie przedziałów czasowych poszczególnych jego etapów oraz ich konsekwencji;
- technika *Możliwe Wybory* (APC) polega na rozważeniu alternatywnych decyzji;
- technika *Inne Punkty Widzenia* (OPV) ma na celu rozważenie problemu z innych punktów widzenia.

Dla oceny stopnia synergii, komplementarności oraz potencjału efektów dodatkowości Wykonawca posłuży się techniką **Diagram Venna** – opierającą się na analizie wspólnych i rozdzielnych części zbiorów.

Kolejnym etapem wnioskowania będzie **analiza sposobu zastosowania zasady koncentracji tematycznej**, jego uzasadnienia oraz spójności z logiką interwencji w tym w szczególności z celami programu.

Kluczowym zagadnieniem w ramach oceny logiki interwencji będzie **analiza adekwatności wielkości i struktury nakładów finansowych** w stosunku do wyzwań i potrzeb planowanych działań oraz założonych celów. W sytuacji, kiedy zasoby są ograniczone, potrzeba ustalenia priorytetów i koncentracji jest jeszcze ważniejsza. W Programie przydział zasobów finansowych na działania powinien być zrównoważony i odpowiedni do wyznaczonych celów. Zwiększa to wartość dodaną wsparcia ze środków publicznych i sprzyja bardziej efektywnemu wykorzystaniu zasobów. Przeprowadzając ocenę ex-ante zbada zatem:

- w jakim zakresie wydatki ukierunkowane są na potrzeby i wyzwania określone w diagnozie;
- w jakim stopniu na realizację celów, które mają większy wpływ i większą wartość strategiczną, przeznaczana się również większą część budżetu;
- spójność pomiędzy jednostkowymi kosztami przewidywanych działań a proponowanym poziomem efektywności kosztowej;

- szerszy obraz, przy uwzględnieniu innych interwencji w ramach polityki i źródeł wsparcia, w szczególności z innych funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych.

Optymalizacja podziału alokacji środków na poszczególne priorytety K-P RPO 2014-2020 stanowić będzie ważny wkład na rzecz zrozumienia podstaw strategii programu. Aby ocenić adekwatności alokacji zasobów finansowych (poziom i struktura nakładów) w kontekście założonych celów (skwantyfikowanych w postaci wskaźników), jakość założeń systemu realizacji, a w szczególności skuteczność i efektywność przyjętych w systemie realizacji instrumentów wsparcia oraz ocenić szacunkowe skutki strategii przeprowadzone zostaną **analizy finansowo-ekonomiczne** oraz **macierz ryzyka czynników zewnętrznych** (ryzyka) na osiągnięcie zamierzonych celów przy założonej alokacji. Weryfikacja adekwatności zaproponowanych wielkości alokacji finansowych pod kątem trafności w poszczególnych priorytetach programu odbędzie się w dwóch etapach. (1) W pierwszym etapie ewaluatorzy dokonają przeglądu zakładanych wartości docelowych wskaźników stanowiących podstawę pomiaru skuteczności i efektywności celów programu. (2) W sytuacji, gdy ocena wskaźników wykaże, że nie mogą stanowić odpowiednich podstaw do pomiaru wyznaczonych celów (np. część wskaźników nie koresponduje z celami przedstawionymi w K-P RPO 2014-2020, brak jest wartości bazowych i docelowych dla poszczególnych wskaźników), Wykonawca dokona weryfikacji zakładanych alokacji finansowych względem postawionych celów w sposób bardziej „miękki”, tj. **w oparciu o własne wnioski, istniejące publikacje** (w tym doświadczenia z okresu programowania 2007-2013) oraz **wyniki wywiadów pogłębionych** z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego odpowiedzialnych za przygotowanie projektu K-P RPO 2014-2020 oraz wywiadów z ekspertami dziedzinowymi. Dzięki analizom w tym obszarze odpowiemy na pytania o to, czy realistyczne są przyjęte założenia projekcji finansowej w kontekście zaplanowanych celów i czy osiągnięcie zaplanowanych celów jest realistyczne w przewidzianym czasie i przy przewidzianych możliwościach wykonawczych.

Kolejnym krokiem w ramach ewaluacji będzie analiza **spójności wewnętrznej celów i działań planowych do realizacji w ramach osi priorytetowych**, jak i pomiędzy poszczególnymi osiami priorytetowymi, w celu oceny stopnia i zakresu ich komplementarności, w tym spodziewanych efektów synergicznych (m.in. w aspekcie komplementarności międzyfunduszowej).

Polegać to będzie na określeniu pozytywnych i negatywnych zależności w kategoriach:

- **Sprzeczności** – tj. zbadanie, czy rezultaty jednego działania nie wpływają negatywnie na osiągnięcie celów innego działania,
- **Konkurencji** – np. oferowanie tej samej grupie beneficjentów działania, którego użycie uzależnione jest na przykład od ograniczonych zasobów (wkład własny), a skorzystanie przez beneficjenta z jednej interwencji uniemożliwia mu skorzystanie z kolejnej,
- **Nakładania się** tych samych interwencji w ramach np. dwóch różnych działań (priorytetów) lub w ramach wsparcia ze środków krajowych i unijnych,
- **Luk** w zakresie form wsparcia w ramach programu,
- **Neutralności** – braku związku, interakcji między różnymi działaniami,
- **Komplementarności** – czyli wzajemnego wzmocnienia realizacji działań,
- **Synergii** – determinującej efekt dźwigni oraz efekt uzyskania znacznie szerszego zakresu realizacji celów niż przewidywany.

W trakcie oceny spójności w zakresie logiki interwencji Wykonawca weźmie pod uwagę następujące przykłady powiązań logicznych:

- Cel szczegółowy (działanie i produkt) stanowi/nie stanowi wkładu do osiągnięcia celu priorytetu,

- Cele priorytetów dostarczają/nie dostarczają uzasadnienia dla celów szczegółowych (działania i produkt),
- Dwa cele/rezultaty wzmacniają się.

W rezultacie Wykonawca dokona **analizy porównawczej**, pokazującej **poziom wpływ** (wynik poziomy) i **poziom wrażliwości** na wpływ (wynik pionowy) pozwalający na klasyfikację działań i celów według następujących typów:

1. Cele/działania o znaczącym wpływie na osiągnięcie rezultatów innych działań (wyższym od średniej) i niskiej wrażliwości na oddziaływanie innych celów. Mogą one stanowić dźwignię dla logiki interwencji.
2. Cele/działania, których rezultaty są silnie uzależnione od skuteczności/rezultatów pozostałych działań.
3. Cele/działania, które zarówno wywierają duży wpływ na osiągnięcie rezultatów innych działań, jak też są bardzo wrażliwe na oddziaływanie rezultatów innych działań – są to cele strategiczne „szczególnej uwagi” ze względu na potencjał tworzenia efektów mnożnikowych.
4. Cele /działania neutralne, niewykazujące ani wpływu, ani wrażliwości na pozostałe działania.

W wyniku powyższych analiz Wykonawca będzie mógł przedstawić rekomendacje dotyczące **pożądanych realokacji** zasobów bądź zmiany hierarchii celów i działań.

Do realizacji tego obszaru badawczego wykorzystane zostanie narzędzie - **macierz komplementarności i konfliktów K-P RPO 2014-2020**. Jest to technika pozwalająca na zbadanie wzajemnej relacji pomiędzy priorytetami, tj. na ile działania jednego priorytetu wpływają na cel innego priorytetu. Przyjęta zostanie wieloskalowa punktacja związków między celami (ujemna = negatywna; dodatnia = pozytywna). Związek negatywny to taki, w którym realizując cel 1 stwarza się warunki niekorzystne, utrudniające realizację celu 2. Związek pozytywny to relacja odwrotna.

Wzór macierzy przedstawiono poniżej.

Tabela 8. Macierz komplementarności i konfliktów K-P RPO 2014-2020 (wzór)

	Priorytet 1	Priorytet 2	Priorytet 3	Priorytet 4	Priorytet 5	Priorytet 6	Priorytet xx
Priorytet 1		+n	+n	+n	+n	+n	0
Priorytet 2	+n		0	-n	0	+n	0
Priorytet 3	+n	-n		-n	+n	+n	0
Priorytet 4	+n	-n	+n		+n	+n	0
Priorytet 5	+n	+n	-n	0		+n	0
Priorytet 6	+n	+n	-n	0	+n		0
Priorytet xx	+n	+n	0	0	+n	+n	

+n – wpływ pozytywny, wzmocnienie; 0 – brak wpływu; -n – wpływ negatywny, osłabienie

Źródło: opracowanie własne

Metoda ta pomoże w analizie wewnętrznej spójności dokumentu – struktury zaproponowanych kierunków, priorytetów, przedsięwzięć i działań. Dzięki zastosowaniu macierzy ewaluatorzy będą mogli zidentyfikować potencjalne pola konfliktu i komplementarności. Wystąpienie **pól konfliktu** może oznaczać, że niektóre typy interwencji mogą się wzajemnie wykluczać, ewentualnie negatywnie oddziaływać na siebie, przez co efekt końcowy może być ograniczony. Taka informacja umożliwi podjęcie ewentualnych działań naprawczych, np. poprzez modyfikację zakresu niektórych działań. Z kolei wartością dodaną macierzy będzie identyfikacja **pól komplementarności** między poszczególnymi działaniami K-P RPO 2014-2020, co wskazywać może na wzmocnienie i realizację szerszych założeń programowych.

W ramach kolejnego etapu oceny ex-ante zostanie przeprowadzona **analiza uwzględniania wymiaru terytorialnego** (regionalnego i funkcjonalno-przestrzennego) w doborze działań i zakładanych rezultatów. Zostanie zbadane to, czy w programie planuje się podjęcie inicjatyw rozwojowych, które będą odpowiadać potrzebom obserwowanym nie tylko w skali całego makroregionu, ale również na specyficznych obszarach (np. zostaną podjęte zróżnicowane działania odpowiadające odmiennym potrzebom występującym na obszarach miejskich oraz wiejskich)¹⁶.

Jednym z elementów badania będzie przeanalizowanie uwarunkowań korzystania z nowego narzędzia unijnej polityki spójności - **Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych**. Narzędzia te służą do wdrażania strategii terytorialnych w sposób zintegrowany. ZIT pozwala państwom członkowskim na implementację programów operacyjnych w sposób przekrojowy oraz uzyskiwanie finansowania z różnych osi priorytetowych jednego lub kilku programów operacyjnych, co zapewnia implementację zintegrowanej strategii dla określonego terytorium¹⁷.

Ewaluacja ex-ante uwzględniac będzie ponadto **analizę stopnia zastosowania zintegrowanego podejścia do rozwoju społeczno-ekonomicznego**, czyli zbadanie tego, czy program określa

¹⁶ Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, *Wymiar terytorialny w dokumentach strategicznych*, Warszawa 2010.

¹⁷ Komisja Europejska, *Polityka spójności na lata 2014-2020: Zintegrowane Inwestycje Terytorialne*.

działania na rzecz rozwoju regionu podejmowane przez podmioty na różnych szczeblach zarządzania, pomagającego precyzyjnie dostosować działania centrum do lokalnych uwarunkowań¹⁸.

Jednym z elementów badania będzie analiza **przewidywanego wpływu projektów kluczowych na realizację celów, priorytetów i programu**. Indywidualne projekty kluczowe stanowią przedsięwzięcia inwestycyjne o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu operacyjnego, których wdrożenie jest niezwykle istotne z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, danego sektora bądź województwa. Projekty te w znaczący sposób przyczyniają się do realizacji założeń zawartych w Strategii Rozwoju Kraju, politykach/strategiach sektorowych oraz strategiach rozwoju województw.

Podczas analizy projektu Programu wykonawca dokona weryfikacji systemu instytucjonalnego Programu w przedmiocie przewidywanego wpływu projektu na realizację celów priorytetów i programu:

- projektów dużych (o ile występują),
- projektów kluczowych (indywidualnych).

W tym celu wykonawca dokonana analizy eksperckiej zgodności Programu z Wytycznymi MRR dla tzw. projektów strategicznych.

Jednym z elementów analizy będzie ocena **uzasadnienia empirycznego i teoretycznego związków przyczynowo-skutkowych, na których zbudowana jest logika interwencji programu i osi priorytetowych**, tj. czy logika interwencji programu wynika z ogólnie przyjętych teorii społeczno-ekonomicznych, a także, czy oparta jest na przytoczonych w programie dowodach empirycznych w postaci badań naukowych, badań ewaluacyjnych, analiz, studiów itp.¹⁹ Prace będą opierać się na **eksperskiej analizie** projektu dokumentu programowego.

Kolejnym krokiem postępowania ewaluacyjnego będzie **weryfikacja i ocena realności osiągnięcia wartości docelowych wskaźników** realizacji w kontekście zaproponowanej logiki interwencji w kategorii analizy ryzyka wynikających z czynników zewnętrznych mogących wpłynąć na ich osiągnięcie.

Poniżej przedstawiono metodologię oceny wartości wskaźników.

¹⁸ Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, *Zintegrowane podejście do rozwoju w Polsce*, Warszawa 2011.

¹⁹ W tym w szczególności na dokumentach ewaluacyjnych takich jak np. Evidence-based Cohesion Policy and its role in achieving Europe 2020 objectives; Wnioski z realizacji Polityki Spójności w świetle wyników prac analityczno-ewaluacyjnych okresu 2004-2006; Ewaluacja ex-post Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006.

METODOLOGIA OCENY WSKAŹNIKÓW

Metodologia oceny wartości wskaźników zostanie przeprowadzona w następujących etapach.

- W pierwszym kroku oceniona zostanie **wrażliwość „realizacyjna”** poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu zarówno w ujęciu podatności na ryzyka zewnętrzne jak i zależności od etapu realizacyjnego poszczególnych typów interwencji. Czynniki te są szczególnie istotne w kontekście konieczności osiągnięcia zaplanowanej w dokumencie programowym realizacji celów pośrednich tzw. „kamieni milowych”, ang. *milestones* (trafność doboru - czy wskaźniki dostarczają odpowiedniej informacji na temat postępów we wdrażaniu; realność ich osiągnięcia w wyznaczonych terminach, dostępność niezbędnych danych; czynniki zewnętrzne mogące mieć wpływ na realizację wskaźników rezultatu). Ponadto ewaluator udzieli odpowiedzi na pytanie, czy wskaźniki wybrane jako podstawa do dokonywania ewentualnych korekt finansowych są reprezentatywne dla działań podejmowanych w ramach poszczególnych priorytetów.
- W kolejnym kroku oszacowany zostanie **koszt jednostkowy wskaźnika**, na którego podstawie obliczona zostanie możliwa do osiągnięcia pośrednia i docelowa wartość wskaźników produktu i rezultatu w ramach przeznaczanej alokacji dla poszczególnych zaplanowanych typów interwencji.

Metodologia oceny wartości wskaźników odpowiadać będzie na następujące pytania szczegółowe:

1. Czy wartości docelowe wskaźników (produktu i rezultatu) są możliwe do osiągnięcia w kontekście zaproponowanych terminów, logiki interwencji i środków finansowych przeznaczonych na Program? Czy dobrze oszacowano ich koszt jednostkowy?
2. Czy zaproponowane wartości docelowe dla wskaźników są wiarygodne?
3. Czy zaproponowane wartości docelowe dla wskaźników wykorzystują doświadczenia z obecnego okresu programowania?
4. Czy zaproponowane wartości bazowe wskaźników rezultatu zostały prawidłowo oszacowane? Na podstawie doświadczeń komponentu regionalnego PO KL obecnego okresu programowania można stwierdzić, iż był to kluczowy czynnik niskiej skuteczności realizowania skwantyfikowanych celów.

Szacowanie wartości bazowych, pośrednich i docelowych wskaźników monitorowania K-P RPO 2014-2020 w oparciu o koszt jednostkowy wskaźnika odbywać się będzie w następujących krokach badawczych:

1. Analiza trendów rozwojowych w poszczególnych celach tematycznych i priorytetach inwestycyjnych (scenariusz bez interwencji K-P RPO 2014-2020);
2. Analiza trendów rozwojowych dla poszczególnych wskaźników monitorowania (prognoza i scenariusz bez interwencji K-P RPO 2014-2020);
3. Ocena prognozy wartości bazowej wskaźników monitorowania – analiza szeregów czasowych;
4. Analiza poziomu nasycenia (możliwości organizacyjnych i zewnętrznych) wykonania danego wskaźnika) dla jednego projektu w ramach danego typu interwencji w podziale na okresy wyznaczane przez tzw. kamienie milowe;
5. Analiza potencjału zrealizowania jednego wskaźnika poprzez drugi wskaźnik (np. możliwość kierowania różnych interwencji, realizujących różne wskaźniki do jednego beneficjenta w ramach projektu);

6. Analiza kosztu brutto zrealizowania jednego wskaźnika na podstawie benchmarku strukturalnego, czyli analizy kosztu brutto zrealizowania wskaźnika w perspektywie finansowej 2007-2013 przy uwzględnieniu cen bieżących z 2012 roku w podziale na kategorie interwencji. W ramach triangulacji badawczej koszt brutto dla wybranych wskaźników zostanie także skontrolowany poprzez szacunki potencjalnych beneficjentów K-P RPO 2014-2020 na podstawie wyników **badania CAWI** z potencjalnymi beneficjentami przedstawicielami samorządów oraz innych instytucji regionalnych;
7. Analiza kosztu netto zrealizowania jednego wskaźnika na podstawie szacunków udziałowych, tj. kosztu wskaźnika przy danych kosztach stałych projektowych. Analiza kosztu netto zrealizowania jednego wskaźnika zostanie przeprowadzona dla każdego typu interwencji oddzielnie. Wskaźnik efektywności kosztowej netto (nakłady/wysokość wskaźnika);
8. Prognoza osiągnięcia zakładanej wartości docelowej poszczególnych wskaźników monitorowania na podstawie oszacowania kosztu brutto przy danej alokacji na koniec każdego okresu wyznaczanego przez tzw. kamienie milowe (cele pośrednie).
9. Analiza wpływu czynników zewnętrznych (metodyka Hazard and Operability Diagram FTA – Analiza Drzewa Niezdatności, diagram ETA – Analiza Drzewa Zdarzeń). Ocena ryzyka przy pomocy modelu transformacji odwrotnej bądź modelu redukcji wariancji (w zależności od celu tematycznego i zidentyfikowanych zagrożeń).
10. Rekomendacje dotyczące typów interwencji oraz metodyk realizacji wskaźników w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych;
11. Prognoza osiągnięcia zakładanej wartości wskaźników na poziomie Programu. Ocena realności uzyskania zakładanej wartości wskaźników dla poszczególnych lat realizacji Programu. Potencjał ewaluacyjny systemu wskaźników przy zaplanowanej alokacji.
12. Szacunek ex-ante efektu netto K-P RPO 2014-2020.

Wpływ pozostałych polityk, strategii i programów

Zagadnieniem poddanym ocenie w ramach badania ex-ante K-P RPO 2014-2020 **będzie spełnianie warunków ex-ante**. Unijne zasady²⁰ przewidują, że jeżeli nie zostaną one spełnione przed rozpoczęciem wdrażania programów, to konieczne będzie przedstawienie w programach operacyjnych harmonogramu działań mających na celu ich wypełnienie do końca 2016 r. Jeśli do tego momentu warunki nie zostaną spełnione, Komisja będzie mogła zawiesić płatności dla danego programu aż do momentu spełnienia warunków albo do momentu przesunięcia środków do tych programów, dla których wszystkie odpowiednie warunki wstępne zostały spełnione.

W projekcie rozporządzenia ogólnego, warunki ogólne mają zastosowanie do wszystkich interwencji z funduszy WRS – mają one na celu promocję stosowania zasad horyzontalnych UE (walka z dyskryminacją ze względu na niepełnosprawność, płeć czy z innych powodów), prawidłowe przestrzeganie horyzontalnych przepisów unijnych w zakresie pomocy publicznej, zamówień publicznych, oceny oddziaływania na środowisko oraz zapewnienie wysokiej jakości systemów monitorowania, zbierania i zarządzania danymi statystycznymi. Warunki tematyczne powiązane są z 11 obszarami (celami) tematycznymi oraz przypisanymi do nich priorytetami inwestycyjnymi.

²⁰ Zgodnie z częściowym stanowiskiem Rady UE do pakietu legislacyjnego dla funduszy WRS, przyjętym na posiedzeniu Rady do Spraw Ogólnych w dn. 24 kwietnia 2012r.

Zgodnie z Załoženiami Umowy Partnerstwa²¹ wstępna ocena spełnienia przez Polskę warunków wstępnych wskazuje, że w lipcu 2013 roku spośród 40 warunków ex-ante Polska spełnia 9 warunków, częściowo spełnia 19 i nie spełnia 14 warunków. Nie ma ani jednego celu tematycznego, dla którego Polska spełniałaby wszystkie warunki ex-ante, co – na dzień dzisiejszy – może oznaczać brak możliwości sfinansowania interwencji w latach 2014-2020. Stopień spełnienia poszczególnych warunków będzie przedmiotem negocjacji z Komisją Europejską, gdyż w wielu przypadkach szczegółowe wytyczne opracowane przez KE nie pozwalają na jednoznaczną ocenę ich spełnienia.

DODATKOWE PYTANIE BADAWCZE

Pytanie badawcze I. Jaki jest potencjał podejścia zintegrowanego terytorialnie w ramach przyjętej logiki interwencji? Czy zastosowano właściwie narzędzia ZIT i RKLS? Jak można zwiększyć potencjał zintegrowania logiki interwencji wobec głównych wyzwań rozwojowych przy zastosowaniu tych narzędzi?

W ramach odpowiedzi na to pytanie badawcze projekt Programu poddany zostanie analizie zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa²² oraz ogólnymi zasadami funkcjonowania i delegowania zadań określonych przez MRR (Wytyczne MRR dot. stosowania ZIT)²³. W ramach ekspertyzy poddany ocenie zostanie projekt Programu działań dla ZIT. Program ten musi zawierać szczegóły zamierzeń obejmujące te obszary tematyczne i zagadnienia, które będą objęte ZIT. Program będzie wskazywać, w jaki sposób będzie zagwarantowana spójność interwencji wspieranej w ramach ZIT, zachowany zintegrowany charakter projektów oraz mechanizmy koordynacji to zapewniające. Dodatkowo dokumentem źródłowym poddanym ocenie będzie projekt Strategii rozwoju obszaru funkcjonalnego miasta, która jest przewidziana w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030²⁴.

Analiza w tym zakresie składać będzie się z 2 części, w ramach których Wykonawca przygotuje 2 pisemne opinie eksperckie, dotyczące odpowiednio:

- oceny zastosowania w ramach RPO WK-P zintegrowanej inwestycji terytorialnej,
- oceny zastosowania w ramach RPO WK-P mechanizmu przedsięwzięć subregionalnych wraz z ewaluacją ex-ante programów subregionalnych.

W tej części badania Wykonawca dokona również oceny propozycji K-P RPO 2014-2020 dotyczących **mechanizmu przedsięwzięć subregionalnych**. Zgodnie z założeniami nowej formuły kontraktu terytorialnego, instrument ten będzie wynikiem uzgodnień pomiędzy rządem i samorządami województw – wskazując w przestrzeni regionalnej obszary strategicznej interwencji tj. dziedziny określone tematycznie i geograficznie.

Podstawą analiz będą dokumenty przekazane przez Zamawiającego, w celu:

²¹ Programowanie perspektywy finansowej na lata 2014-2020, Umowa Partnerstwa, MRR (projekt), projekt 12 lipca 2013 rok, str. 118.

²² Programowanie perspektywy finansowej na lata 2014-2020, Umowa Partnerstwa, MRR (projekt), projekt 12 lipca 2013 rok.

²³ Ogólne zasady funkcjonowania i delegowania zadań określi MRR. MRR będzie także koordynował i monitorował przebieg wdrażania ZIT na poziomie Podkomitetu ZIT w ramach Komitetu Koordynacyjnego ds. Umowy Partnerstwa.

²⁴ Zgodnie z KPZK 2030 strategia ta powinna zawierać systemowe rozwiązania dotyczące następujących kluczowych zagadnień: zintegrowanego systemu transportu publicznego, energooszczędnych struktur przestrzennych (zwarte miasto, efektywne systemy sieci infrastruktury technicznej i gospodarki komunalnej), rewitalizacji zdegradowanej tkanki miejskiej na całym obszarze metropolitalnym, spójnego systemu inwestycyjnego, szczególnie w zakresie infrastruktury drogowej i komunalnej, zintegrowanego i spójnego zarządzania zasobami przyrodniczymi, wodnymi (w tym wodami opadowymi), uspołnieniami z planami zagospodarowania przestrzennego na styku jednostek administracyjnych, współpracy z innymi obszarami metropolitalnymi oraz prowadzenia systemu monitoringu danych przestrzennych połączonego z systemem monitoringu rozwoju regionalnego, tworzenia baz danych przestrzennych i środowiskowych, zarządzania zasobami kulturowymi połączonego z inwentaryzacją zasobów dziedzictwa kulturowego.

- a) eksperckiej weryfikacji i oceny pod kątem kompletności, poprawności metodologicznej oraz spójności z dokumentami wyższego rzędu,
- b) sformułowania wniosków i rekomendacji służących ewentualnej modyfikacji i/lub uzupełnieniu treści przekazanych dokumentów.

Dokumenty, które będą potrzebne do oceny ZIT i zastosowania mechanizmu przedsięwzięć subregionalnych to:

- Projekty rozporządzeń Rady i Parlamentu dotyczące przyszłej perspektywy finansowej,
- Strategia Europa 2020,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego,
- Linia demarkacyjna nowej perspektywy finansowej,
- Projekt Umowy Partnerstwa,
- Wytyczne MRR dot. stosowania ZIT,
- Strategia Rozwoju WK-P,
- Projekt K-P RPO 2014-2020,
- Projekty Programów Działań ZIT,
- Projekty Programów Subregionalnych.

W ramach odwzorowania logiki interwencji oraz w ramach oceny ex-ante logiki programowej Wykonawca planuje **analizę potencjału narzędzia RKLS** w poszczególnych osiach programowych. Dokona szacunku efektu podejścia zintegrowanego w ramach potencjalnych operacji (wiązki projektów) w poszczególnych obszarach subregionalnych i obszarach strategicznej interwencji (OSI). W efekcie powstanie pakiet rekomendacji dotyczący formułowania zapisów programowych (również na poziomie Uszczegółowienia K-P RPO 2014-2020) ułatwiających tworzenie partnerstw międzyinstytucjonalnych w oparciu o Lokalne Strategie Rozwoju.

3.1.2 MODUŁ II – Ocena spójności zewnętrznej K-P RPO 2014-2020

Pytanie badawcze C. Czy założenia i cele programu są spójne z najważniejszymi politykami i strategiami unijnymi, krajowymi i regionalnymi, w tym w szczególności ze strategią Europa 2020, Wspólnymi Ramami Strategicznymi oraz Umową Partnerstwa i Strategią Rozwoju Kraju 2020?

Udzielając odpowiedzi na powyższe pytanie Wykonawca uwzględni co najmniej kwestie:

- spójność założeń i celów programu operacyjnego (w tym zdefiniowanych w diagnozie wyzwań i potrzeb rozwojowych) z najważniejszymi unijnymi, krajowymi i regionalnymi celami strategicznymi (w jakim stopniu spodziewane efekty programu operacyjnego przyczynią się do realizacji celów strategicznych na różnych poziomach, w tym w szczególności do realizacji celów strategii Europa 2020);
- spójność programu operacyjnego ze wskazanymi w projekcie rozporządzenia (art. 48 pkt 3 (d)) rekomendacjami Rady Unii Europejskiej.

Ocena spójności zewnętrznej powinna odnosić się, co najmniej do następujących dokumentów strategicznych:

- Strategia Europa 2020

- Wspólne Ramy Strategiczne
- Umowa Partnerstwa
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 r.
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Regiony, miasta i obszary wiejskie
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
- Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego – obowiązująca oraz aktualizacja
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego – obowiązująca oraz aktualizacja
- inne istotne dla regionalnego programu operacyjnego dokumenty strategiczne związane z obszarami wsparcia wskazanymi w programie
- projekty dokumentów unijnych i krajowych dotyczących nowej perspektywy finansowej 2014-2020.

PODEJŚCIE BADAWCZE

Ewaluator oceni, w jakim stopniu spodziewane **efekty programu operacyjnego przyczynią się do realizacji celów strategicznych na różnych poziomach**. Ocena spójności zewnętrznej zostanie przeprowadzona na poziomie **całego programu** (celu głównego) oraz jego **poszczególnych priorytetów** (celów szczegółowych).

W pierwszym etapie prac Wykonawca przewiduje przeprowadzenie **analiz porównawczych** zapisów dokumentów strategicznych i wykonawczych na poziomie europejskim i krajowym z zapisami projektowanych dokumentów programowych K-P RPO 2014-2020. W analizach wykorzystane zostanie narzędzie – **macierze przystawalności (spójności) K-P RPO 2014-2020 z politykami wspólnotowymi, krajowymi oraz regionalnymi**. Dla każdego dokumentu zewnętrznego zostanie opracowana osobna macierz. W wyniku postępowania ewaluacyjnego określony zostanie stopień harmonizacji i koordynacji RPO z politykami ogólnymi oraz sektorowymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.

Technikami analizy danych, które pozwolą przeanalizować treści tych dokumentów pod kątem ich zbieżności z projektem programu operacyjnego będą ponadto: **kontrola krzyżowa** oraz **analiza lingwistyczna**. Wynikiem zastosowania techniki kontroli krzyżowej będzie opracowanie zestawienia tabelarycznego, które wyszczególni założenia i cele z kluczowych obszarów interwencji określonych przez program operacyjny z odniesieniami do powiązanych z nimi celów i założeń pochodzących z innych analizowanych dokumentów. Funkcję pomocniczą spełni analiza lingwistyczna - dzięki niej w sposób ilościowy zostaną określone treści wybranych dokumentów, m.in. analiza najczęściej powtarzających się słów i wyrażeń czy analiza konkordancji, tj. jakie jest znaczenie najważniejszych dla dokumentu słów-kluczy, czy jest w dokumencie stałe, czy się zmienia, itp. W drugim etapie Wykonawca dokona oceny wpływu (interakcji) spodziewanych efektów K-P RPO 2014-2020 na realizację celów strategicznych tych polityk.

Na użytek analizy i oceny spójności zewnętrznej programu ewaluator przygotuje **diagramy** obrazujące związki przyczynowo-skutkowe, zachodzące pomiędzy spodziewanymi efektami programu, a celami najważniejszych strategii na poziomie regionalnym, krajowym i unijnym.

Pytanie badawcze D: Czy i w jakim zakresie kujawsko-pomorski regionalny program operacyjny na lata 2014-2020 uwzględni i przyczynia się do realizacji celów polityk horyzontalnych (realizacja zasady równych szans, w tym kobiet i mężczyzn, niepełnosprawnych, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju)?

Udzielając odpowiedzi na powyższe pytanie Wykonawca uwzględni następujące kwestie:

- a. Stopień i zakres uwzględnienia zasad horyzontalnych w procesie programowania:
  - czy w ramach przygotowywania diagnozy oraz całego programu brane były pod uwagę zasady równości szans płci, niedyskryminacji oraz zrównoważonego rozwoju,
  - czy w procesie programowania uczestniczyły podmioty zaangażowane w promocję zasad horyzontalnych,
- b. Przewidywany wkład programu operacyjnego do realizacji celów polityk horyzontalnych:
  - czy w ramach programu przewidziane zostały konkretne działania lub instrumenty służące realizacji zasad horyzontalnych,
  - jaka będzie ich spodziewana skuteczność i efektywność,
- c. Sposób uwzględnienia zasad horyzontalnych w procesie wdrażania, monitorowania i ewaluacji programu.

Polityki horyzontalne to priorytetowe kierunki rozwoju społecznego i gospodarczego Unii Europejskiej. Projekt K-P RPO 2014-2020 zostanie oceniony w kontekście zgodności z podstawowymi politykami: zasadą równości szans płci, w tym kobiet i mężczyzn i niepełnosprawnych, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju.

Punktem odniesienia dla oceny spójności programu z politykami horyzontalnymi będą zapisy projektu rozporządzenia ogólnego dotyczące zasad horyzontalnych i sposobów ich uwzględnienia w programie operacyjnym. Zgodnie z treścią artykułu 7 rozporządzenia, Państwa członkowskie i Komisja podejmują odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowania i realizacji programów²⁵.

Zasada równości szans i niedyskryminacji

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wyraźnie wskazuje, iż zasada równości szans jest jedną z naczynych zasad określających ramy prawne funkcjonowania UE. Zgodnie z art. 10 TFUE, UE w swoich przedsięwzięciach będzie dążyć do zwalczania jakichkolwiek przejawów dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, **niepełnosprawność**, wiek lub orientację seksualną. Ponadto, art. 8 TFUE zobowiązuje każde państwo członkowskie do tego, by we wszystkich swoich działaniach zmierzały do zniesienia nierówności oraz wspierały równość mężczyzn i kobiet.

Zasada równości szans, w tym mężczyzn i kobiet, niepełnosprawnych oraz niedyskryminacji zostały uznane za obowiązkowe na każdym z etapów wdrażania funduszy strukturalnych. Mówi o tym art. 16 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz art. 6 Rozporządzenia (WE) nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu

²⁵ European Commission, *Regulation of the European Parliament and of the Council laying down common provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund, the European Agricultural Fund for Rural Development and the European Maritime and Fisheries Fund covered by the Common Strategic Framework and laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and repealing Council Regulation (EC) No 1083/2006*, Brussels 14.02.2012.

Spółecznego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1784/1999. Komunikat Komisji Europejskiej nr 2008/2171 wskazuje cztery sposoby faktycznej realizacji zasady równych szans, są to:

- Podnoszenie świadomości (w zakresie dyskryminacji, przepisów dotyczących równego traktowania itp.);
- Wprowadzanie polityki równości do głównego nurtu działań w każdym obszarze (*equality mainstreaming*);
- Zbieranie i analizowanie danych (dotyczących faktycznego położenia grup narażonych na dyskryminację, mające na celu oszacowanie skali zjawiska dyskryminacji i ocenę postępów);
- Stosowanie konkretnych działań wyrównawczych (*positive action*).

Zrównoważony rozwój

Podjmując analizę zgodności programów i projektów współfinansowanych w ramach polityki spójności UE z zasadami ochrony środowiska, należy mieć na uwadze dwa aspekty tego zagadnienia. Pierwszym z nich jest wspieranie zrównoważonego rozwoju poprzez fundusze. Bezpośrednio, realizując projekty służące ograniczeniu negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko i pośrednio, poprzez projekty wspierające rozwój - kształtujące świadomość i postawę ekologiczną. Drugim aspektem jest zgodność realizowanych przedsięwzięć z prawodawstwem w obszarze ochrony środowiska. Wynika to m.in. z art. 11 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. UE C 115 9.05.2008), który stanowi, że przy ustalaniu realizacji polityk i działań Unii, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska, a następnie z art. 17 rozporządzenia rady (WE) nr 1083/2006, stanowiącym, że cele funduszy osiągnąć są w ramach zrównoważonego rozwoju oraz propagowania na poziomie Wspólnoty celu, jakim jest ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego określonego w art. 6 Traktatu.

Podstawowa kategoryzacja **zasady równych szans i niedyskryminacji** dotyczy kwestii:

1. obecności – rozpoznania potrzeb kategorii społecznych enumerowanych w Rozporządzeniu, uwzględnianiu ich przy konsultacjach, planowaniu, wdrażaniu i monitoringu działań programowych i projektowych;
2. dostępu – zarówno do finansowania i projektowania, jak i korzystania z produktów i rezultatów poszczególnych działań;
3. dystrybucji/redystrybucji zasobów – udziału kategorii społecznych enumerowanych w Rozporządzeniu w efektach programu;
4. bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego udziału zarówno w projektowaniu, jak i korzystaniu z produktów i rezultatów poszczególnych interwencji projektowych;
5. niedyskryminacji – braku stereotypów uprzedzeń i praktyk projektowych, instytucjonalnych i programowych dyskryminujących przedmiotowe kategorie społeczne.

PODEJŚCIE BADAWCZE

Zgodnie z SOPZ prace badawcze będą prowadzone w trzech obszarach związanych z głównym pytaniem badawczym D:

1. Stopień i zakres uwzględnienia zasad horyzontalnych w procesie programowania

W ramach tego obszaru Wykonawca planuje:

- dokonać analizy procesu programowania i zakresu, w jakim cele związane z promowaniem równości i niedyskryminacji wzięto pod uwagę podczas przygotowywania programu, a także,

czy w procesie programowania uczestniczyły podmioty zaangażowane w promocję zasad horyzontalnych,

- dokonać analizy dokumentów dotyczących programowania oraz zweryfikować, czy powyższe zasady zostały prawidłowo włączone do różnych podsekcji w ramach programu.

W ramach tego obszaru Wykonawca planuje ocenić, czy zasady polityk horyzontalnych zostały zaplanowane na każdym etapie programowania K-P RPO 2014-2020 tzn.:

- Na etapie diagnozy - czy w ramach diagnozy zostały zidentyfikowane najważniejsze problemy i wyzwania dla zrównoważonego rozwoju, równości szans płci i niedyskryminacji, a także zasady partnerstwa i wielopoziomowego systemu zarządzania, w tym, czy został zawarty opis wpływu realizacji programu na sytuację kobiet i mężczyzn (*gender impact assessment*) oraz czy wskazano jak Program przyczyni się do realizacji tych polityk. W wyniku badania zostanie określona trafność analizy SWOT oraz diagnozy luk, deficytów i możliwości/ zagrożeń K-P RPO 2014-2020 w kontekście zgodności z zapisami polityk horyzontalnych;
- Na etapie określenia celów, priorytetów i działań – czy w ramach Programu zostały zaplanowane cele na rzecz wyrównywania szans płci, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju, partnerstwa a także wielopoziomowego systemu zarządzania;
- Na etapie określenia typów interwencji projektowych, przeznaczonych do dofinansowania – zostanie przeprowadzona analiza zestawienia kategorii kosztowych pod względem ich znaczenia dla realizacji zasad polityk horyzontalnych (dodatkowe kryterium użyteczności) wraz ze wskazaniem luk i deficytów dla budowania efektu *spillover* oraz dla większej skuteczności K-P RPO 2014-2020 we wdrażaniu ich zapisów. Dokonana zostanie ocena kategorii kosztowych pod względem pozytywnego vs. neutralnego bądź negatywnego wpływu na cele przedmiotowych polityk;
- Na etapie planowania finansowego - czy wysokość środków przeznaczonych na rzecz promowania zrównoważonego rozwoju i równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz zapobiegania dyskryminacji pozwoli na skuteczne realizowanie niniejszych polityk horyzontalnych;
- Na etapie konsultowania - czy Program był lub będzie konsultowany z podmiotami działającymi na rzecz promowania równości szans płci i niedyskryminacji, a także zrównoważonego rozwoju.

Podstawową metodą badawczą będzie **analiza dokumentów przekazanych przez Zamawiającego**. Uzupełniającym źródłem danych będą **wywiady pogłębione** z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz ekspertami zewnętrznymi zaangażowanymi w przygotowanie programu w aspekcie polityk horyzontalnych.

Prace badawcze skoncentrują się na analizie treści projektu programu operacyjnego pod kątem identyfikacji stopnia i zakresu uwzględnienia zasad horyzontalnych w programie, poprzez m.in. wyszczególnienie działań mających na celu eliminację lub zminimalizowanie rozpoznanych problemów społecznych na tle dyskryminacyjnym. Przy analizie treści programu zespół wykorzysta technikę **kontroli krzyżowej**, w ramach której zostanie opracowane zestawienie tabelaryczne uwzględniające zasady horyzontalne wraz z odniesieniami do odpowiadających im fragmentów programu.

2. Przewidywany wkład programu operacyjnego do realizacji celów polityk horyzontalnych

W ramach tego obszaru Wykonawca planuje:

- W pierwszym kroku wykonać analizę i ocenę spójności, zgodności i komplementarności dokumentów programowych K-P RPO 2014-2020 z przepisami wspólnotowymi dotyczącymi przedmiotowych polityk horyzontalnych (analiza struktury K-P RPO 2014-2020 pod kątem tego, czy w ramach programu przewidziane zostały konkretne działania lub instrumenty służące realizacji zasad horyzontalnych). Wykorzystane zostanie narzędzie - **macierz zgodności z politykami horyzontalnymi**.
- W drugim kroku dokonać oceny stopnia oddziaływania K-P RPO 2014-2020 na osiągnięcie celów polityk horyzontalnych.

Obszary tematyczne analizowanego wpływu działań programowych K-P RPO 2014-2020 na realizację celów horyzontalnej polityki równości szans i niedyskryminacji dotyczą:

- a) rynku pracy (nawiązania i rozwiązywania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, warunków awansowania, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, wynagrodzenia),
- b) systemu zabezpieczeń społecznych,
- c) rynku dóbr i usług,
- d) edukacji,
- e) kariery zawodowej,
- f) godzenia ról rodzinnych i zawodowych,
- g) podejmowania decyzji gospodarczych.

Z kolei obszary tematyczne analizowanego wpływu działań programowych K-P RPO 2014-2020 na realizację celów horyzontalnej polityki zrównoważonego rozwoju będą dotyczyć:

- a) zrównoważonego wykorzystywania zasobów,
- b) stymulowania proekologicznych wzorców konsumpcji i produkcji,
- c) zrównoważonej gospodarki energią,
- d) ograniczania emisji do środowiska,
- e) zmniejszania ekologicznego ryzyka zdrowotnego.

W przypadku projektów infrastrukturalnych, wiążących się z pracami budowlano-montażowymi ewaluacji zostanie poddana realizacji polityki zachowania i ochrony środowiska naturalnego i społecznego w zakresie wpływu na:

- a) powietrze atmosferyczne,
- b) klimat akustyczny,
- c) wody powierzchniowe,
- d) środowisko wodno-gruntowe,
- e) lokalną faunę,
- f) tereny czysto przyrodnicze,
- g) obszary chronione, w tym obszary Natura 2000,
- h) topografia i krajobraz,

- i) ryzyko zdrowotne,
- j) dobra materialne i dobra kultury.

3. Sposób uwzględnienia zasad horyzontalnych w procesie wdrażania, monitorowania i ewaluacji programu

W ramach tego obszaru Wykonawca planuje ocenić, czy zasady: równości szans płci, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju zostały zaplanowane na każdym etapie realizacji K-P RPO 2014-2020 tzn.:

- Na etapie wdrażania – czy przy określeniu systemu wyboru i oceny projektów uwzględniono politykę równych szans, zrównoważonego rozwoju i zasady partnerstwa, a także czy skład Komitetu Monitorującego zakłada uczestnictwo organizacji działających na rzecz promowania równości szans płci, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju, a także czy wybór jego członków jest zgodny z zasadą partnerstwa i odzwierciedla wielopoziomowy system zarządzania. Podstawą do analiz w tym punkcie będzie ekspercka analiza zapisów dokumentu programowego.
- Na etapie monitorowania – czy system monitoringu zapewnia monitorowanie wskaźników polityk horyzontalnych. Wykorzystane zostanie narzędzie - **matryca wskaźników z modelem quasi-agregowalności do potencjalnych wskaźników celów polityk horyzontalnych**. Wykonawca wskaże, czy zasadne jest wprowadzenie, a jeżeli tak to jakich, wskaźników jakościowych, pozwalających na mierzenie postępu wdrażania w Programie zasady równości szans płci, zrównoważonego rozwoju, partnerstwa.
- Na etapie ewaluacji – w sytuacji, kiedy wskaźniki mierzące wpływ RPO na realizację polityk horyzontalnych nie będą mogły być pozyskane z systemu monitoringu – czy przewidziano pozyskanie tych danych w ramach badań ewaluacyjnych.

3.1.3 MODUŁ III – Ocena systemu realizacji K-P RPO 2014-2020

Pytanie badawcze E: Czy i w jakim zakresie istniejący układ instytucjonalny, w tym zasoby ludzkie są wystarczające do realizacji założeń i celów programu operacyjnego? Jaki jest stopień spodziewanej skuteczności przedsięwzięć zaplanowanych w celu redukcji obciążeń administracyjnych dla beneficjentów?

Wykonawca uwzględni następujące kwestie:

- potencjał administracyjny, w tym zasoby ludzkie instytucji zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie programu operacyjnego;
- obszary ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji programu;
- struktury i rozwiązania organizacyjne w ramach oraz pomiędzy instytucjami systemu realizacji, m.in. podział kompetencji/zadań, koordynacja działań, mechanizmy koordynacji i monitorowania komplementarności i synergii efektów podejmowanych działań, komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna, systemy elektronicznej wymiany danych, zasoby kadrowe, wiedza i doświadczenie pracowników (w tym system szkoleń), system rekrutacji i selekcji, system motywacyjny, fluktuacja kadr, warunki pracy, zasoby materialne;
- ocena stopnia spodziewanej skuteczności przedsięwzięć zaplanowanych w celu redukcji obciążeń administracyjnych dla beneficjentów;

- analizę umożliwiającą identyfikację głównych obciążeń administracyjnych w okresie 2007-2013 i oceną dotychczasowych działań ukierunkowanych na ich zmniejszanie.

Wdrożenie i realizacja programu będą zagrożone bez odpowiednich zasobów, organizacji i zdolności związanych z zarządzaniem i administrowaniem. Podobnie, jeśli informacje na temat programu nie zostaną odpowiednio rozpowszechnione, zagrożona może być jego dostępność i przydatność dla beneficjentów, a wsparcie może nie dotrzeć do miejsc, które go wymagają i na które ukierunkowany jest program – tym samym wyniki programu będą poniżej optymalnych.

Odpowiednie zapewnienie zasobów ludzkich i zdolności administracyjnych do zarządzania programem, w tym przewidywanej współpracy między kluczowymi instytucjami (takimi jak instytucja zarządzająca, agencja płatnicza i komitet monitorujący) w trakcie wdrażania programu i monitorowania postępów w jego realizacji, jest więc kluczową i integralną częścią strategii skutecznego programu i powinno podlegać ocenie ex-ante.

Paradygmat *New Public Management* bazuje na przeświadczeniu, że administracja publiczna musi w coraz większym stopniu stosować wzorce funkcjonowania organizacji biznesowej - z jednym zastrzeżeniem, że kryterium maksymalizacji zysku zastępuje kryterium minimalizacji kosztowej przy określonym poziomie realizacji wyznaczonych celów. Zgodnie z tymi założeniami, nowe zarządzanie publiczne kładzie nacisk na właściwe wyznaczanie celów i monitorowanie wyników, zarządzanie finansami (efektywność), wyznaczanie standardów usług, korzystanie z rozwiązań benchmarkingowych (możliwość dokonywania porównań na próbie sprawdzonych, dobrych rozwiązań) oraz nowoczesnego zarządzania zasobami ludzkimi. Środki pomocy technicznej powinny pozwalać na wprowadzanie pozytywnych zmian w administracji zgodnie z założeniami nowego zarządzania publicznego. Powinny także umożliwiać reagowanie na potencjalne obszary ryzyka wdrożenia Programu ze szczególnym uwzględnieniem wypełniania warunków tzw. kamieni milowych.

Głównym zadaniem ewaluatora w tej części badania będzie zatem **ocena potencjału administracyjnego**, w tym zasobów ludzkich instytucji zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie programu operacyjnego. **Analiza przeprowadzona zostanie w szczególności pod kątem identyfikacji obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji programu.**

Analiza w tym zakresie obejmować będzie **ocenę koncepcji systemu realizacji** zawartą w projekcie K-P RPO 2014-2020, w tym:

- ocenę zasobów ludzkich,
- ocenę struktur oraz rozwiązań organizacyjnych i proceduralnych w ramach oraz pomiędzy instytucjami funkcjonującymi w systemie realizacji,
- określenie obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji programu.

PODEJŚCIE BADAWCZE

Prace badawcze w ramach **oceny koncepcji systemu realizacji zawartej w projekcie K-P RPO 2014-2020** będą przebiegały w następujących krokach:

- 1. Przygotowanie schematu graficznego zarządzania programem** – na podstawie informacji z wywiadów pogłębionych i analizy dokumentów programowych Wykonawca przygotowuje schemat zarządzania K-P RPO 2014-2020 z uwzględnieniem zadań związanych z: promocją, wdrażaniem, monitoringiem i ewaluacją.
- 2. Analiza porównawcza** – na podstawie informacji zebranych w części pierwszej i analizy dokumentów programowych Wykonawca opracuje narzędzie - **matrycę podobieństw**, co pozwoli na identyfikację potencjalnych podobieństw w procesach wdrażania RPO w obecnym i

przyszłym okresie programowania. Pozwoli to na określenie, w jakim stopniu doświadczenia z perspektywy finansowej 2007-2013 mają zastosowanie w nowym K-P RPO 2014-2020. Pod uwagę brane będą wszystkie obszary realizacji programu: proces planowania, procesy aplikacyjne i naboru projektów, zarządzanie, kontrola, realizacja płatności i certyfikacja, monitoring, ewaluacja, promocja i informacja.

- 3. Ocena koncepcji systemu realizacji** – po opracowaniu schematu zarządzania K-P RPO 2014-2020 i dokonaniu wstępnej oceny funkcjonalności systemu zarządzania RPO, Wykonawca przeprowadzi ocenę koncepcji systemu realizacji zawartą w projekcie K-P RPO 2014-2020, w tym ocenę zasobów ludzkich, ocenę struktur oraz rozwiązań organizacyjnych i proceduralnych w ramach oraz pomiędzy instytucjami funkcjonującymi w systemie realizacji, a także określi obszary ryzyka i bariery dla skutecznej i efektywnej realizacji programu.

W tym celu wykorzystane zostaną dane odnoszące się do doświadczeń we wdrażaniu RPO WK-P 2007-2013 oraz regionalnego komponentu PO KL. Przeprowadzona zostanie:

Analiza danych zastanych na temat stanu faktycznego – podstawowym dokumentem, który dostarczy danych o stanie zatrudnienia, wykształceniu pracowników, wynagrodzeniach, szkoleniach etc. będzie raport „Potencjał administracyjny systemu instytucjonalnego Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007 – 2013” MRR. Raport zawiera informacje na temat wybranych aspektów zdolności administracyjnej jednostek zaangażowanych w realizację programów operacyjnych w latach 2007-2013. Dzięki cyklicznemu gromadzeniu danych w dokumencie opisano zmiany obserwowane w potencjale instytucji. Zakładamy, iż dodatkowe dane będą pozyskiwane z dokumentów przekazanych przez Zamawiającego lub pozyskanych samodzielnie przez Wykonawcę od osób zaangażowanych we wdrażanie RPO WK-P 2007-2013 i regionalnego komponentu PO KL 2007-2013.

Wykonawca przeanalizuje dostępne raporty i sprawozdania dotyczące ograniczeń administracyjnych dla beneficjentów programu RPO oraz innych programów współfinansowanych ze środków unijnych. Proces ewaluacji w tym zakresie zostanie poprzedzony szczegółową analizą umożliwiającą identyfikację głównych obciążeń administracyjnych w okresie 2007-2013 i oceną dotychczasowych działań ukierunkowanych na ich zmniejszenie. W celu identyfikacji obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji programu i zebrania danych dotyczących oceny dotychczasowych działań ukierunkowanych na zmniejszenie obciążeń administracyjnych Wykonawca przeprowadzi **badanie CAWI** z potencjalnymi instytucjonalnymi beneficjentami K-P RPO 2014-2020 - przedstawicielami administracji samorządowej oraz instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie polityk publicznych na poziomie regionalnym.

Wykorzystane będą też sprawozdania, a także wyniki dotychczas zrealizowanych badań ewaluacyjnych, gdzie identyfikować będziemy bariery dla sprawnej realizacji K-P RPO 2014-2020 związane z systemem wdrażania i potencjałem instytucji. W celu usystematyzowania danych, będą one gromadzone w przygotowanych matrycach. Zostanie wykorzystana również metoda **meta ewaluacji** polegająca na przeglądzie dotychczas przeprowadzanych ewaluacji (ex-ante, mid-term, ex-post) w ramach których dokonywano już ocen potencjału administracyjnego tych instytucji.

Zebranie danych uzupełniających – nie wszystkie informacje będą dostępne poprzez analizę dokumentów, np. ocena warunków pracy, systemów motywacyjnych, etc. Stąd konieczne będzie sięgnięcie po opinie pracowników. Przeprowadzone zostaną wywiady pogłębione z

kluczowymi osobami w instytucjach, mającymi wiedzę na temat jakości systemu zarządzania i wdrażania, potencjału instytucjonalnego, a także występujących barier²⁶.

- 4. Określenie obszarów ryzyka i barier** - kolejnym krokiem będzie określenie obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji programu.
- 5. Sformułowanie rekomendacji** – na podstawie wyników prac w pierwszej i drugiej części możliwe będzie sformułowanie wskazówek dotyczących uzupełnienia i modyfikacji opisu programu w części dotyczącej struktur wdrażania; tam, gdzie będzie to możliwe, Wykonawca zaproponuje konkretne zapisy, które powinny znaleźć się w tej części.
- 6. Warsztat** – prezentacja wyników analiz, wniosków i rekomendacji będzie miała miejsce podczas warsztatu z udziałem członków zespołu ewaluacyjnego oraz pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego odpowiedzialnych za przygotowanie projektu K-P RPO 2014-2020 i przedstawicieli zespołów/grup powołanych przy UM WK-P. W efekcie dyskusji dopracowane zostaną zapisy w Raporcie końcowym.

Pytanie badawcze F.: Czy założenia programu operacyjnego umożliwiają skuteczną i efektywną realizację procesów monitorowania i ewaluacji?

Udzielając odpowiedzi na powyższe pytanie Wykonawca uwzględni co najmniej następujące kwestie:

- trafność, przejrzystość, wiarygodność statystyczną, agregowalność, dostępność, solidność wskaźników realizacji (produktu i rezultatu);
- dobór wskaźników (oraz ich wartości) dla oceny realizacji celów pośrednich tzw. „kamieni milowych”, (trafność doboru – czy wskaźniki dostarczają odpowiedniej informacji na temat postępów we wdrażaniu; realność ich osiągnięcia w wyznaczonych terminach, dostępność niezbędnych danych; czynniki zewnętrzne mogące mieć wpływ na realizację wskaźników rezultatu; czy wskaźniki wybrane jako podstawa do dokonywania ewentualnych korekt finansowych są reprezentatywne dla działań podejmowanych w ramach poszczególnych priorytetów);
- sposoby umożliwiające terminowe dostarczanie odpowiedniego zakresu danych m.in. na użytek sprawozdań rocznych;
- źródła oraz metody generowania danych oraz sposoby służące zapewnieniu wysokiej jakości pozyskiwanych danych;
- potrzeby w zakresie dostępu do danych niezbędnych do skutecznej realizacji procesu ewaluacji, w tym w szczególności dla zaawansowanych metodologicznie badań ewaluacyjnych przeprowadzanych m.in. za pomocą metod kontrfaktycznych (identyfikacja luk informacyjnych w tym zakresie oraz zaproponowanie sposobów pozyskiwania niezbędnych danych);
- zasoby ludzkie oraz potencjał instytucjonalny, system monitorowania i ewaluacji (obszary ryzyka i bariery dla skutecznej i efektywnej realizacji procesów monitorowania i ewaluacji).

Sprawny system monitorowania i ewaluacji jest podstawowym warunkiem realizacji zasady **zorientowania polityki spójności na rezultaty** i jako taki powinien być przedmiotem szczególnego zainteresowania w ramach procesu ewaluacji ex-ante programów operacyjnych.

W okresie programowania 2014-2020 następuje istotne przeniesienie akcentów ze sprawozdawania z postępów w wydatkowaniu środków na dostarczanie informacji o efektach realizacji interwencji

²⁶ Jednostki objęte badaniem wskazano w rozdziale 2.2.

publicznych podejmowanych w ramach polityki spójności. Znajduje to odzwierciedlenie w zapisach projektu rozporządzenia ogólnego oraz wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących monitorowania i ewaluacji, w tym m.in. zakresu sprawozdań, których składową powinny być wiarygodne wyniki badań ewaluacyjnych.

W tym kontekście szczególnie istotne jest dokonanie oceny sposobów umożliwiających terminowe dostarczanie odpowiedniego zakresu danych m.in. na użytek sprawozdań rocznych. Analizie powinny zostać poddane źródła oraz metody generowania danych, a także sposoby służące zapewnieniu wysokiej jakości pozyskiwanych danych.

Wykazywanie i zwiększanie skuteczności polityki zależą od odpowiedniego monitorowania i oceny. Dlatego też w ramach Programu powinna zostać przeprowadzona analiza potrzeb związanych z monitorowaniem i oceną oraz sporządzony opis systemu monitorowania i metod gromadzenia danych, a także plan oceny.

System monitorowania i oceny powinien dostarczyć aktualnych informacji na temat postępów we wdrażaniu programu i jego osiągnięć, a także umożliwić ocenę oddziaływania, skuteczności, efektywności i znaczenia realizowanych interwencji. Aby osiągnąć te cele, kluczowe informacje na temat wdrażania należy zarejestrować, przechowywać i pogrupować zgodnie z różnymi zapotrzebowaniami na informacje. W systemie monitorowania i oceny określa się wykaz wskaźników wspólnych i specyficznych dla programu, dotyczących zarówno sytuacji wyjściowej, jak i realizacji finansowej, produktów, rezultatów i wpływu programu.

PODEJŚCIE BADAWCZE

Jednym z elementów badania w ramach Modułu III będzie ocena systemu wskaźników. Poniżej przedstawiamy podejście metodologiczne, jakie zastosujemy w tym obszarze. Zakres analiz jest ściśle powiązany z pracami wykonanymi w ramach Modułu I (metodologia oceny wartości wskaźników).

METODOLOGIA OCENY SYSTEMU WSKAŹNIKÓW

Analiza całościowa systemu wskaźników będzie przebiegała w następujących krokach oraz z zastosowaniem następujących kryteriów:

1. **Kompletność** - sprawdzenie kompletności wskaźników, ustalenie ewentualnych braków i propozycje ich uzupełnienia (powiązania: wskaźniki produktu dla priorytetów -> wartości bazowe i docelowe dla wszystkich wskaźników celów -> wskaźniki rezultatu dla osi priorytetowych -> wskaźniki dla celów szczegółowych -> wskaźnik oddziaływania dla celu głównego);
2. **Przyporządkowanie** - ocena wskaźników oddziaływania i rezultatu z punktu widzenia ich właściwego przyporządkowania, czyli rozróżnienia pomiędzy bezpośrednim efektem (rezultatem) u beneficjenta a skutkami pośrednimi dla regionu (oddziaływaniem);
3. **Uzasadnienie merytoryczne** - ocena wskaźników z punktu widzenia ich merytorycznego uzasadnienia, czyli sprawdzenie, czy istnieje uznany przez naukę związek pomiędzy mierzoną wielkością zjawiska a stanem danego systemu oraz czy istnieje związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy produktami, rezultatami i oddziaływaniami;
4. **Spójność wewnętrzna** - ocena wskaźników z punktu widzenia ich wewnętrznej spójności, czyli sprawdzenie możliwości syntetycznej oceny skutków K-P RPO 2014-2020 dzięki kompletności, współzależności i podobnemu poziomowi szczegółowości wskaźników;
5. **Zgodność zewnętrzna** - ocena wskaźników z punktu widzenia ich zgodności ze wskaźnikami stosowanymi w programach wyższego rzędu i programach współzależnych;

6. **Realność wartości docelowych** - ocena realności proponowanych wartości docelowych wskaźników. Ze względu na długi okres programowania i brak wiarygodnych prognoz dotyczących sytuacji gospodarczej kraju, UE i świata, większość wskaźników oddziaływania powinna mieć charakter dynamiczny.

Analiza poszczególnych wskaźników będzie przebiegała z zastosowaniem metody SMART, co oznacza, że każdy wskaźnik zostanie zbadany pod względem następujących kryteriów:

1. **Konkretność i dokładność** (ang. *Specific*) - należy zastanowić się czy dany wskaźnik jest konkretny i dokładny, czyli szczegółowo opisany i powiązany z konkretnymi problemami oraz prosto skonstruowany,
2. **Mierzalność** (ang. *Measurable*) - należy zastanowić się czy dany wskaźnik jest mierzalny, czyli możliwy do pomiaru przy użyciu odpowiednich do tego narzędzi,
3. **Dostępność** (ang. *Available*) - należy zastanowić się czy dany wskaźnik jest dostępny, czyli informacje potrzebne do pomiaru wskaźnika są lub będą dostępne podczas realizacji projektu po akceptowalnym koszcie,
4. **Realistyczność** (ang. *Realistic*) - należy zastanowić się czy dany wskaźnik jest realistyczny, czyli możliwy do wykonania lub urzeczywistnienia przy dostępnych zasobach,
5. **Terminowość i częstotliwość pomiaru** (ang. *Timebound*) - należy zastanowić się czy dany wskaźnik jest określony w czasie czyli powinien zostać określony termin, w jakim zostanie osiągnięta założona wartość wskaźnika, jak również częstotliwość jego pomiaru.

W ramach pierwszego toku analizy ex-ante oceniana będzie adekwatność wskaźników produktu do poszczególnych typów interwencji oraz do celów priorytetów i poszczególnych działań. Adekwatność będzie oceniana pod kątem agregowalności wskaźników na poziomie działań i priorytetów do wskaźników programowych oraz wskaźników oddziaływania. Oceniony zostanie stopień zdolności wskaźników produktu i rezultatu do monitorowania postępu realizacji celu. Oceniony zostanie także poziom kompletności pomiaru celów poprzez dobrane wskaźniki, czyli ich potencjał monitoringowy i ewaluacyjny. Doświadczenia bieżącego i poprzedniego okresu programowania środków strukturalnych wskazują bowiem na brak pełnej kwantyfikacji celów poprzez wskaźniki monitorowania w poszczególnych regionalnych programach operacyjnych.

Oprócz zastosowania **metodologii SMART** Wykonawca przeprowadzi analizę logiczną w metodyce drzewa celów i problemów w celu uzyskania informacji na temat zakresu pomiaru celów szczegółowych i celu głównego regionalnego programu operacyjnego poprzez zastosowany system wskaźników. Przyjmując założenie, iż dobór wskaźników powinien odpowiadać przyjętej logice interwencji Wykonawca oprócz opracowania matrycy agregowalności wskaźników przeprowadzi także analizę ich zakresu oraz wzajemnego oddziaływania w ramach jednego typu interwencji w kategoriach: **spójności, konkurencyjności, sprzeczności, neutralności, komplementarności** bądź **synergii** poszczególnych wskaźników.

W następnym kroku badawczym Wykonawca przeprowadzi ocenę powiązań między wskaźnikami produktu i rezultatu w kategoriach spójności, konkurencyjności, sprzeczności, neutralności, komplementarności bądź synergii poszczególnych wskaźników. Oszacowany zostanie potencjał pozyskania wskaźnika rezultatu w ramach poszczególnych wskaźników produktu.

Do oceny systemu wskaźników oraz oceny realności osiągnięcia ich wartości docelowych zostaną zastosowane techniki analityczne:

- **Matryca agregowalności** wskaźników wykorzystana zostanie do oceny wskaźników oddziaływania i rezultatu z punktu widzenia ich właściwego przyporządkowania, czyli rozróżnienia pomiędzy bezpośrednim efektem (rezultatem) u beneficjenta a skutkami

pośrednimi dla regionu (oddziaływaniem), a także do oceny ich zgodności ze wskaźnikami stosowanymi w programach wyższego rzędu i programach współzależnych;

- **Macierz oceny spójności wskaźników (model SMART)** – ewaluatorzy dokonają oceny pojedynczych wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania poszczególnych priorytetów wg metodologii SMART. Ocena eksperta będzie polegać na nadaniu odpowiedniej liczby punktów każdemu wskaźnikowi wg 5 kryteriów SMART. Po weryfikacji wszystkich wskaźników dla priorytetów, Wykonawca dokona kompleksowej oceny systemu wskaźników.

Jednym z efektów analiz będzie wskazanie wskaźników nieużytecznych lub nieadekwatnych. W wyniku opracowanych rekomendacji instytucja zarządzająca będzie mogła dokonać niezbędnych poprawek w proponowanych zestawach wskaźników. Będzie miało to m.in. znaczenie dla przyszłego procesu ewaluacji mid-term i ex-post programu.

Prace w tym obszarze badawczym będą opierały się głównie na analizie eksperckiej. Wykorzystane zostaną dane zastane i dokumenty, m.in. monitoringowe i sprawozdawcze z obecnego okresu programowania, raporty z ewaluacji, również innych RPO WK-P 2007-2013. Metodą uzupełniającą będą wywiady pogłębione z osobami odpowiedzialnymi za programowanie K-P RPO 2014-2020.

Ewaluatorzy dokonają konsolidacji wniosków odnoszących się do oceny pojedynczych wskaźników oraz całego systemu, po czym wypracują stosowne zalecenia. Wnioski i rekomendacje będą poddane dyskusji na warsztacie z udziałem członków zespołu ewaluacyjnego oraz pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego odpowiedzialnych za przygotowanie projektu K-P RPO 2014-2020, w tym z członkami Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

POZOSTAŁE ELEMENTY BADANIA W RAMACH PYTANIA F

Przedmiotem analiz w ramach ewaluacji ex-ante będą też następujące elementy:

- **Przydatność wskaźników dla systemu monitorowania i sprawozdawczości oraz ewaluacji**

Ocena ex-ante powinna zagwarantować, że istnieje odpowiedni system umożliwiający rejestrowanie, przechowywanie i zgłaszanie informacji statystycznych na temat realizacji programu niezbędnych do celów monitorowania. Stąd przedmiotem analizy w ramach badania będą:

- Sposoby umożliwiające terminowe dostarczanie odpowiedniego zakresu danych m.in. na użytek sprawozdań rocznych,
- Źródła oraz metody generowania danych oraz sposoby służące zapewnieniu wysokiej jakości pozyskiwanych danych,
- Potrzeby w zakresie dostępu do danych niezbędnych do skutecznej realizacji procesu ewaluacji, w tym w szczególności dla zaawansowanych metodologicznie badań ewaluacyjnych przeprowadzanych m.in. za pomocą metod kontrfaktycznych (identyfikacja luk informacyjnych w tym zakresie oraz zaproponowanie sposobów pozyskiwania niezbędnych danych).

- **Jakość systemu monitorowania**

Przedmiotem analizy będzie ocena, czy system monitorowania jest rzetelny, umożliwiający skuteczne zarządzanie nim, kompatybilny z innymi systemami monitorowania na szczeblu krajowym oraz z systemami przetwarzania danych na szczeblu unijnym, a także wystarczająco elastyczny, aby zaspokoić zróżnicowane zapotrzebowanie na informacje (które nie jest w pełni znane na etapie oceny ex-ante). Zadaniem ewaluatora będzie ocena przydatności procedur monitorowania programu oraz gromadzenia danych koniecznych do przeprowadzenia ocen, a także

zawartości planu oceny oraz ocenienia, czy przydzielono zasoby odpowiednie dla zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb. W ramach oceny ex-ante zadane zostanie pytanie o to, czy istnieje odpowiedni system umożliwiający rejestrowanie, przechowywanie i zgłaszanie informacji niezbędnych do celów monitorowania, a także czy istnieją odpowiednie procedury oraz gromadzone są dane celem zbierania i przechowywania kluczowych informacji na potrzeby oceny (np. wskaźniki wspólne i specyficzne dla programu), zgodnie z planem oceny.

- **Zasoby ludzkie oraz potencjał instytucjonalny systemu monitorowania i ewaluacji**

System monitorowania i ewaluacji zostanie zbadany pod kątem jakości zasobów ludzkich oraz potencjału instytucjonalnego. Analiza przeprowadzona zostanie w szczególności pod kątem identyfikacji obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji procesów monitorowania i ewaluacji.

- **Realizacja zasady *evidence based policy***

Ponadto ewaluator oceni czy założenia programu operacyjnego umożliwiają realizację zasady *evidence based policy* (m.in. czy w ramach programu przewidziane zostały działania polegające na realizacji analiz, ewaluacji, badań, ekspertyz na potrzeby związane z wdrażaniem i oceną programu operacyjnego).

Prace nad raportem w tym zakresie tematycznym prowadzone będą w oparciu o **dostępne dokumenty** oraz **wiedzę ekspertów**.

W pierwszym kroku Wykonawca przeprowadzi analizę porównawczą (z wykorzystaniem matrycy podobieństw) systemu monitoringu i sprawozdawczości obecnego i przyszłego RPO (w takim zakresie, na jaki pozwalają zapisy w projektach dokumentów). Pozwoli to na określenie, w jakim stopniu doświadczenia z perspektywy finansowej 2007-2013 będą mogły mieć zastosowanie w K-P RPO 2014-2020.

Podstawą do oceny będzie **analiza danych zastanych** (m.in. wnioski z dotychczasowych ewaluacji RPO WK-P 2007-2013) oraz **wywiady pogłębione** z osobami odpowiedzialnymi za system monitoringu, sprawozdawczości i oceny RPO WK-P 2007-2013. Pod uwagę wzięte zostaną wymagania, jakie będą musiały spełniać te systemy w programach operacyjnych w nowej perspektywie 2014-2020.

W wyniku analizy zostaną opisane mocne i słabe strony planowanego systemu monitorowania i oceny, a także planu oceny Programu oraz szanse i zagrożenia dla jego prawidłowego funkcjonowania. Analiza będzie elementem wyjściowym do formułowania wniosków i rekomendacji dla systemu.

W ramach modułu III ewaluacji ex-ante Wykonawca przygotowuje także **wstępną koncepcję procesu ewaluacji programu operacyjnego**, która posłuży Instytucji Zarządzającej do przygotowania Planu ewaluacji K-P RPO 2014-2020.

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej Plan ewaluacji powinien zawierać:

- listę tematów badań ewaluacyjnych wraz z uzasadnieniem ich realizacji,
- metody przewidziane do zastosowania wraz z określeniem zapotrzebowania na dane,
- sposoby zapewnienia dostarczenia odpowiedniego zakresu danych na użytek ewaluacji,
- harmonogram procesu ewaluacji,
- sposoby komunikacji wyników ewaluacji,
- zasoby ludzkie,
- budżet,

- plan szkoleń.

PODEJŚCIE BADAWCZE

Prace w ramach Modułu III będą miały charakter **analizy eksperckiej** i będą opierały się na **wnioskach płynących z trzech wcześniejszych modułów** badania, szczególnie analiz dotyczących wskaźników realizacji programu oraz oceny założeń K-P RPO 2014-2020 pod kątem procesów monitorowania i ewaluacji.

Wstępna koncepcja procesu ewaluacji będzie zatem ściśle wynikać z logiki interwencji programu oraz zawierać m.in.:

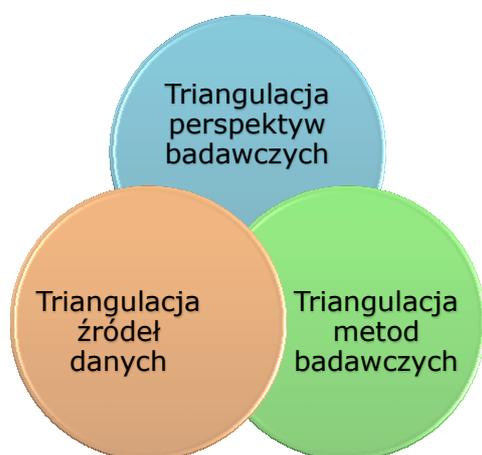
- zakres tematyczny ewaluacji,
- harmonogram realizacji ewaluacji,
- uzasadnienie dla przeprowadzenia ewaluacji,
- propozycje metodologiczne dla poszczególnych badań wraz z określeniem zapotrzebowania na dane,
- wskazanie barier w pozyskiwaniu danych oraz sposobów ich przewyżnienia (w szczególności na potrzeby realizacji badań ewaluacyjnych za pomocą metod kontrfaktycznych).

Przeprowadzający ocenę ex-ante sprawdzi również, czy plan oceny jest kompletny oraz, w stosownych przypadkach, przedstawi propozycje poprawy jego jakości. Plan oceny powinien spełniać minimalne wymagania oraz być wystarczająco precyzyjny i kompleksowy, aby wyznaczał działania w zakresie oceny.

3.2 Opis sposobu zapewnienia standardów rzetelności oraz kontroli jakości działań prowadzonych w ramach badania – w odniesieniu do procesu zbierania danych oraz ich analizy i interpretacji.

Triangulacja

Przeprowadzenie rzetelnej analizy będzie zagwarantowane poprzez zastosowanie **wielowymiarowej triangulacji**. W niniejszym badaniu triangulację zastosowano na poziomie:

- **metod** - zestaw metod badawczych zaproponowany w niniejszym badaniu ma charakter kompleksowy i uzupełniający się wzajemnie, dzięki czemu pozyskane zostaną informacje o charakterze jakościowym, jak i eksperckim. Różne techniki gromadzenia informacji i ich analizy pozwolą lepiej poznać i zrozumieć przedmiot badania oraz stworzą możliwość dokonywania odniesień i porównań. Jednocześnie informacje zebrane na poszczególnych etapach badania pozwolą na udoskonalanie i doprecyzowanie narzędzi badawczych;

- **źródła danych** - badanie obejmie grupy respondentów wskazane przez Zamawiającego w SIWZ oraz zaproponowane przez Wykonawcę.

- doświadczeń i **punktów widzenia członków zespołu badawczego** - w skład zespołu weszły osoby doświadczone w realizacji badań jakościowych oraz w prowadzeniu ewaluacji o zakresie pokrywającym się z przedmiotowym badaniem.

Powyżej, w formie schematu graficznego, przedstawiony został model triangulacji, który będzie stosowany w ewaluacji.

Uwzględnienie stanu wiedzy naukowej

Analiza dokumentów będzie kluczową metodą zastosowaną w tym badaniu. Dlatego też na wszystkich etapach realizacji Wykonawca będzie odnosił się do istniejącego stanu wiedzy dotyczącego przedmiotu badania. W tym celu już na etapie przygotowań zapozna się z kontekstem badania (spis wykorzystanej literatury znajduje się w bibliografii w załączniku nr 4.1), tak by jak najlepiej dopasować metodologię do zidentyfikowanych potrzeb. Do należytej analizy zostaną wykorzystane dostępne publikacje (zarówno prace naukowe jak i raporty, ekspertyzy, etc.) oraz aktualne dane dotyczące regionu.

Sposób rejestracji danych jakościowych

Przed rozpoczęciem wywiadów ewaluatorzy będą zwracali się do respondentów z prośbą o wyrażenie zgody na rejestrację przebiegu wywiadu za pomocą dyktafonu. W wypadku uzyskania takiej zgody, przebieg wywiadu będzie rejestrowany, a nagrania będą gromadzone przez Wykonawcę.

Wcześniejsze doświadczenia Wykonawcy pokazują jednak, że nagrywanie wywiadu deprymuje większość respondentów, dlatego przewidziano robienie notatek w trakcie wywiadu, a następnie przygotowanie raportu podsumowującego wywiad. Notatki z wywiadów będą gromadzone przez Wykonawcę.

Zgromadzone dane jakościowe zostaną poddane analizie przeprowadzonej wielopoziomowo i będą wykorzystywane jako element do budowania wniosków, konkluzji i rekomendacji prezentowanych w Raporcie końcowym. Będą także stanowiły podstawę następnym etapom badania.

Sekwencja etapów badania

Dbłość o należyłą jakość narzędzi i prac badawczych zostanie odzwierciedlona w harmonogramie ewaluacji. Planowana jest następująca sekwencja badania:

1. Przed rozpoczęciem badań terenowych zostaną pozyskane bazy danych oraz dokumentacja niezbędna do rzetelnego przeprowadzenia ewaluacji.
2. Zespół zapozna się z dostępną dokumentacją dotyczącą przedmiotu badania, co pozwoli na opracowanie narzędzi badawczych – scenariuszy do badań jakościowych.
3. Badania terenowe (badania jakościowe + panele eksperckie) uzupełniane będą na bieżąco wnioskami z prowadzonej na bieżąco analizy dokumentów.
4. W kolejnym kroku zaplanowane zostały analizy, których wyniki pozwolą na opracowanie wstępnej wersji Raportu końcowego.

Przedstawiona powyżej sekwencja prac doskonale wpisuje się w praktykę realizowanych przez nas badań, w których członkowie zespołu starannie przygotowują się do realizacji poszczególnych elementów ewaluacji, tak by zapewnić wysoką jakość wyników oraz adekwatność rekomendacji.

Standardy ewaluacji

Całe badanie będzie realizowane zgodnie ze „Standardami ewaluacji”²⁷ Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego, wśród których znajdują się także zapisy zobowiązujące ewaluatorów do dbałości o zachowanie rzetelności narzędzi i prac badawczych.

3.3 Organizacja współpracy z Zamawiającym i harmonogram realizacji badania

Sposób współpracy z Instytucją Zarządzającą

Proces realizacji oceny programu będzie wymagać od Zamawiającego i od Wykonawcy bardzo dużej elastyczności i stałej gotowości do partnerskiej współpracy. Zespół badawczy będzie towarzyszył Instytucji Zarządzającej na wszystkich kluczowych etapach przygotowywania programu.

Ocenie podlegać będzie nie tylko jeden dokument – projekt programu, ale również kolejne wypracowywane fragmenty programu. Na proces powstawania K-P RPO 2014-2020 będą miały wpływ różnorodne czynniki, zależne i niezależne od Zamawiającego. Występowanie tych czynników będzie miało również wpływ na harmonogram procesu ewaluacji i doradztwa. Do czynników niezależnych od Zamawiającego zaliczyć można wprowadzenie w życie wytycznych i rozporządzeń MRR (w tym również krajowych programów operacyjnych na lata 2014-2020) oraz Komisji Europejskiej **1**. Pojawianie się tych nowych elementów będzie miało wpływ na kształt Programu. Również określenie ram finansowych **2** spowoduje, że możliwe będzie wprowadzenie do programu zapisów o alokacji i indykatorywnym planie finansowym.

Harmonogram pojawiania się tych nowych elementów jest trudny do przewidzenia, stąd istotne jest zachowanie elastyczności po stronie Konsultanta usługi – mamy świadomość, iż do K-P RPO 2014-2020 będą wprowadzane nowe zapisy oraz zmieniana lub uzupełniana będzie obecna treść, która na bieżąco będzie przedmiotem konsultacji i oceny.

Kolejną kwestią wpływającą na konieczność zmian i uzupełnień w Programie będą brakujące/wymagające zmiany elementy we wstępnym projekcie K-P RPO 2014-2020, zidentyfikowane oraz zweryfikowane wspólnie z Zamawiającym na pierwszym etapie badania **3**. Identyfikacja tych elementów, a następnie ich wypracowanie będą prowadzone w ramach ewaluacji w poszczególnych modułach badania **4**. Na tym etapie będą przeprowadzane zaplanowane w ramach ewaluacji badania terenowe, obejmujące m.in. IDI, wywiady fokusowe, CAWI, badanie delfickie itd. Opinie i inne informacje pozyskane w ramach tych badań będą następnie poddawane szczegółowej analizie, która pozwoli na bieżąco opracowywać rekomendacje w zakresie nowych treści RPO **5**, które Zamawiający będzie mógł wprowadzać do Programu **6**.

W procesie ewaluacji uwzględniono również konsultacje, w formie wywiadów grupowych, z wykonawcą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ich celem będzie uspołnienie wniosków i rekomendacji dotyczących zmian w programie operacyjnym. Wyniki tej analizy zostaną przedstawione w raporcie końcowym w formie załącznika.

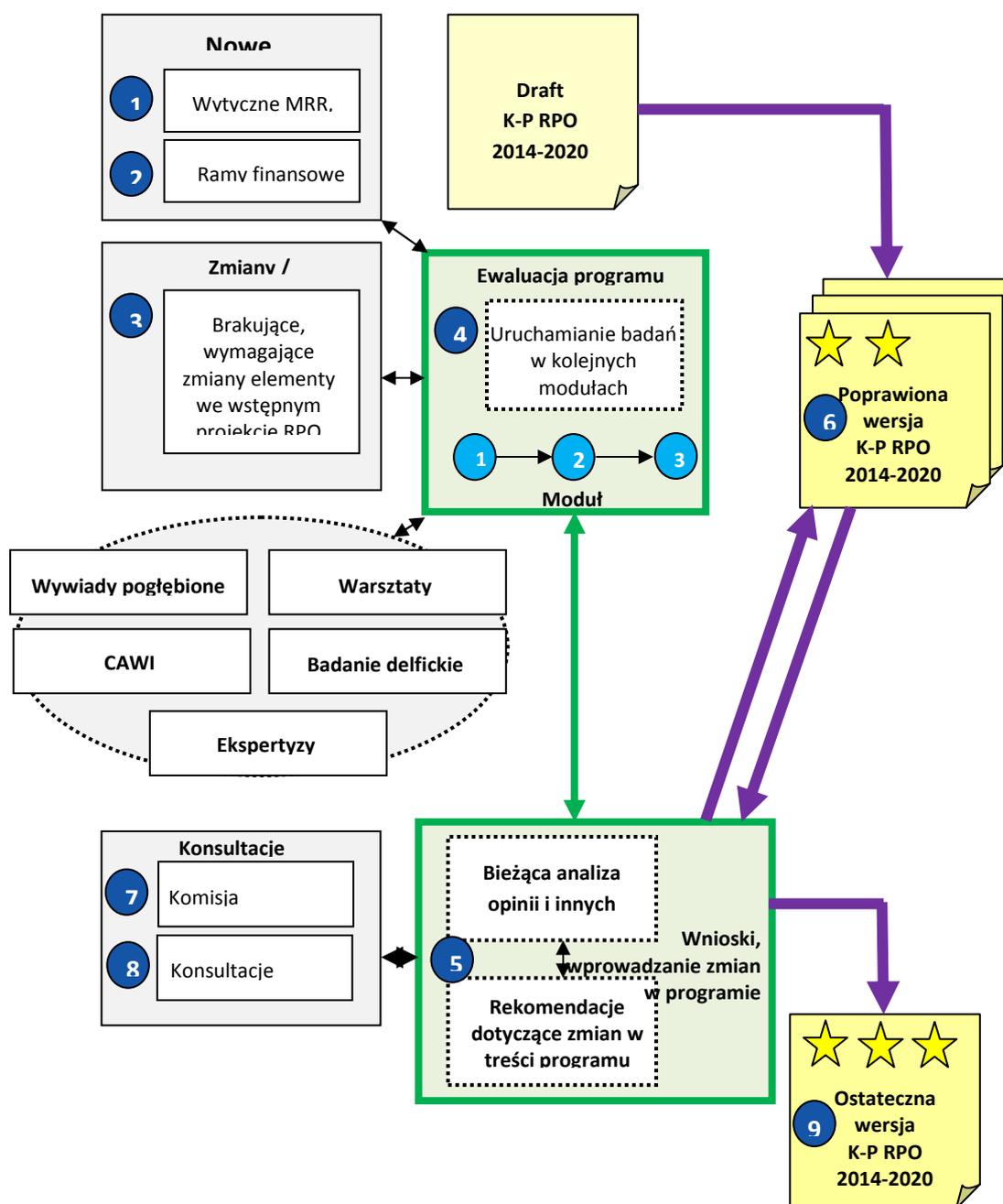
Jednym z elementów badania będzie uwzględnienie w rekomendacjach dotyczących zmian w RPO wniosków płynących z negocjacji IZ z KE **7** oraz konsultacji społecznych **8**. W obu typach spotkań konsultacyjnych, na życzenie Zamawiającego, mogą uczestniczyć przedstawiciele zespołu ewaluacyjnego.

Bieżąca współpraca zespołu z Zamawiającym:

²⁷ Standardy ewaluacji dostępne są na stronie www.pte.org.pl

- Przez cały czas trwania badania ewaluacyjnego utrzymywana będzie bieżąca współpraca, ocena i doradztwo w zakresie opracowywania poszczególnych elementów programu. Kontakt z Zamawiającym będzie utrzymywany w ramach spotkań organizowanych odpowiednio do potrzeb, kontakt telefoniczny i/lub drogą elektroniczną).
- Wykonawca będzie na bieżąco informował Zamawiającego o stanie prac, pojawiających się problemach i innych zagadnieniach istotnych dla realizacji badania. Zespół będzie również sporządzać cotygodniowy raport o stanie prac, który będzie przesyłany Zamawiającemu drogą elektroniczną.
- Wykonawca zobowiązuje się ponadto do utrzymywania stałej współpracy z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie programu w ramach dedykowanych warsztatów. Przedstawiciele zespołu badawczego będą również w miarę potrzeb uczestniczyć w spotkaniach grupy wspomagającej prace nad nowym K-P RPO 2014-2020.

Rysunek 3. Schemat realizacji usługi doradczej i ewaluacyjnej

Źródło: opracowanie własne.

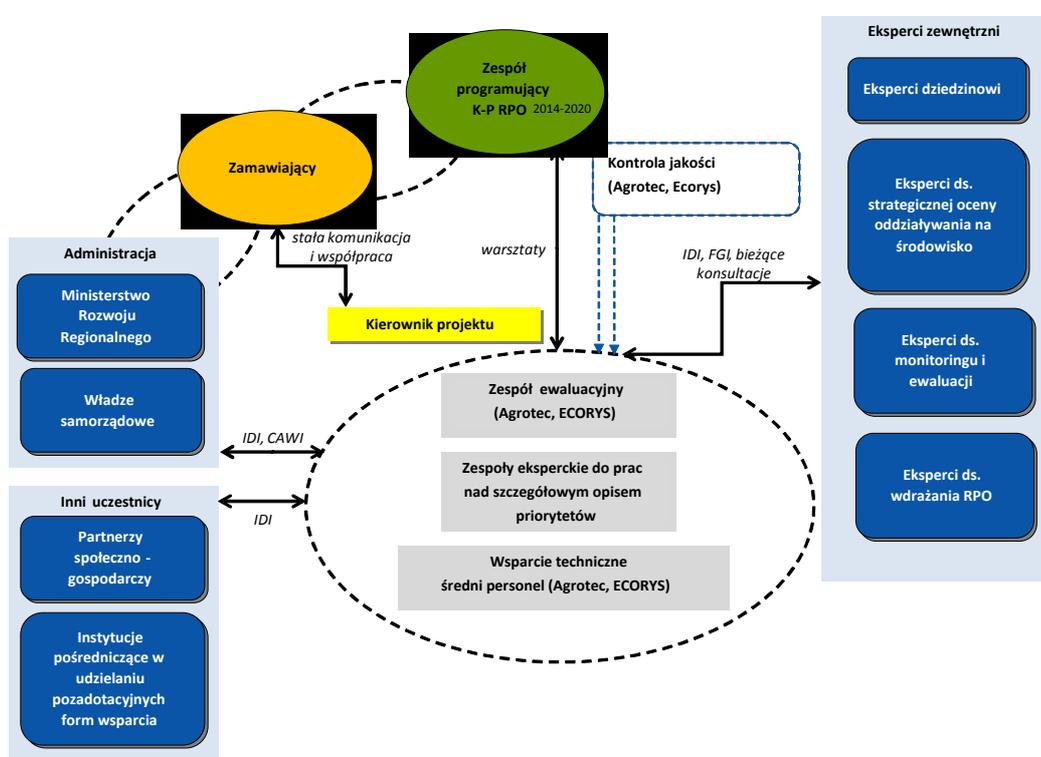
W raporcie końcowym z ewaluacji zostaną sformułowane ostateczne rekomendacje odnoszące się do projektu RPO (wersji po uzupełnieniach będących wynikiem konsultacji). Zakładamy, że większość zaleceń wypracowanych przez naszych ekspertów będzie mogła być uwzględniona w projekcie RPO już w trakcie usługi doradczej, niemniej w raporcie końcowym z ewaluacji ex-ante mogą pojawić się jeszcze jakieś wskazówki. Będą punktem odniesienia do opracowania przez Zamawiającego ostatecznej wersji RPO 9. Wraz z raportem końcowym z badania (w wersji polskiej i angielskiej) zostaną przekazane Zamawiającemu udokumentowane dane pierwotne (transkrypcje/notatki z wywiadów, wypełnionych ankiet itp.) otrzymywanych w procesie badawczym, prezentacja

z wynikami badania.

Zgodnie z wytycznymi i dobrymi praktykami ewaluacja ex-ante powinna być procesem interakcyjnym i interaktywnym, w którym eksperci realizują poszczególne komponenty ewaluacji w miarę postępu przygotowywania programu. Aby prawidłowo zrealizować ten trudny i skomplikowany proces potrzebne jest odpowiednio szerokie grono osób zaangażowanych w badanie (koordynatorzy, eksperci). Odpowiedni dobór **zasobów ludzkich** (profil, kompetencje, wykształcenie, umiejętności, doświadczenie, cechy psychospołeczne) niezbędnych do realizacji danej ewaluacji powinien wynikać z jej **zakresu** (tematycznego, organizacyjnego).

Realizując to założenie w oparciu o przyjętą koncepcję badawczą i zakres ewaluacji Wykonawca dokonał podziału zadań. Strukturę zespołu badawczego przedstawia poniższy schemat.

Rysunek 4. Struktura Zespołu badawczego

Źródło: opracowanie własne

Główną osobą odpowiedzialną za komunikację i współpracę z Zamawiającym będzie **kierownik projektu**. Do zadań kierownika należeć będzie także zarządzanie zespołem oraz koordynowanie działań związanych z realizacją usługi doradczej i ewaluacji ex-ante (prace badawcze, analizy, rozdysponowywanie zadań pomiędzy koordynatorów obszarów tematycznych). Funkcja kierownika została powierzona osobie posiadającej bogatą wiedzę i doświadczenie w zarządzaniu zespołami realizującymi projekty badawcze.

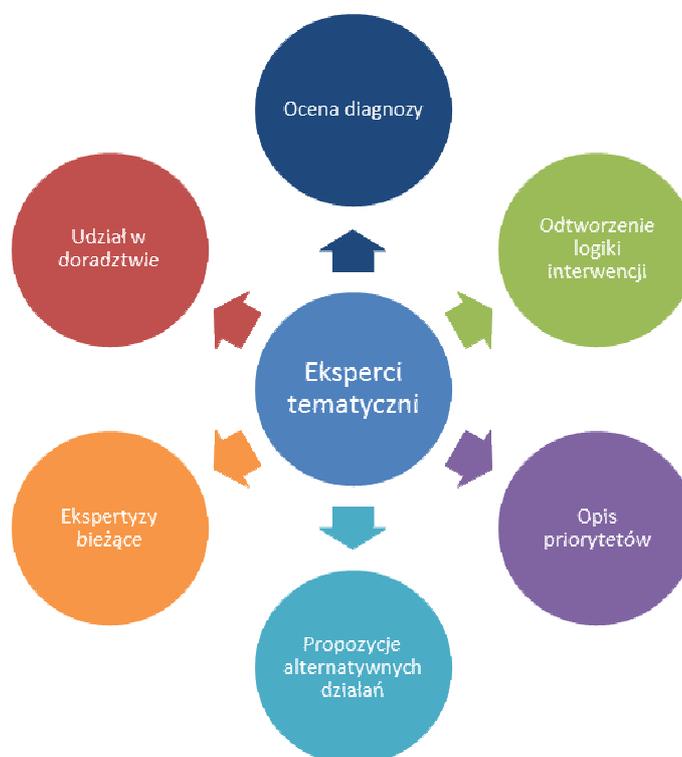
Ze względu na złożony zakres usługi, wielość tematów badawczych, członkowie Zespołu badawczego będą pracować w zespołach. Powstaną następujące grupy:

Zespół ewaluacyjny – w jego skład wchodzić będą osoby mające doświadczenie w realizacji badań ewaluacyjnych, w tym o charakterze ex-ante. Rolą tych osób będzie realizacja badań w ramach usługi (wywiady pogłębione, badanie delfickie, drzewa problemów itd.), opracowanie wniosków z konsultacji, rekomendacji oraz raportu końcowego z ewaluacji. Ich rolą będzie także wspomaganie ekspertów tematycznych i takie kierowanie pracami, aby specjalistyczna wiedza

ekspertów tematycznych przełożyła się na powstanie produktów użytecznych z punktu widzenia Zamawiającego. Zespół ewaluacyjny przez cały czas trwania procesu programowania będzie współpracował z zespołem programowym K-P RPO 2014-2020 (kontakt może być bezpośredni pomiędzy Wykonawcą a przedstawicielami zespołu programowego, lub pośredni poprzez kierownika badania).

Zespoły eksperckie do prac nad szczegółowym opisem priorytetów - składające się z ekspertów posiadających wiedzę i doświadczenie w danym obszarze wynikającym z zakresu RPO. Zważywszy na to, iż proces konsultacji będzie dynamiczny i będzie reakcją na bieżące potrzeby Zamawiającego, eksperci tematyczni będą mogli pracować indywidualnie (elementy ekspertyzy) lub w innych podgrupach, skonfigurowanych stosownie do potrzeb. Każdy zespół będzie miał lidera, odpowiedzialnego za całość prac. Udział i współpraca z ekspertami tematycznymi zaprezentowany został na rysunku:

Rysunek 5. Udziału i współpraca z ekspertami tematycznymi

Źródło: Opracowanie własne

Każdorazowo, gdy Zamawiający zwróci się do Wykonawcy w sprawie ekspertyzy bądź doradztwa, Wykonawca będzie dokonywał analizy danego problemu, by ustalić udział których osób z zespołu ewaluatorów i ekspertów jest niezbędny, dla uzyskania najpełniejszej odpowiedzi na zadany temat. W następnym kroku zostanie wyznaczona osoba odpowiedzialna za nadzór nad realizacją danego zagadnienia oraz rozpisany zostanie plan organizacji pracy, sposób współpracy i oczekiwania względem wkładu pracy każdej z osób zaangażowanych w dany problem.

Jednocześnie przez cały okres realizacji badania Wykonawca będzie korzystał z zespołu ekspertów każdorazowo, gdy ewaluacji poddawany będzie temat obejmujący zakres wiedzy specjalistycznej danego eksperta.

W strukturze Zespołu realizującego usługę będą również działać osoby odpowiedzialne za **wsparcie techniczne** zespołu ewaluatorów, tj. organizowanie spotkań, umawianie wywiadów, etc.

Funkcję wspomagającą będzie pełniła **osoba ds. kontroli jakości**. Jej rolą będzie ścisła współpraca z kierownikiem badania, recenzowanie raportów i innych produktów, ich analiza pod kątem spójności i kompletności. Do zespołu należeć będzie również **koordynator działań związanych z prowadzoną oceną oddziaływania na środowisko**, tj. osoba odpowiedzialna za współpracę i wymianę informacji z wykonawcą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, nadzór nad uwzględnianiem bieżących wyników strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w ewaluacji ex-ante.

Harmonogram i podział zadań

Ewaluacja ex-ante będzie opierać się w dużym stopniu na analizie treści **dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym, krajowym i unijnym będących obecnie jeszcze w fazie przygotowań**. Harmonogram pojawiania się nowych elementów (np. ostatecznych wersji krajowych programów operacyjnych) jest trudny do przewidzenia, stąd istotne jest zachowanie elastyczności po stronie ewaluatora – mamy świadomość, iż do programu będą wprowadzane nowe zapisy oraz zmieniana lub uzupełniana będzie obecna treść, która na bieżąco będzie przedmiotem konsultacji i oceny. Istotnym elementem badania jest również proces zbierania i bieżącej analizy **opinii ekspertów i innych uczestników badania, którego termin realizacji jest silnie uzależniony od mobilizacji i terminów wyznaczanych przez poszczególnych respondentów**. Oba wskazane elementy istotnie utrudnią na tym etapie przygotowań określenie szczegółowego harmonogramu realizacji zaplanowanych zadań.

Poniżej zaprezentowano osoby wchodzące w skład zespołu badawczego wraz z przypisaną im rolą w projekcie. W tabeli znajdują się oznaczenia, które będą wykorzystane w ramach opracowywania harmonogramu prac i podziału zadań w projekcie.

Tabela 9. Zespół badawczy – lista osób i ich rola w projekcie

Imię i nazwisko	Rola w projekcie	Oznaczenia
Agnieszka Rudolf	Kierownik badania	AR
Marta Cichowicz Major	Ekspert ds. ewaluacji i metodologii badań	MCM
Prof. nadz. dr hab. Edward Stawasz	Ekspert ds. przedsiębiorczości i innowacji	ES
Prof. dr hab. Jerzy Wronka	Ekspert ds. infrastruktury transportowej	JW
Dr Hanna Polewska-Dorozik	Ekspert ds. infrastruktury transportowej	HPD
Andrzej Peszel	Ekspert wspomagający ds. Infrastruktury transportowej	AP
Dr Mariusz Luterek	Ekspert ds. informatyzacji	ML
Dr hab. inż. Tadeusz Siwiec prof. SGGW	Ekspert ds. ochrony środowiska	TS
Eugeniusz Koda	Ekspert ds. ochrony środowiska	EK
Dr Halina Sobocka Szczapa	Ekspert ds. rynku pracy	HSSZ
Dr Agnieszka Skowrońska	Ekspert ds. polityki społecznej	AS
Dr Dorota Mantey	Ekspert ds. polityki miejskiej	DM
Michał Marciniak	Członek zespołu badawczego – ewaluator	MMAR
Paweł Pijanowski	Członek zespołu badawczego – ewaluator, koordynator działań związanych z prowadzoną oceną oddziaływania na środowisko	PP
Marta Mackiewicz	Członek zespołu badawczego – ewaluator	MMAC
Cezary Gołębiowski	Członek zespołu badawczego – ewaluator	CG
Katarzyna Kaim	Członek zespołu badawczego – ewaluator	KK

Joanna Sędek	Członek zespołu badawczego – ewaluator, osoba ds. kontroli jakości	JS
Agata Niedolistek	Członek zespołu badawczego – ewaluator	AN
Ewa Dzielnicka	Prowadzący warsztat z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie K-P RPO 2014-2020 oraz przedstawicielami zespołów/grup tematycznych powołanych przy UM WK-P	ED

Źródło: opracowanie własne.

Poniżej zaprezentowano kamienie milowe w projekcie (oznaczone literami A-G). Terminy realizacji określonych zadań zostały opracowane zgodnie z wymaganiami Zamawiającego zawartymi w SOPZ.

Tabela 10. Kamienie milowe w projekcie – termin wystąpienia zdarzenia i opis

Kamień milowy	Tygodnie od podpisania umowy z Zamawiającym (data)	Opis zdarzenia
	10.06.2013	Podpisanie umowy
A	1 (14.06.2013)	zorganizowanie spotkania Wykonawcy z Zamawiającym w celu ustalenia szczegółowego harmonogramu i sposobu współpracy w zakresie koordynacji procesu ewaluacji i procesu programowania
B	2 (24.06.2013)	przekazanie Zamawiającemu projektu raportu metodologicznego z uwzględnieniem propozycji sposobu współpracy w zakresie koordynacji procesu ewaluacji i procesu programowania (w formie elektronicznej)
C	4 (08.07.2013)	przekazanie Zamawiającemu ostatecznej wersji raportu metodologicznego (w wersji polskiej i angielskiej) z uwzględnieniem propozycji sposobu współpracy w zakresie koordynacji procesu ewaluacji i procesu programowania oraz harmonogramu prac (w formie elektronicznej i drukowanej - 3 egzemplarze)
D	16 (30.09.2013)	Zakończenie badań terenowych
E	21 (04.11.2013)	przekazanie Zamawiającemu projektu raportu końcowego z badania ewaluacyjnego (w formie elektronicznej)
F	24 (25.11.2013)	przekazanie Zamawiającemu raportu końcowego z badania ewaluacyjnego (w formie elektronicznej i drukowanej – 10 egzemplarzy)
G	Od 25 do 63 tygodnia do momentu uzyskania decyzji o przyjęciu programu (25.11.2013-25.08.2014)	Uczestnictwo w negocjacjach programu operacyjnego z Komisją Europejską

Pierwszym zadaniem realizowanym w ramach badania ewaluacyjnego będzie opracowanie we współpracy z Zamawiającym ostatecznej wersji raportu metodologicznego, uwzględniającego propozycję sposobu współpracy w zakresie koordynacji procesu ewaluacji i procesu programowania oraz harmonogram prac. Zadanie zostanie zrealizowane w ciągu 4 tygodni od podpisania umowy z Zamawiającym.

W dalszej kolejności nastąpi przejście do realizacji badania ewaluacyjnego i przygotowanie raportu końcowego z badania. Zadania ewaluatora opierać się będą na bieżącej współpracy, ocenie i

doradztwie zespołu ewaluacyjnego w zakresie opracowywania poszczególnych elementów programu. Na tym etapie będą również organizowane spotkania z różnymi interesariuszami programu operacyjnego.

Kolejnym etapem badania będzie proces współpracy z IZ w ramach negocjacji programu operacyjnego z Komisją Europejską realizowany w terminie do 63 tygodni od dnia podpisania umowy (do momentu uzyskania decyzji KE o przyjęciu programu).

3.4 Raport końcowy

Finalnym produktem procesu ewaluacji ex-ante K-P RPO 2014-2020 będzie raport końcowy z ewaluacji ex-ante. Wykonawca dostarczy raport końcowy w wersji elektronicznej (CD-ROM) oraz papierowej w 10 egzemplarzach (max. 100 str. bez aneksów). Raport powinien zostać przygotowany w języku polskim (oraz w języku angielskim w wersji ostatecznej) i mieć następującą strukturę:

- (1) streszczenie raportu – nie więcej niż 5 stron A4;
- (2) spis treści;
- (3) wprowadzenie;
- (4) syntetyczny opis zastosowanych metod badawczych;
- (5) opis wyników badania, w tym m.in. w ramach odrębnych części:
  - (a) ogólna ocena projektu programu;
  - (b) ocena przeprowadzona w ramach każdego z modułów, o których mowa w cz. III SOPZ
- (6) wnioski i rekomendacje;
- (7) aneksy, w tym m.in.:
  - (a) opis zakresu i sposobu uwzględnienia w programie operacyjnym wniosków i rekomendacji (zmiany / usprawnienia programu operacyjnego),
  - (b) raport metodologiczny,
  - (c) koncepcja procesu ewaluacji programu operacyjnego,
  - (d) synteza wyników strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
  - (e) indeks odniesień do wymagań Komisji Europejskiej.

Wnioski i rekomendacje będą wprowadzane na bieżąco w trakcie całego procesu ewaluacji toczącego się równoległe z procesem programowania. Punkty (5) i (6) powinny zostać zatem ujęte w raporcie w postaci opisu procesu ewaluacji (opis przedstawiający w ciągu logicznym sposób przeprowadzenia i wyniki badania, wnioski i rekomendacje oraz sposób ich uwzględnienia w programie operacyjnym).

Ostateczna wersja raportu zawierać będzie wyodrębniony z tekstu załącznik (7a) tj. „opis zakresu i sposobu uwzględnienia w programie operacyjnym wniosków i rekomendacji (zmiany / usprawnienia programu operacyjnego)”. Jednym z załączników do raportu będzie **indeks odniesień do wymagań Komisji Europejskiej dotyczących zakresu ewaluacji ex-ante wskazanych w art. 48 projektu rozporządzenia ogólnego**. Dla każdego zagadnienia wymaganego zgodnie z projektem rozporządzenia ogólnego [pkt. (a)-(n) w ramach art. 48] zostanie wskazany rozdział oraz strony na których dane zagadnienie poddawane jest analizie i ocenie.

4 ZAŁĄCZNIKI

4.1 Lista dokumentów objętych badaniem

Obszar interwencji: Sytuacja regionu w kontekście tendencji rozwoju społeczno-gospodarczego kraju

1. Narodowy Spis Powszechny, Raport dla województwa kujawsko-pomorskiego, 2012
2. Polska 2011-Gospodarka-społeczeństwo-regiony, MRR 2012
3. Identyfikacja i delimitacja obszarów problemowych i strategicznej interwencji w Polsce. Wnioski z analiz, MRR 2010
4. Raporty sytuacja społeczno-gospodarcza Polski, MRR 2011
5. Symulacje makroekonomicznego oddziaływania perspektywy finansowej 2014-2020, M. Bukowski 2012
6. Wpływ polityki spójności na kształtowanie się głównych wskaźników dokumentów strategicznych, Robert Dzieżgwa 2012
7. Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski w latach 2004-2015 świetle wyników makroekonomicznych, MRR 2013
8. Raporty i analizy Krajowego Obserwatorium Terytorialnego
9. Trendy rozwojowe regionów. Wojciech Dziemianowicz, Julita Łukomska, Anna Górka, Magda Pawluczuk, Warszawa 2009
10. Prognoza rozwoju społeczno-gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030+
11. Szanse i zagrożenia rozwoju obszarów wiejskich w Polsce w ujęciu regionalnym, IGiPZ PAN, Agrotec, 2013
12. Wielkość i struktura wydatków poniesionych w ramach Narodowego Planu Rozwoju w okresie 2004-2009 pod kątem ich wpływu na zmiany struktury polskiej gospodarki w kontekście realizacji strategicznych celów prorozwojowych kraju, 2010
13. Analiza potrzeb rozwojowych województwa kujawsko-pomorskiego w kontekście nowej perspektywy finansowej UE 2014-2020, IBS 2012
14. Analiza atrakcyjności inwestycyjnej województwa kujawsko-pomorskiego wraz z oceną jego potencjału inwestycyjnego, CARIL 2011
15. Raporty regionalne GUS
16. Krajowy Raport o rozwoju społecznym 2012. Rozwój regionalny i lokalny, MRR
17. Analizy i raporty badawcze powstałe na użytek Aktualizacji Strategii Rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego oraz RSI

Cel tematyczny nr 1 Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji

1. Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki
2. Strategia Rozwoju Szkolnictwa Wyższego do 2020 roku
3. RSI Województwa kujawsko-pomorskiego
4. Krajowa Mapa Badan
5. Program Rozwoju Przedsiębiorczości
6. Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej
7. Świt innowacyjnego społeczeństwa, trendy na najbliższe lata, PARP 2013
8. Raport o innowacyjności gospodarki, IE PAN 2011
9. Ewaluacja ex-ante RSI Województwa kujawsko-pomorskiego
10. Program Horyzont 2020
11. Projekt przewodni strategii Europa 2020 – Unia innowacji, Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Projekt

przewodni strategii Europa 2020 – Unia innowacji (COM(2010) 546 wersja ostateczna z 6.10.2010). Zobowiązanie 24/25 oraz załącznik I „Cechy dobrze działających krajowych i regionalnych systemów badań i innowacji”. Konkluzje Rady ds. Konkurencyjności: Konkluzje w sprawie Unii innowacji dla Europy (dok. 17165/10 z 26.11.2010)

12. Raporty zebrane w ramach projektu PO KL „Diagnoza trendów rozwojowych województwa kujawsko-pomorskiego”
13. Foresighty technologiczne dla branż inteligentnej specjalizacji województwa kujawsko-pomorskiego
14. Raporty branżowe dla branż kluczowych z perspektywy rozwoju regionu
15. Raporty ewaluacyjne PO IG oraz 16 RPO w zakresie czynników sukcesu rozwoju innowacyjności regionu i współpracy B+R
16. KPMG, Współpraca firm z sektorem edukacji – raport z badania, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Warszawa 2010
17. Mackiewicz M., Pollock R., Fabrowska P., Regional innovative potential and development strategies: the case of Poland [w:] Molle W. Djarova J. [red.] Enhancing the effectiveness of innovation, Edward Elgar Publishing Limited, 2009

Cel tematyczny nr 2 Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych

1. Europejska Agenda Cyfrowa. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Europejska agenda cyfrowa (COM(2010) 245 wersja ostateczna/2 z 26.8.2010); Dokument roboczy służb Komisji: Digital Agenda Scoreboard (SEC(2011) 708 z 31.5.2011). Konkluzje Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w sprawie Europejskiej agendy cyfrowej (dok. 10130/10 z 26 maja 2010 r.)
2. Strategia Sprawne Państwo
3. Mapa wykluczenia cyfrowego dla województwa kujawsko-pomorskiego
4. Raporty ewaluacyjne dla PO IG i 16 RPO w zakresie realizacji interwencji e-usług dla przedsiębiorstw i społeczeństwa informacyjnego
5. Raport Społeczeństwo informacyjne w liczbach, praca zbiorowa pod redakcją Violetta Szymanek, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Warszawa 2012
6. Raport Cyfrowa Gospodarka – Raport Kluczowe trendy rewolucji cyfrowej, red. D. Batorski Warszawa 2012

Cel tematyczny nr 3 Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury

1. Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki
2. Identyfikacja kierunków rozwoju sektora MŚP w województwie kujawsko-pomorskim, Dyspersja 2010
3. Badanie przedsiębiorstw oraz instytucji otoczenia biznesu w ramach projektu
4. Współpraca na rzecz budowania zdolności innowacyjnych przedsiębiorstw w regionie kujawsko-pomorskim, Accreo, Toruń, grudzień 2012
5. European Commission, Eurobarometer on Entrepreneurship – Entrepreneurship in the EU and beyond, Brussels 2012
6. Matusiak K.B. [red.], Ośrodki Innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2012, Seria Innowacje, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódź/Warszawa 2012
7. Wpływ wdrożenia inicjatywy JEREMIE (z Holding Fund i bez Holding Fund jako bezpośrednie dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych w regionie kujawsko-pomorskim) na sytuację gospodarczą regionu ze szczególnym uwzględnieniem luki finansowej w zakresie dostępu MSP do zwrotnych instrumentów finansowych, Piotr Tamowicz 2012
8. Budowa Skutecznego Otoczenia innowacyjnego Biznesu w Polsce, PARP 2013
9. Raport o stanie małych i średnich przedsiębiorstw PARP 2011
10. Klastery w województwie kujawsko-pomorskim, PARP 2011
11. System transferu technologii i komercjalizacji wiedzy w Polsce – motory i bariery, PARP 2010
12. Budowa sieci partnerstwa i współpracy dla komercjalizacji wiedzy w Polsce, BARP 2011
13. Raporty ewaluacyjne 16 RPO w zakresie wspierania konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw

14. Kierunki i założenia polskiej polityki klastrowej do 2020 roku, Grupa Robocza ds. Klastrow, PAP 2012
15. Analiza powiązań współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, jednostkami B+R i instytucjami otoczenia biznesu, WTE Bydgoszcz, 2011
16. Przedsiębiorcy kontra procedury – organizacja naboru i oceny projektów przedsiębiorców w 16 Regionalnych Programach Operacyjnych, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Warszawa 2011

Cel tematyczny nr 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach

1. Projekt przewodni „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
2. Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko
3. Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
4. Instytut Energetyki Odnawialnej, 2011, Określenie potencjału energetycznego regionów Polski w zakresie odnawialnych źródeł energii- wnioski dla Regionalnych Programów Operacyjnych na okres programowania 2014-2020, Warszawa
5. Michał Adam Leśniewski, 2013, Ekorozwojowe źródła konkurencyjności gmin w Polsce, CeDeWu, Warszawa
6. J. Popczyk, 2011, Energetyka rozproszona od dominacji energetyki w gospodarce do zrównoważonego rozwoju, od paliw kopalnych do energii odnawialnej i efektywności energetycznej, Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, Warszawa
7. Ernst & Young, Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej, European Wind Energy Association, 2012, Wpływ energetyki wiatrowej na wzrost gospodarczy w Polsce, Warszawa
8. Instytut Energetyki Odnawialnej, 2012, Małoskalowe odnawialne źródła energii i mikroinstalacje. Kolektory słoneczne, systemy fotowoltaiczne, małe elektrownie wiatrowe, Fundacja im. Heinricha Bölla, Warszawa
9. European Court of Auditors, 2012, Cost- effectiveness of cohesion policy investments in energy efficiency, Special Report no 21/2012
10. Projekty miejskich strategii niskoemisyjnych województwa kujawsko-pomorskiego
11. Specjalistyczne raporty techniczne i branżowe dotyczące niskoemisyjnego transportu miejskiego
12. Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r. Toruń 2012
13. Zrównoważona produkcja w działalności przedsiębiorstw, PARP 2011
14. Strategie miast województwa kujawsko-pomorskiego

Cel tematyczny nr 5 Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem

1. Projekt przewodni „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
2. Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko
3. Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2030
4. Wspólna Strategia działania Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013–2016 z perspektywą do roku 2020
5. Krajowy Plan Zarządzania kryzysowego
6. Regionalny Plan Zarządzania Kryzysowego
7. Plan Zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego
8. Specjalistyczne artykuły i opracowania naukowo-badawcze dotyczące przystosowania środowiska naturalnego do zmian klimatycznych

Cel tematyczny nr 6 Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów

1. Projekt przewodni „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
2. Program działań na rzecz środowiska i klimatu” -LIFE
3. Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko
4. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

5. Krajowy i Regionalny program Oczyszczania ścieków komunalnych
6. Priorytetowe Ramy Działań w zakresie finansowania europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 na lata 2014-2020
7. Raporty ewaluacyjne i opracowania powstałe w ramach projektu REURIS
8. Priorytety polityki miejskiej samorządu województwa kujawsko-pomorskiego
9. Turystyka w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2011, GUS
10. Mapa LGD na terenie województwa kujawsko-pomorskiego
11. Raporty z cyklu obserwatorium kultury dotyczące województwa kujawsko-pomorskiego
12. J. Pruchla (red.), Raport o systemie ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce po roku 1989, Warszawa 2009

Cel tematyczny nr 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastrukturalnych sieciowych

1. Polityka Transportowa Państwa na lata 2006 – 2025
2. Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)
3. Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015
4. Wieloletni Program Inwestycji Kolejowych
5. Program działań dla rozwoju transportu kolejowego do 2015
6. Program Budowy Kolei Dużych Prędkości
7. Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku
8. Program rozwoju sieci lotnisk i lotniczych urządzeń naziemnych
9. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego – międzywojewódzkie i międzynarodowe przewozy pasażerskie w transporcie kolejowym
10. Strategia Rozwoju Transportu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
11. Dokumenty / analizy / ekspertyzy w obszarze dotyczącym Inteligentnych Systemów Transportowych
  - a. strony www KE, MTBiGM, strony branżowe m.in. www.itspolska.pl
  - b. Plan działania na rzecz wdrażania ITS w Europie
12. Informacje o wynikach kontroli - raporty NIK dotyczące sektora transportu
13. Komunikaty KE (m.in. w zakresie rozwoju transportu w miastach: Zielona księga - W kierunku nowej kultury mobilności w mieście 2007)
14. Plan działań na rzecz logistyki transportu towarowego
15. Plan działania na rzecz mobilności w miastach
16. Projekt FLAVIA (Freight and Logistics Advancement in Central/South East Europe - Validation of trade and transport processes, Implementation of improvement actions, Application of co-coordinated structures)
17. Projekt SUGAR (Sustainable Urban Goods Logistics Achieved by Regional and Local Policies – Zrównoważona Logistyka Towarów w Miastach realizowana w ramach regionalnych i lokalnych polityk)

Cel tematyczny nr 8 Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników

1. Projekt „Mobilna młodzież”
2. Projekt „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
3. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego
4. Raporty ewaluacyjne bieżącego okresu programowania komponentu regionalnego PO KL Priorytet VI, VIII, IX) w 16 województwach Polski
5. Rynek pracy i programy rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2007-2012 opracowanie WUP
6. Analiza porównawcza województw w kontekście realizacji celów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, MRR 2012

Cel tematyczny nr 9 Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem

1. Program walki z ubóstwem
2. Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia
3. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego
4. Kujawsko-Pomorski Program Wsparcia Ekonomii Społecznej (projekt)
5. Raport z kompleksowego badania sektora ekonomii społecznej w regionie kujawsko-pomorskim, w ramach projektu systemowego ROPS w Toruniu pn. "Akademia Pomocy i Integracji Społecznej – Wsparcie kadr, PBS DGA 2011
6. Raporty Regionalnego Centrum Ekonomii Społecznej w Toruniu
7. Meta ewaluacja projektów systemowych realizowanych w Działaniu 7.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na podstawie raportów końcowych z ewaluacji przeprowadzonych przez Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej w 2010 r.
8. Ewaluacje Priorytetu VII PO KL w 16 województwach Polski
9. Dr hab. Ryszard Szarfenberg, Nowy priorytet EFS – promowanie włączenia / integracji społecznej i zwalczanie ubóstwa, Ekspertyza dla MRR, Warszawa 2012
10. Raport Integracja społeczna i ekonomia społeczna w województwach: małopolskim, mazowieckim i świętokrzyskim, Red. Cezary Miżejewski, Warszawa 2009
11. Raport Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych. Raport z badania 2010, J. Herbst, J. Przewłocka. Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa 2011

Cel tematyczny nr 10 Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie

1. Projekt „Mobilna młodzież”
2. Projekt „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
3. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego
4. Badanie funkcjonowania systemu kształcenia zawodowego w Polsce, MEN 2011
5. Sondaż pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego. Diagnoza zapotrzebowania na pracowników w wymiarze kwalifikacyjno-zawodowym, WUP Toruń 2010
6. Ocena stanu przygotowania podmiotów prowadzących kształcenie ustawiczne w zakresie potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim, PSDB, 2010
7. Foresight kadr nowoczesnej gospodarki 2020
8. Jakich pracowników potrzebują polscy pracodawcy? – PARP 2012 i inne opracowania w ramach Bilans kapitału ludzkiego
9. Prognozy demograficzne oraz rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim
10. Edukacja w województwie kujawsko-pomorskim w latach szkolnych 2006-2012 - raporty GUS
11. Ewaluacje regionalnego komponentu PO KL w 16 województwach Polski
12. Analiza strategii regionalnych w obszarze oświaty, ORE, 2012
13. Raport o stanie edukacji 2010. Społeczeństwo w drodze do wiedzy. Praca zbiorowa pod redakcją M. Siergiejuk i N. Skapietrow, Warszawa 2011
14. Analiza porównawcza województw w kontekście realizacji celów POKL 2007-2013, MRR, Warszawa 2012
15. dr Beata Mazurek – Kucharska, Szkolnictwo zawodowe. Kondycja – potencjał – potrzeby, Warszawa 2011

Obszar dodatkowy – ZIT i podejście zintegrowane

1. Ekspertyza: Zasady Realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce, Ireneusz Ratuszniak, Centrum Doradztwa i Rozwoju Kompetencji, 2012
2. Priorytety polityki miejskiej samorządu województwa kujawsko-pomorskiego
3. M. Czornik, Miasto. Ekonomiczne aspekty funkcjonowania. Wydanie II rozszerzone, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, 2008

4. L. Mierzejewska, *Rozwój zrównoważony miasta*, Wydawnictwo naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2010
5. S. Kozłowski, A. Wojnarowska, *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich. Zagadnienia teoretyczne*
6. T. Marszał, B. Bartosiewicz, *Kierunki i uwarunkowania rozwoju małych miast z perspektywy 20 lat transformacji. Studium przypadków*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2011
7. *Założenia krajowej polityki miejskiej do roku 2020. Projekt*, Warszawa, 20/07/2012
8. *Wspólne wytyczne dyirekcji generalnych Komisji Europejskiej, AGRI, EMPL, MARE i REGIO, na temat rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych*, styczeń 2013
9. *Ocena prób podejścia zintegrowanego w Polsce i wybranych krajach UE w latach 2007-2012*, Agrotec Sp. z o.o.
10. *Przygotowanie i realizacja projektów zintegrowanych w ramach RPO WŁ, PSDB*, 2012

Obszar dodatkowy – Redukcja obciążeń administracyjnych dla beneficjenta

1. *Uproszczenie Polityki spójności na lata 2014-2020*, KE, 2012
2. *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego komitetu ekonomiczno-społecznego i komitetu regionów Program uproszczeń dotyczący wieloletnich ram finansowych na lata 2014-2020*, COM(2012) 042 final
3. Kłosiewicz P., Kozłowski W., Paczocha J., Rogowski W., *Papierologia czy bezpieczeństwo depozytów? Koszty administracyjne w sektorze bankowym w Polsce na przykładzie przestrzegania wybranych regulacji bankowych*, Materiały i Studia NBP, Warszawa 2009
4. *Raport końcowy z badania Ocena efektywności i skuteczności wdrażania Pomocy Technicznej w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 i poziomu kosztów administracyjnych zarządzania i wdrażania RPO WZ 2007-2013*, CASE-Doradcy Sp. z o.o., Warszawa-Szczecin 2010
5. *Raport końcowy Ocena poziomu kosztów administracyjnych zarządzania i wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce*, DORADCA Consultants Ltd., Gdynia 2007
6. *Raport Badanie ewaluacyjne pt. „Ocena wpływu wspartych w RPO WL instrumentów inżynierii finansowej na dostępność źródeł finansowania inwestycji dla przedsiębiorców”*, Zachodniopomorska Grupa Doradcza Sp. z o. o., Szczecin 2012
7. *10. edycja raportu Benchmark Measurement of European eGovernment Services*, opracowanego przez Grupę Capgemini, Polska, KE, 2013
8. *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i do Komitetu Regionów. Działania Komisji w następstwie konsultacji z MŚP na temat dziesięciu najbardziej obciążających regulacji UE*, Bruksela, dnia 18.6.2013 r., COM(2013) 446 final
9. *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i do Komitetu Regionów „Inteligentne regulacje – odpowiedź na potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw”*, Bruksela, dnia 7.3.2013 r., COM (2013) 122 final
10. *Broszura "Lepsze stanowanie prawa – w prostszych słowach" zawierająca przegląd strategii lepszego stanowania prawa europejskiego*, KE, 2006

4.2 Projekt kwestionariusza do badania CAWI wśród potencjalnych instytucjonalnych beneficjentów K-P RPO 2014-2020²⁸

Szanowni Państwo!

Obecnie na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego prowadzimy badanie, którego celem jest szacunkowa ocena projektu kujawsko-pomorskiego regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020. Jednym z elementów badania jest badanie ankietowe z potencjalnymi beneficjentami Programu, w tym próba oszacowania wartości wskaźników i ich kosztów w planowanych przez te podmioty projektach na lata 2014-2020. Drugim elementem tego badania są pytania o dotychczasowe doświadczenia beneficjentów we wdrażaniu projektów w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL.

Badanie jest poufne a pozyskane odpowiedzi będą analizowane w sposób statystyczny. Zebrane dane posłużą wyłącznie do analiz naukowych mających na celu ocenę wsparcia potencjalnych beneficjentów regionalnego programu operacyjnego z funduszy europejskich.

Będziemy bardzo wdzięczni za pomoc w realizacji tego badania.

METRYCZKA

M1. Typ respondenta /według listy beneficjentów/

1. Gmina /lista gmin/
2. Powiat /lista powiatów/
3. Instytucja otoczenia biznesu
4. Przedsiębiorca
5. Organizacja pozarządowa
6. Uczelnia /dopytać o prywatną, niepubliczną, zawodową)
7. Jednostka badawczo-rozwojowa
8. Szkoła, osoba prawna i fizyczna prowadząca szkołę
9. Ośrodek Pomocy Społecznej
10. Powiatowy Urząd Pracy
11. Kościół, związek wyznaniowy, jednostki pokrewne
12. Jednostka administracji rządowej
13. Spółdzielnia, wspólnota mieszkaniowa
14. Spółka wodna
15. Park narodowy, krajobrazowy
16. Polskie Lasy Państwowe
17. Instytucja kultury
18. Jednostka ochrony zdrowia
19. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
20. Zarząd Dróg Wojewódzkich
21. Inne, jakie?

²⁸ Treść kwestionariusza może ulec zmianie po powstaniu ostatecznej wersji Raportu metodologicznego w sytuacji, kiedy np. zmianie ulegnie projekt K-P RPO 2014-2020 lub w wyniku prowadzonych analiz, wywiadów, a także pilotażu.

M2. Czy Pani/Pana firma/instytucja jest lub była beneficjentem RPO WK-P 2007-2013 lub komponentu regionalnego PO KL?

RPO WK-P 2007-2013		Komponent regionalny PO KL	
Tak	Nie	Tak	Nie
1 – ZADAĆ BLOK PYTAŃ B	2	1– ZADAĆ BLOK PYTAŃ C	2

PYTANIA M3-M8 ZADAJEMY TYLKO PRZEDSIĘBIORCOM

M3. Proszę podać nazwę powiatu, na terenie, którego znajduje się siedziba firmy?

Lista powiatów woj. kujawsko-pomorskiego

M4. Wielkość przedsiębiorstwa:

1. mikroprzedsiębiorstwo (do 9 pracowników)
2. małe przedsiębiorstwo (od 10 do 49 pracowników)
3. średnie przedsiębiorstwo (od 50 do 249 pracowników)
4. duże przedsiębiorstwo (250 pracowników i więcej)

M5. Jaka branżę reprezentuje Pani/Pana firma? Proszę wybrać główną sekcję PKD, w której działa firma.

[lista sekcji PKD]

M6. Czas działania na rynku:

1. mniej niż 3 lata
2. od 3 do 5 lat
3. 5 lat i więcej

M7. Forma prawna:

1. spółka osobowa
2. spółka z o.o.
3. spółka akcyjna
4. osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą

M8. Obszar działania przedsiębiorstwa: (ANK: JEDNA ODPOWIEDŹ)

1. lokalny (w skali gminy lub powiatu)
2. regionalny (w skali województwa)
3. krajowy (w skali kraju)
4. międzynarodowy

A. PLANOWANY UDZIAŁ W RPO 2014-2020

P1. Czy Pani/Pana instytucja zamierza realizować projekty w ramach kujawsko-pomorskiego regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020 (K-P RPO 2014-2020)?

1. Tak (**PRZEJŚĆ DO P2**)
2. Nie (**ZADAĆ P1a I PRZEJŚĆ DO BLOKU B I/LUB C**)
99. Nie wiem/trudno powiedzieć (przejdź do P2)

P1a. Dlaczego Pani/Pana instytucja nie planuje realizacji projektu w ramach regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020?

ANK: MOŻNA WSKAZAĆ WIĘKSZĄ LICZBĘ ODPOWIEDZI

1. Brak takiej potrzeby
2. Brak środków na pokrycie wkładu własnego
3. Brak środków na zapewnienie trwałości rezultatów projektu
4. Brak potencjału (osób, środków finansowych, organizacyjnych) do przygotowania projektu
5. Brak potencjału (osób, środków finansowych, organizacyjnych) do realizacji projektu
6. Brak pomysłu na projekty
7. Złe doświadczenia z realizacji projektów UE na lata 2007-2013
8. Brak woli ze strony decydentów
9. Inny powód

P2. Czy Pani/Pana instytucja planuje realizację projektu/ projektów w ramach K-P RPO 2014-2020 w ramach następujących planowanych priorytetów?

Nazwa osi priorytetowej	Opis osi priorytetowej	Tak	Nie - KONIEC WYWIADU DLA DANEGO PRIORYTETU	Nie wiem/ trudno powiedzieć - KONIEC WYWIADU DLA DANEGO PRIORYTETU
Oś priorytetowa 1. Budowa innowacyjności regionu poprzez działalność B+R przedsiębiorstw	Wsparcie w ramach osi realizowane będzie poprzez: - wspieranie powstawania i rozwoju regionalnych klastrów zrzeszających przedsiębiorstwa działające w branżach inteligentnych specjalizacji regionu, - promowanie innowacyjności w przedsiębiorstwach poprzez rozwój infrastruktury B+R, zakup wyników prac B+R oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w przedsiębiorstwach, - wspieranie innowacyjnych usług realizowanych przez instytucje otoczenia biznesu, - tworzenie i rozwój instytucji popularyzujących naukę i innowacje wśród mieszkańców regionu.	1	2	9999
Oś priorytetowa 2. Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki regionu	Wsparcie w ramach Priorytetu realizowane będzie poprzez: - wspieranie tworzenia nowych przedsiębiorstw, - tworzenie warunków do powstawania i rozwoju przedsiębiorstw (np. inkubatory przedsiębiorczości), - wspieranie inwestycyjne przedsiębiorstw skutkujące zwiększeniem zatrudnienia i trwałym rozwojem przedsiębiorstwa, - wsparcie dostępu przedsiębiorstw do kapitału zewnętrznego poprzez rozwój instrumentów finansowych, - wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu, - promocję gospodarczą i turystyczną regionu, - wsparcie promocji przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych, - tworzenie i rozwój infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego (np. tereny inwestycyjne).	1	2	9999
Oś priorytetowa 3. Cyfrowy region	Wsparcie w ramach Priorytetu realizowane będzie poprzez: - wspieranie rozwoju produktów i usług opartych na TIK w przedsiębiorstwach oraz innych działań mających na celu ułatwienie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze TIK (np. handel elektroniczny), - wspieranie rozwoju elektronicznych usług publicznych wraz ze zwiększeniem dostępu do nich, w tym digitalizacja oraz otwarcie zasobów publicznych.	1	2	9999
Oś priorytetowa 4. Gospodarka	Wsparcie w ramach osi realizowane będzie poprzez: - rozwój inteligentnego systemu transportu niskoemisyjnego na	1	2	9999

niskoemisyjna	szczeblu regionalnym, - wspieranie wzrostu produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, - wspieranie poprawy efektywności energetycznej mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.			
Oś priorytetowa 5. Dostosowanie do zmian klimatu	Wsparcie w ramach osi realizowane będzie poprzez: - wspieranie rozwoju form małej retencji, - wspieranie organizacji systemów wczesnego reagowania i ratownictwa w sytuacjach nagłego wystąpienia zjawisk katastrofalnych (głównie zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych - wyposażenie jednostek OSP) i usuwania skutków katastrof.	1	2	9999
Oś priorytetowa 6. Region przyjazny środowisku	Wsparcie w ramach osi realizowane będzie poprzez: - wspieranie gospodarki odpadami, - wspieranie gospodarki wodno-ściekowej, - ochronę dziedzictwa kulturowego regionu, - ochronę i poprawę dziedzictwa przyrodniczego regionu, - wspieranie inwestycji dotyczących poprawy jakości powietrza w sektorze MŚP.	1	2	9999
Oś priorytetowa 7. Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu	Wsparcie w ramach osi realizowane będzie poprzez: - wspieranie inwestycji drogowych powiązanych z siecią TEN-T, - wspieranie budowy obwodnic miast, - wspieranie infrastruktury kolejowej poza siecią TEN-T, w tym zakup i modernizacja taboru kolejowego, - wspieranie rozwoju transportu wodnego.	1	2	9999
Oś priorytetowa 8. Edukacja i zatrudnienie	Wsparcie w ramach Priorytetu realizowane będzie poprzez: - działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób młodych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy, - pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego przez osoby młode wchodzące na rynek pracy, - poprawę dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania samo zatrudnienia oraz wsparcie szkoleniowo-doradcze dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej przez wyspecjalizowane instytucje oraz zgodnie ze standardami świadczenia usług, - wsparcie dla działań modernizacyjnych i dostosowawczych przedsiębiorstw do nowych trendów na rynku pracy, - wsparcie dla osób dorosłych, w tym pracowników i przedsiębiorców, w zakresie kształcenia formalnego i nieformalnego, - zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych, w szczególności na obszarach wiejskich oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej, - uzupełnienie bazy techno dydaktycznej w przedszkolach i szkołach prowadzących kształcenie ogólne, - wsparcie nauczycieli prowadzących kształcenie ogólne, specjalne i przedszkolne (elementarne) poprzez szkolenia, doradztwo, warsztaty itp. - rozwój wysokiej jakości edukacji w szkołach prowadzących kształcenie ogólne rozwój wysokiej jakości szkolnictwa zawodowego (programy rozwojowe szkół prowadzących kształcenie zawodowe, tworzenie w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej, rozwój współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z ich otoczeniem, w tym zwłaszcza z pracodawcami i szkołami wyższymi, staże i praktyki).	1	2	9999
Oś priorytetowa 9. Solidarne społeczeństwo – EFS (projekty „miękkie”)	Wsparcie w ramach Priorytetu realizowane będzie poprzez: - działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób poszukujących pracy oraz nieaktywnych zawodowo oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy, - działania na rzecz godzenia życia zawodowego i prywatnego (np. elastyczne formy zatrudnienia, aktywizacja osób powracających na rynek pracy po urlopiach macierzyńskich/wychowawczych oraz po okresie opieki nad	1	2	9999

	<p>osobami zależnymi),</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania ukierunkowane na rzecz wydłużenia wieku aktywności zawodowej, - działania na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, - działania na rzecz zwiększenia jakości i dostępności usług społecznych i zdrowotnych w szczególności na obszarach, na których dostęp do usług jest ograniczony, - działania na rzecz podmiotów ekonomii społecznej, w tym wsparcie tworzenia przedsiębiorstw społecznych. 			
Oś priorytetowa 10. Solidarne społeczeństwo – EFRR (projekty infrastrukturalne)	<p>Wsparcie w ramach Priorytetu realizowane będzie poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych, w szczególności na obszarach wiejskich oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez działania inwestycyjne w infrastrukturę przedszkolną, - uzupełnienie bazy techno dydaktycznej w przedszkolach i szkołach prowadzących kształcenie ogólne, - rozwój wysokiej jakości edukacji w szkołach prowadzących kształcenie ogólne oraz szkolnictwa zawodowego poprzez działania inwestycyjne w infrastrukturę edukacyjną, - działania na rzecz zwiększenia jakości i dostępności usług społecznych i zdrowotnych w szczególności na obszarach, na których dostęp do usług jest ograniczony, poprzez działania inwestycyjne w infrastrukturę społeczną i zdrowotną. 	1	2	9999
Oś priorytetowa 11. Polityka miejska	<p>Wsparcie w ramach osi realizowane będzie poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój inteligentnego systemu transportu niskoemisyjnego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych, - wspieranie wdrożenia planów gospodarki niskoemisyjnej, - wspieranie modernizacji energetycznej budynków mieszkaniowych, - wspieranie ochrony, rozwoju i promocji zasobów kulturowych i turystycznych, - rekultywację terenów zdegradowanych poprzez udostępnienie ich dla mieszkańców lub wprowadzenie na ten teren nowych inwestycji, - rewitalizację społeczno-gospodarczą. 	1	2	9999
Oś priorytetowa 12. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	<p>Wsparcie w ramach RLKS skoncentrowane będzie na pięciu kierunkach interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa więzi społeczno gospodarczych, w szczególności poprzez wsparcie powstawania i modelowania aktywności organizacji pozarządowych, - rewitalizacja społeczno-gospodarcza małych miast (do 30 tys. mieszkańców), stanowiących centra społeczno-gospodarcze o charakterze lokalnym, - poprawa dostępu mieszkańców do podstawowych dóbr i usług, zwłaszcza z zakresu edukacji oraz poprawa jakości edukacji, - rozwój ekonomii społecznej na poziomie lokalnym, - działania związane z pobudzaniem lokalnej przedsiębiorczości, w tym działania z zakresu działalności pozarolniczej oraz przetwórstwa. 	1	2	9999

Pytania P3 i dalsze zadajemy po kolei dla wszystkich wskazanych osi priorytetowych

SZACOWANIE KOSZTÓW JEDNOSTKOWYCH WSKAŹNIKÓW PRODUKTU I REZULTATU

P3. Czy Pani/Pana instytucja/ firma planuje realizację projektu/ projektów w ramach osi priorytetowej /SYSTEM WYŚWIETLA NAZWĘ/ samodzielnie czy w partnerstwie?

1. Samodzielnie
2. W partnerstwie - **ZADAĆ P4**

3. Jeszcze nie wiemy

P4. Proszę wskazać liczbę i typ podmiotów, z którymi macie Państwo zamiar zrealizować projekt?

/KAFETERIA BENEFICJENTÓW DLA DANEJ OSI - LICZBA PODMIOTÓW/

Podmiot, z którym chcą Państwo realizować projekt w partnerstwie	Liczba projektów z danym typem podmiotu
1. Administracja rządowa	WPISAĆ LICZBĘ
2. Instytucja kultury	WPISAĆ LICZBĘ
3. Instytucja otoczenia biznesu	WPISAĆ LICZBĘ
4. Jednostka naukowe	WPISAĆ LICZBĘ
5. JST, ich związki i stowarzyszenia oraz jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną	WPISAĆ LICZBĘ
6. Kościół i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych	WPISAĆ LICZBĘ
7. Organizacja pozarządowa, partnerzy społeczni i gospodarczy	WPISAĆ LICZBĘ
8. Osoba prawna i fizyczna będąca organem prowadzącym szkoły i placówki.	WPISAĆ LICZBĘ
9. Przedsiębiorca	WPISAĆ LICZBĘ
10. Spółdzielnia i wspólnota mieszkaniowa	WPISAĆ LICZBĘ
11. Spółka wodna	WPISAĆ LICZBĘ
12. Szkoła wyższa	WPISAĆ LICZBĘ
13. Zakład opieki zdrowotnej działający w publicznym systemie ochrony zdrowia	WPISAĆ LICZBĘ
14. Inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną	WPISAĆ LICZBĘ
15. Park narodowy i krajobrazowy	WPISAĆ LICZBĘ
16. PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne	WPISAĆ LICZBĘ
98. Nie wiemy jeszcze, kto będzie partnerem	ZAZNACZYĆ ODPOWIEDŹ, ZAZNACZENIE ODPOWIEDZI BLOKUJE WYPEŁNIENIE INNYCH WIERSZY

P5. Ile projektów planują Państwo zrealizować w ramach osi priorytetowej /SYSTEM WYŚWIETLA NAZWĘ/?

WPISAĆ LICZBĘ

99. Nie wiem/trudno powiedzieć

P6. Który z możliwych typów interwencji projektowych planujecie Państwo zrealizować w ramach osi priorytetowej /SYSTEM WYŚWIETLA NAZWĘ/?

MOŻNA ZAZNACZYĆ WIĘCEJ NIŻ JEDEN TYP PROJEKTU

/lista przykładowych typów projektów w ramach osi priorytetowej z projektu K-P RPO 2014-2020/

P7. Proszę wpisać, jaki będzie (nawet w przybliżeniu) ogólny koszt (tj. wartość całkowita) planowanego projektu/ projektów w osi priorytetowej /SYSTEM WYŚWIETLA NAZWĘ/? Proszę wziąć pod uwagę koszty właściwej realizacji projektu, koszty operacyjne, organizacyjne, prac przygotowawczych, monitoringu, promocji, etc.

..... tys. zł

99. Nie wiem/ trudno powiedzieć

P8. Biorąc pod uwagę wszystkie koszty projektu proszę określić, jaki będzie udział poniższych kategorii w ogólnym koszcie projektu/projektów?

1. Koszty przygotowania projektu	____%
2. Koszty właściwej realizacji projektu (roboty, usługi, zakupy)	____%
3. Wydatki związane z biurem	____%
4. Wynagrodzenia zespołu projektowego zarządzającego projektem	____%
5. Wydatki na promocję	____%
6. Wydatki na monitoring i ewaluację	
7. Inne wydatki	____%
SUMA	SYSTEM LICZY – MUSI WYJŚĆ 100%
99. Nie wiem/ trudno powiedzieć	ZAZNACZYĆ ODPOWIEDŹ, ZAZNACZENIE ODPOWIEDZI BLOKUJE WYPEŁNIENIE INNYCH WIERSZY

P9. Który/które z poniższych wskaźników będzie dotyczył Państwa projektu/ projektów w ramach osi priorytetowej /SYSTEM WYŚWIETLA NAZWĘ/?

MOŻNA ZAZNACZYĆ WIĘCEJ NIŻ JEDEN WSKAŹNIK

/LISTA WSKAŹNIKÓW DLA DANEJ OSI PRIORYTETOWEJ/

P10. Czy w ramach planowanego projektu/projektów zostaną zrealizowane inne wskaźniki, niż zaznaczone przez Panią/ Pana /SYSTEM WYŚWIETLA WSKAZANE WSKAŹNIKI/?

MOŻNA WYBRAĆ TYLKO JEDNĄ ODPOWIEDŹ

1) Tak

2) Nie - **PRZEJŚĆ DO P12**

99. Nie wiem/trudno powiedzieć

P11. Jakie to będą wskaźniki? Proszę podać ich nazwę i zakładaną wartość docelową.

Nazwa wskaźnika	Zakładana wartość docelowa
1)	
2)	

PYTANIA P12 – P14 ZADAJEMY NASTĘPNIE DLA WSZYSTKICH WSKAZANYCH WSKAŹNIKÓW.

UWAGA ANKIETER: PYTANIA P12-P14 MUSZĄ BYĆ WYŚWIETLONE JEDNOCZEŚNIE NA STRONIE.

P12. Proszę napisać, jaka będzie wartość wskaźnika /SYSTEM PODAJE NAZWĘ WSKAŹNIKA/, którą będą Państwo chcieli osiągnąć w projekcie/projektach, biorąc pod uwagę, że:

Dofinansowanie projektu/projektów będzie takie, jakie mają Państwo nadzieję otrzymać	Dofinansowanie projektu/ projektów będzie NIŻSZE o 10%	Dofinansowanie projektu/ projektów będzie NIŻSZE o 25%	Dofinansowanie projektu/ projektów będzie WYŻSZE o 10%	Dofinansowanie projektu/ projektów będzie WYŻSZE o 25%
WPISAĆ LICZBĘ	WPISAĆ LICZBĘ	WPISAĆ LICZBĘ	WPISAĆ LICZBĘ	WPISAĆ LICZBĘ
99. Nie wiem/ trudno powiedzieć	99. Nie wiem/ trudno powiedzieć	99. Nie wiem/ trudno powiedzieć	99. Nie wiem/ trudno powiedzieć	99. Nie wiem/ trudno powiedzieć

P13. Proszę oszacować (nawet w przybliżeniu), jaki będzie koszt zrealizowania wskaźnika podanego w poprzednim pytaniu (w różnych wariantach dofinansowania)? Proszę wziąć pod uwagę jedynie bezpośredni koszt zrealizowania wskaźnika, bez kosztów organizacyjnych, operacyjnych oraz kosztów niezbędnych prac przygotowawczych, monitoringu i ewaluacji, promocji, etc.

ANK: W TREŚCI PYTAŃ POJAWIA SIĘ NR PYTANIA, CO OZNACZA, ŻE SYSTEM POWINIEN JE WYŚWIETLAĆ.

Koszt zrealizowania wartości wskaźnika z pytania P12 przy założeniu, że dofinansowanie projektu/projektów będzie takie, jakie mają Państwo nadzieję otrzymać	Koszt zrealizowania wartości wskaźnika z pytania P12 przy założeniu, że dofinansowanie projektu/ projektów będzie NIŻSZE o 10%	Koszt zrealizowania wartości wskaźnika z pytania P12 przy założeniu, że dofinansowanie projektu/ projektów będzie NIŻSZE o 25%	Koszt zrealizowania wartości wskaźnika z pytania P12 przy założeniu, że dofinansowanie projektu/ projektów będzie WYŻSZE o 10%	Koszt zrealizowania wartości wskaźnika z pytania P12 przy założeniu, że dofinansowanie projektu/ projektów będzie WYŻSZE o 25%
____ tys. złotych	____ tys. złotych	____ tys. złotych	____ tys. złotych	____ tys. złotych
99. Nie wiem/ trudno powiedzieć	99. Nie wiem/ trudno powiedzieć	99. Nie wiem/ trudno powiedzieć	99. Nie wiem/ trudno powiedzieć	99. Nie wiem/ trudno powiedzieć

P14. Jaki będzie (w przybliżeniu) czas realizacji projektu/ projektów, tak, aby osiągnąć zaplanowaną wartość wskaźnika z pytania P12?

ANK: W TREŚCI PYTAŃ POJAWIA SIĘ NR PYTANIA, CO OZNACZA, ŻE SYSTEM POWINIEN JE WYŚWIETLAĆ.

Czas realizacji projektu przy wysokości wskaźnika z pytania P12 (dofinansowanie projektu/projektów będzie takie, jakie mają Państwo nadzieję otrzymać)	Czas realizacji projektu przy wysokości wskaźnika z pytania P12 (dofinansowanie projektu/ projektów będzie NIŻSZE o 10%)	Czas realizacji projektu przy wysokości wskaźnika z pytania P12 (dofinansowanie projektu/ projektów będzie NIŻSZE o 25%)	Czas realizacji projektu przy wysokości wskaźnika z pytania P12 (dofinansowanie projektu/ projektów będzie WYŻSZE o 10%)	Czas realizacji projektu przy wysokości wskaźnika z pytania P12 (dofinansowanie projektu/ projektów będzie WYŻSZE o 25%)
____ miesięcy	____ miesięcy	____ miesięcy	____ miesięcy	____ miesięcy

99. Nie wiem/ trudno powiedzieć				
---------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

B. OCENA DOŚWIADCZEŃ Z REALIZACJI PROJEKTÓW W RAMACH RPO WK-P 2007-2013

WNIOSEK O DOFINANSOWANIE

B1. Proszę wskazać, czy wniosek do projektu/ projektów RPO WK-P 2007-2013 wraz z dokumentacją opracowaliście Państwo sami, czy zleчилиście ich opracowanie firmie zewnętrznej (ekspertowi)?

MOŻLIWA JEDNA ODPOWIEDŹ

- Cały wniosek (wszystkie wnioski) o dofinansowanie wraz z dokumentacją opracowaliśmy w całości sami (w ramach firmy/ instytucji) - **PRZEJŚĆ DO B3**
  - Większość wniosku (większość wniosków) wraz z dokumentacją opracowaliśmy sami, a część firma/osoba zewnętrzna
  - W większości lub cały wniosek wraz z dokumentacją opracowała firma/ osoba zewnętrzna
99. Nie wiem/nie pamiętam - **PRZEJŚĆ DO B3**

B2. Dlaczego zdecydowaliście się Państwo na skorzystanie z usług firmy zewnętrznej/eksperta?

MOŻLIWYCH WIELE ODPOWIEDZI

- Brak kompetentnych kadr w firmie/ instytucji
- Skomplikowane procedury aplikowania
- Niektóre załączniki muszą być opracowane przez specjalistę
- Trudności z dostępem do pełnej informacji nt. warunków konkursu
- Duża komplikacja informacji zawartych w dokumentacji konkursowej
- Sprzeczności w informacjach pochodzących z różnych źródeł
- Nadmiar innych obowiązków
- Przełożony o tym decydował

96. Inne przyczyny (jakie) _____

99. Nie wiem

B3. Proszę wskazać, na ile zgadza się Pani/Pan z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi procesu ubiegania się o dofinansowanie:

	Zgadzam się	Raczej się zgadzam	Raczej się NIE zgadzam	NIE zgadzam się	Trudno powiedzieć
1. Zasady konkursów / naborów były jasne i zrozumiałe	1	2	3	4	99
2. Moja instytucja/ firma miała problemy ze znalezieniem środków niezbędnych na współfinansowanie inwestycji	1	2	3	4	99
3. Przygotowanie/ pozyskanie wszystkich dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku stanowiło duży koszt dla firmy/instytucji	1	2	3	4	99
4. Trzeba było załączyć do wniosku zbyt dużo różnego typu dokumentów	1	2	3	4	99

5. Moja instytucja/ firma miała problemy ze skompletowaniem wszystkich dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku	1	2	3	4	99
6. Osoby w firmie/ instytucji odpowiedzialne za wniosek miały problemy ze zrozumieniem zapisów, sformułowań zawartych we wniosku o dofinansowanie	1	2	3	4	99
7. Na etapie przygotowania wniosku o przyznanie pomocy brakowało mi praktycznych informacji	1	2	3	4	99

B4. Które dokumenty niezbędne do złożenia wniosku okazały się dla Państwa najtrudniejsze (najtrudniej było je przygotować lub pozyskać)? Można wskazać nie więcej niż 3 odpowiedzi.

CZĘŚCI WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

1. Opis projektu
2. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji projektu
3. Wskaźniki realizacji projektu
4. Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi oraz prawem zamówień publicznych

ZAŁĄCZNIKI

5. Studium wykonalności projektu
6. Oświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci Natura 2000
7. Załącznik w zakresie Oceny Oddziaływania na Środowisko
8. Kopia pozwolenia na budowę lub ważnego zgłoszenia robót
9. Dokumentacja techniczna oraz kosztorys inwestorski
10. Mapa lokalizująca projekt w najbliższym otoczeniu
11. Zaświadczenia o uzyskanej pomocy publicznej
12. Inne wymagane regulaminem konkursu oraz obowiązującym prawem dokumenty **JAKIE – PYTANIE OTWARTE**

B4a. Proszę wskazać, pozyskanie lub przygotowanie których dokumentów było najbardziej kosztochłonne?

CZĘŚCI WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

1. Opis projektu
2. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji projektu
3. Wskaźniki realizacji projektu
4. Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi oraz prawem zamówień publicznych

ZAŁĄCZNIKI

5. Studium wykonalności projektu
6. Oświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci Natura 2000
7. Załącznik w zakresie Oceny Oddziaływania na Środowisko
8. Kopia pozwolenia na budowę lub ważnego zgłoszenia robót
9. Dokumentacja techniczna oraz kosztorys inwestorski
10. Mapa lokalizująca projekt w najbliższym otoczeniu
11. Zaświadczenia o uzyskanej pomocy publicznej
12. Inne wymagane regulaminem konkursu oraz obowiązującym prawem dokumenty **JAKIE – PYTANIE OTWARTE**

B5. Czy Państwa zdaniem czas, jaki mieliście Państwo od momentu ogłoszenia naboru do momentu złożenia wniosku/wniosków był wystarczający, aby przygotować kompletny wniosek o dofinansowanie?

1. Tak, czas był wystarczający
2. Nie, czas był niewystarczający
99. Nie wiem/ trudno powiedzieć

OCENA WNIOSKU

B6. Jak oceniają Państwo proces weryfikacji wniosku/ wniosków o przyznanie pomocy przez Instytucję Zarządzającą RPO (od momentu złożenia pierwszej wersji wniosku/wniosków do momentu podpisania umowy/umów o dofinansowanie)? Proszę wskazać, na ile zgadza się Pani/Pan z następującymi stwierdzeniami?

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Raczej się zgadzam	Raczej się NIE zgadzam	NIE zgadzam się	Zdecydowanie się NIE zgadzam	Trudno powiedzieć	Nie dotyczy mnie/ nas ta kwestia
1. Kryteria oceny wniosku o dofinansowanie były dla nas jasne	1	2	3	4	5	6	99	88
2. Niektóre kryteria oceny były zbyt ogólnie sformułowane	1	2	3	4	5	6	99	88
3. Ocena wniosku przez Instytucję Zarządzającą RPO trwała zbyt długo	1	2	3	4	5	6	99	88
4. Instytucja Zarządzająca zbyt dużą uwagę zwracała na formalności na etapie wniosku o dofinansowanie	1	2	3	4	5	6	99	88
5. Mogliśmy na bieżąco uzyskać informację o tym, na jakim etapie oceny jest nasz wniosek	1	2	3	4	5	6	99	88
6. Dobrze oceniam współpracę z Instytucją Zarządzającą od momentu złożenia wniosku do podpisania umowy o dofinansowanie	1	2	3	4	5	6	99	88

REALIZACJA PROJEKTU

B7. Proszę ocenić, czy Państwa zdaniem występują lub występowały następujące problemy na etapie realizacji projektu/ projektów? Proszę określić, czy dane zjawisko w przypadku Państwa projektu/projektów stanowi(ło) znaczący, średni, bardzo mały problem, lub też w ogóle nie występowało.

	Znaczący problem	Średni problem	Bardzo mały problem	Problem nie wystąpił	Taki problem nie mógł pojawić się w projekcie/ projektach	Nie wiem/ trudno powiedzieć
1. Mieliśmy trudności w interpretowaniu, który koszt może być uznany jako kwalifikowany	1	2	3	4	88	99

2. Sprzeczne informacje ze strony Instytucji Zarządzającej RPO	1	2	3	4	88	99
3. Zmieniające się dokumenty, wytyczne, interpretacje i inne przepisy	1	2	3	4	88	99
4. Brakowało nam środków własnych na współfinansowanie projektu	1	2	3	4	88	99
5. Problemy z przeprowadzaniem postępowań przetargowych (zgodnie z ustawą PZP)	1	2	3	4	88	99
6. Problemy ze spełnieniem wymogów środowiskowych	1	2	3	4	88	99
7. Problemy ze stosowaniem przepisów prawa budowlanego	1	2	3	4	88	99
8. Problemy z przestrzeganiem zapisów o pomocy publicznej	1	2	3	4	88	99
9. Zmiany na stanowiskach osób zajmujących się naszym projektem po stronie Instytucji Zarządzającej RPO	1	2	3	4	88	99
10. Ograniczony czas na realizację projektu	1	2	3	4	88	99
11. Wymóg partnerstwa	1	2	3	4	88	99
12. Skomplikowane procedury wprowadzania zmian w projekcie oraz aneksowania umowy o dofinansowanie	1	2	3	4	88	99

B8. W jakim stopniu lista kosztów kwalifikowalnych jest/była dostosowana do potrzeb Państwa projektu/projektów?

1. Jest/była całkowicie dostosowana do potrzeb projektu
2. Jest/była dostosowana w dużym stopniu
3. Jest/była dostosowana w średnim stopniu
4. Jest/była dostosowana w niewielkim stopniu
5. W ogóle nie jest/była dostosowana
99. Nie wiem / trudno powiedzieć

ROZLICZANIE PROJEKTU

B9. Czy złożyli Państwo przynajmniej jeden wniosek o płatność (częściową lub końcową)?

1. Tak
2. Nie -> **PRZEJŚĆ DO B11**
99. Nie wiem/nie pamiętam -> **PRZEJŚĆ DO B11**

B10. Proszę ocenić, w jakim stopniu zgadza się Pani/ Pan bądź nie zgadza z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi etapu rozliczania projektu/ projektów?

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Raczej się zgadzam	Raczej się NIE zgadzam	NIE zgadzam się	Zdecydowanie się NIE zgadzam	Trudno powiedzieć	Ta kwestia nie mogła dotyczyć naszego/naszych projektu(ów)
1. Otrzymaliśmy precyzyjne informacje o tym, w jaki sposób rozliczyć projekt	1	2	3	4	5	6	99	88
2. Opisywanie dokumentów księgowych było skomplikowane	1	2	3	4	5	6	99	88
3. Do wniosku/ wniosków o płatność trzeba załączać zbyt wiele dokumentów	1	2	3	4	5	6	99	88
4. Ocena wniosku/ wniosków o płatność przebiegała szybko	1	2	3	4	5	6	99	88
5. Mieliśmy problemy z rozliczeniem zaliczki	1	2	3	4	5	6	99	88
6. Mieliśmy problemy z rozliczeniem pomocy publicznej	1	2	3	4	5	6	99	88
7. Mieliśmy problemy z rozliczeniem pomocy de minimis	1	2	3	4	5	6	99	88
8. Instytucja Zarządzająca zbyt dużą wagę przykładła do formalności na etapie rozliczania projektu	1	2	3	4	5	6	99	88
9. Instytucja Zarządzająca była pomocna na etapie rozliczania projektu	1	2	3	4	5	6	99	88
10. Pieniądze trafiały do nas bez opóźnienia	1	2	3	4	5	6	99	88

WSKAŹNIKI

B11. Jak oceniają Państwo system wskaźników służących monitorowaniu efektów realizowanego projektu/projektów?

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie	Nie wiem/ trudno powiedzieć
1. Czy wskaźniki możliwe do wyboru z listy wskaźników programu dla projektu były dla Państwa zrozumiałe?	1	2	3	4	99
2. Czy możliwość uzupełniania katalogu wskaźników projektu wskaźnikami autorskimi jest rozwiązaniem użytecznym?	1	2	3	4	99
3. Czy sposób określania wartości bazowej i docelowej wskaźników był dla Państwa zrozumiały i jednoznaczny?	1	2	3	4	99
4. Czy zaproponowane wskaźniki z listy wskaźników programu pozwalają na dokładne opisanie efektów projektów?	1	2	3	4	99

5. Czy należałoby wprowadzić definicje wskaźników, jako materiał wspomagający dla beneficjentów w zrozumieniu i liczeniu wskaźników?	1	2	3	4	99
--	---	---	---	---	----

B12. Czy monitoring któregoś ze wskaźników wiąże się z wysokimi kosztami (np. pozyskanie danych)?

1. Tak - **ZADAĆ B12a**

2. Nie

99. Nie wiem/ trudno powiedzieć

B12a. Proszę napisać, monitoring którego wskaźnika wiąże się z wysokimi kosztami (np. pozyskanie danych).

PYTANIE OTWARTE

B13. Czy uda/ udało się Państwu osiągnąć wszystkie zakładane w projekcie/ projektach wskaźniki produktu?

1. Tak - **PRZEJŚĆ DO B15**

2. Nie

3. Jest za wcześnie, aby to ocenić

99. Nie wiem, trudno powiedzieć - **PRZEJŚĆ DO B15**

B14. Jeśli nie, z jakiej przyczyny nie uda/ nie udało się Państwu osiągnąć zakładanych w projekcie/ projektach wskaźników produktu?

MOŻNA WYBRAĆ WIĘKSZĄ LICZBĘ ODPOWIEDZI

1. Przyczyna obiektywna np. kradzież, pożar i inne następstwa losowe

2. Problemy w interpretowaniu, w jaki sposób wyliczyć wskaźniki i wyliczyliśmy je niewłaściwie

3. Problemy na początku z właściwym oszacowaniem wielkości wskaźnika w projekcie (przeszacowanie lub niedoszacowanie)

4. Problemy z osiągnięciem założonej wartości wskaźnika wynikające z opóźnień w realizacji projektu

5. Brak możliwości policzenia osiągniętej wartości wskaźnika (brak narzędzi, źródła informacji)

88. Inne, jakie **PYTANIE OTWARTE**

99. Trudno powiedzieć

B15. Czy uda/ udało się Państwu osiągnąć zakładane w projekcie wskaźniki rezultatu?

1. Tak - **PRZEJŚĆ DO B17**

2. Nie

3. Jest za wcześnie, aby to ocenić

88. W projekcie nie było wskaźników rezultatu

99. Nie wiem, trudno powiedzieć - **PRZEJŚĆ DO B17**

B16. Jeśli nie, z jakiej przyczyny nie uda/ nie udało się Państwu osiągnąć zakładanych w projekcie wskaźników rezultatu?

1. Przyczyna obiektywna np. kradzież, pożar i inne następstwa losowe

2. Problemy w interpretowaniu, w jaki sposób wyliczyć wskaźniki i wyliczyliśmy je niewłaściwie

3. Problemy na początku z właściwym oszacowaniem wielkości wskaźnika w projekcie (przeszacowanie lub niedoszacowanie)

4. Problemy z osiągnięciem / utrzymaniem założonej wartości wskaźnika

5. Brak możliwości policzenia osiągniętej wartości wskaźnika (brak narzędzi, źródła informacji)

88. Inne, jakie PYTANIE OTWARTE

99. Trudno powiedzieć

KONTROLE

B17. Proszę ocenić, w jakim stopniu zgadza się Pani/ Pan bądź nie zgadza z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi kontroli przeprowadzanych w związku z realizowanym(i) projektem/projektami.

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Raczej się zgadzam	Raczej się NIE zgadzam	NIE zgadzam się	Zdecydowanie się NIE zgadzam	Trudno powiedzieć	Ta kwestia nie mogła dotyczyć naszego/naszych projektu(ów)
1. Informacje o kontroli dostawaliśmy odpowiednio wcześniej	1	2	3	4	5	6	99	88
2. Kontrole były zbyt często	1	2	3	4	5	6	99	88
3. W ramach kolejnych kontroli tej samej instytucji (np. Instytucji Zarządzającej) sprawdzane były te same elementy	1	2	3	4	5	6	99	88
4. Wyniki różnych kontroli były rozbieżne	1	2	3	4	5	6	99	88
5. Zdarzyła się sytuacja, że otrzymaliśmy opinię Instytucji Zarządzającej (opiekuna projektu), która została uznana za nieprawidłowość na etapie kontroli	1	2	3	4	5	6	99	88
6. Wyniki kontroli ex-ante dostawaliśmy zawsze w terminie	1	2	3	4	5	6	99	88
7. Kontrole pomogły nam lepiej realizować kolejne projekty	1	2	3	4	5	6	99	88
8. Kontrole były dużym obciążeniem dla firmy/instytucji	1	2	3	4	5	6	99	88

B18. Jakie rozwiązania powinna wprowadzić instytucja zarządzająca RPO w przyszłości, aby ograniczyć obciążenia administracyjne dla beneficjentów?

1. Na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie	PYTANIE OTWARTE
2. Na etapie realizacji projektu	PYTANIE OTWARTE
3. Na etapie rozliczania projektu	PYTANIE OTWARTE
4. W obszarze komunikacji z beneficjentem	PYTANIE OTWARTE
99. Nie wiem/ trudno powiedzieć	ZAZNACZYĆ ODPOWIEDŹ, ZAZNACZENIE ODPOWIEDZI BLOKUJE WYPEŁNIENIE INNYCH WIERSZY

B. OCENA DOŚWIADCZEŃ Z REALIZACJI PROJEKTÓW W RAMACH REGIONALNEGO KOMPONENTU PO KL

WNIOSEK O DOFINANSOWANIE

C1. Proszę wskazać, czy wniosek do projektu/ projektów w ramach regionalnego komponentu PO KL wraz z dokumentacją opracowaliście Państwo sami, czy zleчилиście ich opracowanie firmie zewnętrznej (ekspertowi)?

MOŻLIWA JEDNA ODPOWIEDŹ

1. Cały wniosek (wszystkie wnioski) o dofinansowanie wraz z dokumentacją opracowaliśmy w całości sami (w ramach firmy/ instytucji) - **PRZEJŚĆ DO C3**
2. Większość wniosku (większość wniosków) wraz z dokumentacją opracowaliśmy sami, a część firma/osoba zewnętrzna
3. W większości lub cały wniosek wraz z dokumentacją opracowała firma/ osoba zewnętrzna
99. Nie wiem/nie pamiętam - **PRZEJŚĆ DO C3**

C2. Dlaczego zdecydowaliście się Państwo na skorzystanie z usług firmy zewnętrznej/eksperta?

MOŻLIWYCH WIELE ODPOWIEDZI

1. Brak kompetentnych kadr w firmie/ instytucji
2. Skomplikowane procedury aplikowania
3. Niektóre załączniki muszą być opracowane przez specjalistę
4. Trudności z dostępem do pełnej informacji nt. warunków konkursu
5. Duża komplikacja informacji zawartych w dokumentacji konkursowej
6. Sprzeczności w informacjach pochodzących z różnych źródeł
7. Nadmiar innych obowiązków
8. Przełożony o tym decydował

96. Inne przyczyny (jakie) _____

99. Nie wiem

C3. Proszę wskazać, na ile zgadza się Pani/Pan z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi procesu ubiegania się o dofinansowanie:

	Zgadzam się	Raczej się zgadzam	Raczej się NIE zgadzam	NIE zgadzam się	Trudno powiedzieć	Nie dotyczy naszego/naszych projektu/ projektów
1. Zasady konkursów / naborów były jasne i zrozumiałe	1	2	3	4	99	96
2. Moja instytucja/ firma miała problemy ze znalezieniem środków niezbędnych na współfinansowanie inwestycji	1	2	3	4	99	96
3. Przygotowanie/ pozyskanie wszystkich dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku stanowiło duży koszt dla firmy/instytucji	1	2	3	4	99	96

4. Trzeba było załączyć do wniosku zbyt dużo różnego typu dokumentów	1	2	3	4	99	96
5. Moja instytucja/ firma miała problemy ze skompletowaniem wszystkich dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku	1	2	3	4	99	96
6. Osoby w firmie/ instytucji odpowiedzialne za wniosek miały problemy ze zrozumieniem zapisów, sformułowań zawartych we wniosku	1	2	3	4	99	96
7. Na etapie przygotowania wniosku o przyznanie pomocy brakowało mi praktycznych informacji	1	2	3	4	99	96
8. Mieliśmy trudności związane z przygotowaniem projektu/ projektów partnerskich	1	2	3	4	99	96
9. Mieliśmy trudności w wykazaniu we wniosku, że projekt spełnia wymóg realizacji zasad horyzontalnych np. standard minimum dot. równości szans kobiet i mężczyzn	1	2	3	4	99	96

C4. Które dokumenty niezbędne do złożenia wniosku okazały się dla Państwa najtrudniejsze (najtrudniej było je przygotować lub pozyskać)? Można wskazać nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Charakterystyka projektu (III część wniosku)
  - a. Uzasadnienie potrzeby realizacji i cele projektu
  - b. Wskaźniki
  - c. Grupy docelowe
  - d. Zadania
  - e. Ryzyko nieosiągnięcia założeń projektu (dotyczy projektów, których wnioskowana kwota dofinansowania jest równa albo przekracza 2 mln)
  - f. Oddziaływanie projektu
2. Szczegółowy budżet projektu
3. Harmonogram
4. Załączniki
5. Inne bariery

C5. Czy Państwa zdaniem czas, jaki mieliście Państwo od momentu ogłoszenia naboru do momentu złożenia wniosku/wniosków był wystarczający, aby przygotować kompletny wniosek o dofinansowanie?

1. Tak, czas był wystarczający
2. Nie, czas był niewystarczający
99. Nie wiem/ trudno powiedzieć

OCENA WNIOSKU

C6. Jak oceniają Państwo proces weryfikacji wniosku/ wniosków o przyznanie pomocy przez Instytucję Wdrażającą PO KL (od momentu złożenia pierwszej wersji wniosku/wniosków do momentu podpisania umowy/umów o dofinansowanie)? Proszę wskazać, na ile zgadza się Pani/Pan z następującymi stwierdzeniami?

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Raczej się zgadzam	Raczej się NIE zgadzam	NIE zgadzam się	Zdecydowanie się NIE zgadzam	Trudno powiedzieć	Nie dotyczy mnie/ nas ta kwestia
1. Kryteria oceny wniosku o dofinansowanie były dla nas jasne	1	2	3	4	5	6	99	88
2. Niektóre kryteria oceny były zbyt ogólnie sformułowane	1	2	3	4	5	6	99	88
3. Ocena wniosku przez Instytucję Wdrażającą w ramach regionalnego komponentu PO KL trwała zbyt długo	1	2	3	4	5	6	99	88
4. Instytucja Wdrażająca zbyt dużą uwagę zwracała na formalności na etapie wniosku o dofinansowanie	1	2	3	4	5	6	99	88
5. Mogliśmy na bieżąco uzyskać informację o tym, na jakim etapie oceny jest nasz wniosek	1	2	3	4	5	6	99	88
6. Dobrze oceniam współpracę z Instytucją Wdrażającą na etapie konsultacji	1	2	3	4	5	6	99	88

REALIZACJA PROJEKTU

C7. Proszę ocenić, czy Państwa zdaniem występują lub występowały następujące problemy na etapie realizacji projektu/ projektów? Proszę określić, czy dane zjawisko w przypadku Państwa projektu/projektów stanowi(ło) znaczący, średni, bardzo mały problem, lub też w ogóle nie występowało.

	Znaczący problem	Średni problem	Bardzo mały problem	Problem nie wystąpił	Taki problem nie mógł pojawić się w projekcie/ projektach	Nie wiem/ trudno powiedzieć
1. Mieliśmy trudności w interpretowaniu, który koszt może być uznany jako kwalifikowany	1	2	3	4	88	99
2. Sprzeczne informacje ze strony Instytucji Wdrażającej regionalnym komponentem PO KL	1	2	3	4	88	99
3. Zmieniające się dokumenty, wytyczne, interpretacje i inne przepisy	1	2	3	4	88	99
4. Brakowało nam środków własnych na współfinansowanie projektu	1	2	3	4	88	99
5. Problemy z przeprowadzaniem postępowań przetargowych	1	2	3	4	88	99

(zgodnie z ustawą PZP)						
6. Problemy z przestrzeganiem zapisów o pomocy publicznej	1	2	3	4	88	99
7. Zmiany na stanowiskach osób zajmujących się naszym projektem po stronie Instytucji Wdrażającej regionalnym komponentem PO KL	1	2	3	4	88	99
8. Ograniczony czas na realizację projektu	1	2	3	4	88	99
9. Wymóg partnerstwa (jeśli dotyczy) partnerskiego	1	2	3	4	88	99
10. Trudności w rozliczaniu projektu partnerskiego	1	2	3	4	88	99
11. Problemy z pozyskaniem grupy docelowej, do której adresowany jest projekt	1	2	3	4	88	99
12. Skomplikowane procedury wprowadzania zmian w projekcie oraz aneksowania umowy o dofinansowanie	1	2	3	4	88	99

C8. W jakim stopniu lista kosztów kwalifikowalnych jest/była dostosowana do potrzeb Państwa projektu/projektów?

1. Jest/była całkowicie dostosowana do potrzeb projektu
2. Jest/była dostosowana w dużym stopniu
3. Jest/była dostosowana w średnim stopniu
4. Jest/była dostosowana w niewielkim stopniu
5. W ogóle nie jest/była dostosowana
99. Nie wiem / trudno powiedzieć

ROZLICZANIE PROJEKTU

C9. Czy złożyli Państwo przynajmniej jeden wniosek o płatność (częściową lub końcową)?

1. Tak
2. Nie -> **PRZEJŚĆ DO C11**
99. Nie wiem/nie pamiętam -> **PRZEJŚĆ DO C11**

C10. Proszę ocenić, w jakim stopniu zgadza się Pani/ Pan bądź nie zgadza z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi etapu rozliczania projektu/projektów?

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Raczej się zgadzam	Raczej się NIE zgadzam	NIE zgadzam się	Zdecydowanie się NIE zgadzam	Trudno powiedzieć	Ta kwestia nie mogła dotyczyć naszego/naszych projektu(ów)
1. Otrzymaliśmy precyzyjne informacje o tym, w jaki sposób rozliczyć projekt	1	2	3	4	5	6	99	88
2. Opisywanie dokumentów księgowych było skomplikowane	1	2	3	4	5	6	99	88
3. Do wniosku/ wniosków o płatność trzeba załączać zbyt wiele dokumentów	1	2	3	4	5	6	99	88
4. Ocena wniosku/ wniosków o płatność przebiegała szybko	1	2	3	4	5	6	99	88
5. Mieliśmy problemy z rozliczeniem zaliczki	1	2	3	4	5	6	99	88
6. Mieliśmy problemy z rozliczeniem pomocy publicznej	1	2	3	4	5	6	99	88
7. Mieliśmy problemy z rozliczeniem pomocy de minimis	1	2	3	4	5	6	99	88
8. Instytucja Wdrażająca zbyt dużą wagę przykładła do formalności na etapie rozliczania projektu	1	2	3	4	5	6	99	88
9. Instytucja Wdrażająca była pomocna na etapie rozliczania projektu	1	2	3	4	5	6	99	88
10. Pieniądże trafiały do nas bez opóźnienia	1	2	3	4	5	6	99	88

WSKAŹNIKI

C11. Jak oceniają Państwo system wskaźników służących monitorowaniu efektów realizowanego projektu/projektów?

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie	Nie wiem/ trudno powiedzieć
1. Czy wskaźniki możliwe do wyboru z listy wskaźników programu dla projektu były dla Państwa zrozumiałe?	1	2	3	4	99
2. Czy zaproponowane wskaźniki z listy wskaźników programu pozwalają na dokładne opisanie efektów projektów?	1	2	3	4	99

C12. Czy monitoring któregoś ze wskaźników wiąże się z wysokimi kosztami (np. pozyskanie danych)?

1. Tak - **ZADAĆ C12a**

2. Nie

99. Nie wiem/ trudno powiedzieć

C12a. Proszę napisać, monitoring którego wskaźnika wiąże się z wysokimi kosztami (np. pozyskanie danych).

PYTANIE OTWARTE

C13. Czy uda/ udało się Państwu osiągnąć wszystkie zakładane w projekcie wskaźniki produktu?

1. Tak – **PRZEJŚĆ DO C15**
2. Nie
3. Jest za wcześnie, aby to ocenić
99. Nie wiem, trudno powiedzieć – **PRZEJŚĆ DO C15**

C14. Jeśli nie, z jakiej przyczyny nie uda/ nie udało się Państwu osiągnąć zakładanych w projekcie wskaźników produktu?

1. Przyczyna obiektywna np. kradzież, pożar i inne następstwa losowe
2. Problemy w interpretowaniu, w jaki sposób wyliczyć wskaźniki i wyliczyliśmy je niewłaściwie
3. Problemy na początku z właściwym oszacowaniem wielkości wskaźnika w projekcie (przeszacowanie lub niedoszacowanie)
4. Problemy z osiągnięciem / utrzymaniem założonej wartości wskaźnika wynikające z opóźnień w realizacji projektu
5. Brak możliwości policzenia osiągniętej wartości wskaźnika (brak narzędzi, źródła informacji)
88. Inne, jakie **PYTANIE OTWARTE**
99. Trudno powiedzieć

KONTROLE

C15. Proszę ocenić, w jakim stopniu zgadza się Pani/ Pan bądź nie zgadza z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi kontroli przeprowadzanych w związku z realizowanym(i) projektem/projektami.

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Raczej się zgadzam	Raczej się NIE zgadzam	NIE zgadzam się	Zdecydowanie się NIE zgadzam	Trudno powiedzieć	Ta kwestia nie mogła dotyczyć naszego/naszych projektu(ów)
1. Informacje o kontroli dostawaliśmy odpowiednio wcześniej	1	2	3	4	5	6	99	88
2. Kontroli było zbyt dużo	1	2	3	4	5	6	99	88
3. Kontrole były zbyt często	1	2	3	4	5	6	99	88
4. W ramach kolejnych kontroli tej samej instytucji (np. Instytucji Zarządzającej) sprawdzane były te same elementy	1	2	3	4	5	6	99	88
5. Wyniki różnych kontroli były rozbieżne	1	2	3	4	5	6	99	88
6. Zdarzyła się sytuacja, że otrzymaliśmy opinię Instytucji Wdrażającej lub Pośredniczącej (np. o tym jakie koszty mogą być kwalifikowalne), która została uznana za nieprawidłowość na etapie kontroli	1	2	3	4	5	6	99	88

7. Wyniki kontroli dostawaliśmy zawsze w terminie	1	2	3	4	5	6	99	88
8. Kontrole pomogły nam lepiej realizować kolejne projekty	1	2	3	4	5	6	99	88
9. Kontrole były dużym obciążeniem dla firmy/institucji	1	2	3	4	5	6	99	88

C16. Jakie rozwiązania powinna wprowadzić instytucja odpowiedzialna za wdrażanie projektów EFS w przyszłości, aby ograniczyć obciążenia administracyjne dla beneficjentów?

5. Na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie	PYTANIE OTWARTE
6. Na etapie realizacji projektu	PYTANIE OTWARTE
7. Na etapie rozliczania projektu	PYTANIE OTWARTE
8. W obszarze komunikacji z beneficjentem	PYTANIE OTWARTE
99. Nie wiem/ trudno powiedzieć	ZAZNACZYĆ ODPOWIEDŹ, ZAZNACZENIE ODPOWIEDZI BLOKUJE WYPEŁNIENIE INNYCH WIERSZY

BARDZO DZIĘKUJĘ ZA UDZIAŁ W BADANIU ☺

4.3 Projekt scenariusza do wywiadów pogłębionych z przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WK-P 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL 2007-2013

Data	.....	Moderator	.....
Osoba udzielająca wywiadu	.....	Instytucja	.....
A. Potencjał administracyjny			
<p>A.1 Jak ocenia Pan/Pani obecny potencjał administracyjny instytucji w kontekście przyszłego wdrażania Programu?</p> <p>A.2 Czy w Pana / Pani opinii nakład pracy związany z wdrażaniem Programu będzie w przyszłej perspektywie finansowej większy niż w okresie 2007-2013?</p> <p>A.3 Jaka część osób, które będą zaangażowane we wdrażanie K-P RPO 2014-2020 (POKL komponent regionalny) posiada doświadczenie we wdrażaniu RPO WK-P 2007-2013?</p> <p>A.4. Jaka część osób, które będą zaangażowane we wdrażanie K-P RPO 2014-2020 (POKL) posiada doświadczenie we wdrażaniu komponentu regionalnego PO KL?</p> <p>A.5 Jak duże były zmiany kadrowe wśród osób zaangażowanych we wdrażanie RPO (POKL) w obecnym okresie programowania?</p> <p>A.6 Czy przy rekrutacji nowych osób na stanowiska związane ze wdrażaniem RPO (POKL) stawiane są wymagania dotyczące doświadczenia we wdrażaniu programów unijnych?</p> <p>A.7 Czy były prowadzone oceny efektywności prac związanych z wdrażaniem Programu? Jeśli tak, jakie działania zostały podjęte w celu zwiększenia efektywności? Które z podjętych działań okazały się najskuteczniejsze?</p> <p>A.8 Czy zostały opracowane wytyczne określające na przyszły okres programowania podział kompetencji między przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie K-P RPO 2014-2020 oraz komponentu regionalnego PO KL? Jak ocenia Pan / Pani jakość tego dokumentu? Które kwestie wymagają doprecyzowania?</p>			
B. Ryzyka i bariery dla realizacji K-P RPO 2014-2020			
<p>B.1. Które z aspektów wdrażania RPO (POKL) były najbardziej czasochłonne? Czy przewidziane zostały rozwiązania usprawniające te procesy?</p> <p>B.2. Czy widzi Pan / Pani możliwości zwiększenia efektywności pracy poprzez np. zmianę warunków pracy, wdrożenie nowych rozwiązań informatycznych, zwiększenie nakładów na wyposażenie?</p> <p>B.3. Zmiana jakich uwarunkowań, przepisów mogła być mieć Pana / Pani zdaniem największy wpływ na przebieg wdrażania nowego RPO?</p> <p>B.4. Czy widzi Pan / Pani inne ryzyka i bariery, które mogą wystąpić podczas wdrażania nowego Programu?</p>			

C. System monitorowania

C.1. Pozyskanie jakich zakresów danych monitoringowych było najbardziej czasochłonne / problematyczne w obecnym okresie programowania?

C.2 Jak ocenia Pan / Pani efektywność istniejącego systemu monitorowania?

C.3. Czy w obecnym okresie programowania zostały wprowadzone nowe rozwiązania w zakresie pozyskiwania danych monitoringowych? Jak ocenia Pan / Pani efektywność tych rozwiązań?

C.4 Czy zakres niezbędnych danych monitoringowych w okresie 2014-2020 ulegnie zwiększeniu?

D. Redukcja obciążeń administracyjnych dla potencjalnych beneficjentów

D.1. Jakie były najważniejsze problemy związane z wdrożeniem projektów zgłaszane przez beneficjentów?

D.2. Czy i jakie zmiany w systemie wyłaniania i realizacji projektów zostały wdrożone w celu ograniczenia obciążeń administracyjnych po stronie beneficjentów?

D.3. Co należałoby istotnego usprawnić w zakresie zarządzania i wdrażania w przyszłym okresie programowania w obszarze, którym się Pani/Pan zajmuje w celu ograniczenia obciążeń administracyjnych dla beneficjenta? Proszę opisać.

4.4 Projekt scenariusza do wywiadów pogłębionych z przedstawicielami MRR

Data	.....	Moderator	.....
Osoba udzielająca wywiadu	.....	Stanowisko/ departament	.....

1. Proszę krótko opowiedzieć w jakim zakresie Pana/Pani obecna praca związana jest z programami operacyjnymi, a w szczególności z Regionalnymi Programami Operacyjnymi?
2. Jak ocenia Pan/Pani okres programowania 2007-2013? Czy może Pan/Pani wskazać najważniejsze/główne błędy, które popełniono przy konstruowaniu poprzednich RPO?
3. A błędy lub problemy na etapie realizacji, które negatywnie wpłynęły na osiągnięcie zakładanych celów? Czy są działania, które należy podjąć na etapie opracowania nowych regionalnych programów operacyjnych aby uniknąć powtórzenia tych błędów?
4. Przejdźmy do okresu programowania 2014-2020. Jak ocenia Pan(i) stan prac nad rozporządzeniami dotyczącymi zarządzania funduszami strukturalnymi w Polsce w latach 2014-2020? Jakie dokumenty są obecnie w przygotowaniu? Jakie są planowane terminy ich ukończenia? Jakie czynniki mogą wpłynąć na opóźnienie tych terminów?
5. Czy planuje się jeszcze wprowadzenie istotnych zmian, które będą miały przełożenie na kształt RPO na lata 2014-2020? Jakie inne czynniki instytucjonalno-prawne mogą mieć na to wpływ?
6. Jaki jest postęp prac w zakresie zapewnienia wymogów warunkowości ex-ante dla programów współfinansowanych ze środków europejskich? Jakie istotne problemy nie zostały jeszcze rozwiązane?
7. Jak ocenia Pan(i) konstrukcję nowych instrumentów wsparcia rozwoju terytorialnego, jakimi są ZIT-y oraz RLKS? Czy trafnie uwzględniają wymiar terytorialny interwencji publicznej? Jakie główne problemy przewidują Państwo w ich wdrażaniu?
8. Czy identyfikuje Pan(i) w obecnych wytycznych takie obszary wsparcia, w których interwencja publiczna nie jest potrzebna, tzn. może wystąpić tzw. efekt jałowej straty (ang. *deadweight loss effect*)?
9. Jakie są podejmowane działania na rzecz uproszczenia mechanizmów i procedur wdrożeniowych w ramach realizacji programów operacyjnych? Jak rozwiązania te wpłyną na sytuację instytucji wdrażających, a jak na beneficjentów programów?

4.5 Projekt scenariusza do wywiadów pogłębionych z ekspertami dziedzinowymi

Data	.....	Moderator	.....
Osoba udzielająca wywiadu	.....	Instytucja	.....

A. Stan i uwarunkowania rozwoju dziedziny

A1. Jak ocenia Pan(i) perspektywę rozwoju <nazwa dziedziny> w Polsce? Jakie czynniki będą w ciągu najbliższych lat odgrywać rolę w jej rozwoju, a szczególnie celu Y?

A2. Czy w województwie kujawsko-pomorskim występują jakieś specyficzne uwarunkowania, które mogą mieć wpływ na rozwój <nazwa dziedziny> w najbliższych latach?

B. Wsparcie publiczne i logika interwencji

B1. Jak ocenia Pan(i) dotychczasowe działania < rodzaj działania: wdrożeniowe, legislacyjne, kontrolne, nadzorcze itp. > IZ RPO WK-P w zakresie wspierania rozwoju < nazwa dziedziny > w regionie? Czy pomoc publiczna była właściwie adresowana? Czy środki finansowe były wystarczające?

B2. Jak należy wspierać rozwój <nazwa dziedziny> w najbliższych latach? Kogo i jakie projekty powinny otrzymywać pomoc? W jakiej formie?

B3. Czy w Pana(i) ocenie występują branże lub sektory w regionie gdzie można wskazać na istnienie luki finansowej? Czy istnienie luki finansowej w tych branżach lub sektorach może stanowić przesłankę do interwencji publicznej w formie instrumentów finansowych 2014-2020? W przypadku jakich beneficjentów i jakich projektów takie rozwiązanie mogłoby się sprawdzić?

B4. Czy według Pani/ Pana wspieranie <nazwa działania> przyczyni się do osiągnięcia rezultatu w postaci <nazwa zakładanego wskaźnika rezultatu>

B5. Czy może Pan(i) polecić literaturę, która odnosi się do omówionych wcześniej obszarów?

C. Dobór wskaźników produktu i rezultatu

C1. Jak najlepiej zmierzyć potencjał rozwoju <nazwa dziedziny> w regionie lub w kraju? Jak można zbadać tempo, w jakim się rozwija?

C2. Jakie zna Pan(i) źródła danych dotyczących rozwoju <nazwa dziedziny> w Polsce? Które z nich są dostępne również na poziomie regionów?

C3. Czy są przeprowadzane cykliczne jakieś badania dotyczące rozwoju dziedziny X w Polsce? Jak często? Kto się nimi zajmuje? Od kogo pozyskuje dane?

C4. Jakich kluczowych danych dotyczących <nazwa dziedziny> brakuje w Polsce? Czy przychodzą Panu(i) na myśl jakieś istotne kwestie, których się obecnie nie monitoruje? Kto powinien dostarczać niezbędnych danych, jak często i komu?

C5. Czy Pana(i) zdaniem następujące wskaźniki dostatecznie dobrze obrazują wpływ realizacji RPO WK-P 2007-2013 (komponentu regionalnego PO KL) na osiągnięcie jego celów? Jakie wskaźniki mogłyby się lepiej sprawdzić?

C6. Czy przy założeniu alokacji na poziomie X osiągnięcie założonych wartości docelowych X wydaje się Panu(i) prawdopodobne? Co należałoby zrobić, aby zwiększyć prawdopodobieństwo osiągnięcia wartości docelowych?

4.6 Projekt scenariusza z ekspertami ds. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Poniższe pytania zostaną postawione w trakcie kolejnych FGI. Dodatkowe pytania będą wynikały z ilości / zakresu zgłaszanych wniosków i rekomendacji w trakcie realizacji SOOŚ.

Data	.....	Moderator	.....
Osoba /y udzielająca/e wywiadu	.....	Instytucja	.....

- Jaki jest charakter zamierzeń, które są przewidziane do realizacji w ramach K-P RPO 2014-2020 (jakie typy projektów/inwestycji)?
- Jaka będzie ich dystrybucja przestrzenna? Określenie lokalizacji, jeżeli zapisy K-P RPO 2014-2020 to umożliwią?
- Jakie zmiany demograficzne zachodzą będą na terytoriach będących przedmiotem RPO? (zmiany gęstości zaludnienia, trendy migracyjne, obszary depopulacyjne)?
- Czy wskazywane w RPO typy zamierzeń/przedsięwzięć mogą negatywnie oddziaływać na środowisko?
- Jeżeli tak, to które oraz jakie są możliwe przyczyny/źródła tych oddziaływań? np. emisje substancji i/lub energii (gazy, pyły, ścieki, odpady, hałas, światło, promieniowanie), zmiany zagospodarowania przestrzeni, eksploatacja zasobów odnawialnych/nieodnawialnych, zmiany bioróżnorodności, efekt barierowy (fragmentacja ekosystemów), szkody materialne, w tym jeżeli to będzie możliwe, uwzględnienie efektów skumulowanych?
- Kiedy wystąpią? Kiedy wystąpi ich największe natężenie np. w fazie budowy, eksploatacji, czy likwidacji?
- Na jaki receptor (na co, na kogo) mają/mogą mieć wpływ? np. na jakość powietrza, wody, gleby, na stan i dostępność zasobów nieodnawialnych, na krajobraz, na cenne z przyrodniczego punktu widzenia gatunki i siedliska, na liczebność i strukturę gatunkową fauny i flory, na zdrowie i życie ludzi, na komfort życia, na stan dóbr materialnych i zabytków, na wartość nieruchomości, itp.
- Jaka jest dystrybucja przestrzenna tych receptorów? np. w granicach miast, w ich bezpośrednim sąsiedztwie, w miejscowościach wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych, na terenach przyrodniczo cennych, poza granicami regionu, kraju itp.?
- Jaki jest charakter i skala uciążliwości generowanych skutków? np. odwracalne/ trwałe, ciągłe/ okresowe/ sporadyczne, pomijalne / odczuwalne / znaczące / poważne / nieakceptowane / katastrofalne, materialne / niematerialne itp.?
- Które skutki można uznać za istotne, które za nieznaczące? kryteria wyboru aspektów istotnych, ostrość i prawdopodobieństwo wystąpienia, przypisane im wagi, itp.
- Czy mogą wystąpić skutki niedozwolone prawem?
- Jeżeli ryzyko takich oddziaływań występuje, to czy nie można tych samych celów i korzyści gospodarczych/społecznych osiągnąć innymi metodami? możliwe alternatywy realizacyjne, w tym wariant zaniechania?
- Jeżeli nie ma alternatywnych sposobów osiągania celów, to czy zmiana obszaru interwencji pozwoli wyeliminować/ograniczyć wszystkie/niektóre z negatywnych oddziaływań, bez spowodowania pojawienia się nowych? Do rozważenia wszystkie racjonalne alternatywy lokalizacyjne, jeżeli istnieją i wybór najlepszych rozwiązań.
- Czy można wskazać alternatywne lokalizacje? Która z tych lokalizacji zapewni najlepszą minimalizację oddziaływań na środowisko widziane jako całość? Do jakich typów projektów (np. infrastruktura liniowa)?

- Jakie środki techniczne i działania zapobiegawcze/ograniczające można zastosować, aby skutki środowiskowe sprowadzić do minimum? Możliwe do zastosowania rozwiązania techniczne, racjonalne kryteria ich oceny?
- Czy można wskazać, jakie kompensacje przyrodnicze/społeczne/ekonomiczne można zastosować, aby zrekompensować straty/szkody? W zależności od możliwości pozyskania informacji o zamierzeniach oraz ich wstępnej identyfikacji przewidywanych szkód?
- Jak różnicują się skutki środowiskowe i jaka będzie ich dystrybucja przestrzenna ze względu na przyjęte parametry typologiczne? Np. charakter, zakres, czy skala zamierzeń/działań/inwestycji.
- Jak można scharakteryzować zakres i skalę skutków środowiskowych danej ingerencji na tle skutków środowiskowych innych interwencji w danym obszarze?
- Jaki jest udział zamierzeń powodujących negatywne/neutralne/pozytywne skutki w zakresie ochrony środowiska?
- W jakim stopniu realizacja danej grupy zamierzeń zapewnia/uniemożliwia spełnienie określonych w prawie wymogów w zakresie ochrony środowiska na terenie na którym projekt jest realizowany?
- Jaki będzie wpływ realizacji danej grupy zamierzeń na zmiany jakości środowiska w zasięgu oddziaływania na wytypowanych do analizy obszarach?
- Czy istnieje i jaka jest komplementarność pomiędzy szacowaną skalą, zakresem i charakterem skutków środowiskowych przewidywanych ingerencji, a poziomem rozwoju infrastruktury ochrony środowiska w poszczególnych regionach?
- Jak ocenić można wpływ planowanych interwencji na poprawę stanu środowiska naturalnego, w tym na stopień realizacji zobowiązań prawnych/traktatowych?
- Czy i w jakim stopniu skutki środowiskowe ingerencji wpisują się w szerszą wizję rozwoju w tym zakresie, tzn. czy są spójne/wynikają ze strategii krajowych i unijnych, czy są komplementarne względem siebie, czy wiążą się z bieżącymi potrzebami społeczności lokalnych?
- Czy i jak ocenić można zmiany parametrów środowiska na danym terenie w związku z realizacją danego zamierzenia/grupy zamierzeń?

4.7 Lista szkół wyższych i jednostek naukowych, które zostaną objęte badaniem CAWI

L.p.	Nazwa pełna	Kod	Status
1.	Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy	AMFNB	Działająca
2.	Bydgoska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy	BSWB	Działająca
3.	Bydgoska Wyższa Szkoła Główna [do 2013-05-10 Bydgoska Wyższa Szkoła Główna z siedzibą w Bydgoszczy]	BWSGSB	Działająca
4.	Grudziądzka Szkoła Wyższa	GSW	Działająca
5.	Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy	KPSWB	Działająca
6.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku	PWSZW	Działająca
7.	Toruńska Szkoła Wyższa	TSW	Działająca
8.	Toruńska Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości	TWSP	Działająca
9.	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	UKWB	Działająca
10.	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	UMK	Działająca
11.	Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy	UTPJJSB	Działająca
12.	Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu	WSBT	Działająca
13.	Wyższa Szkoła Demokracji z siedzibą w Grudziądzu	WSDG	Działająca
14.	Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej w Toruniu	WSFHT	Działająca
15.	Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy	WSGB	Działająca
16.	Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna we Włocławku	WSHEW	Działająca
17.	Wyższa Szkoła Języków Obcych w Świeciu	WSJOS1	Działająca
18.	Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu	WSKSMT	Działająca
19.	Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu w Bydgoszczy	WSNOZB	Działająca
20.	Wyższa Szkoła Środowiska z siedzibą w Bydgoszczy	WSSB	Działająca
21.	Wyższa Szkoła Techniczna we Włocławku [do 2013-05-24 Wyższa Szkoła Techniki i Przedsiębiorczości we Włocławku]	WSTiP	Działająca
22.	Wyższa Szkoła Zarządzania Środowiskiem w Tucholi	WSZST	Działająca
23.	Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników	IIMPB	Działająca

4.8 Lista instytucji otoczenie biznesu, które zostaną objęte badaniem CAWI

L.p.	Nazwa IOB
1	Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.
2	Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.
3	Bydgoski Fundusz Poręczeń Kredytowych Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
4	Grudziądzkie Poręczenia Kredytowe Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
5	Kujawskie Poręczenia Kredytowe Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
6	Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Bydgoszczy (Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości)
7	Polska Fundacja Przedsiębiorczości (Subregionalny Fundusz Pożyczkowy KUJAWIAK)
8	Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
9	Akademyckie Inkubatory Przedsiębiorczości przy WSB w Toruniu
10	Akademycki Inkubator Przedsiębiorczości Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
11	Akademycki Inkubator Przedsiębiorczości - Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna
12	AIP przy WSG / CM i UKW w Bydgoszczy
13	AIP przy UTP w Bydgoszczy
14	Poznański Akademycki Inkubator Przedsiębiorczości (Przystań Innowacji Inkubator Przedsiębiorczości Sp. z o.o)
15	Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Gospodarczego Ziemi Świeckiej - "Inkubator Przedsiębiorczości"
16	Bydgoski Inkubator Przedsiębiorczości
17	Włocławski Inkubator Innowacji i Przedsiębiorczości
18	Regionalne Centrum Przedsiębiorczości w Solcu Kujawskim
19	Bydgoski Park Przemysłowo - Technologiczny
20	Toruński Park Technologiczny
21	Grudziądzki Park Przemysłowy
22	Park Przemysłowo - Technologiczny
23	Regionalne Centrum Innowacyjności przy Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy
24	Interdyscyplinarne Centrum Nowoczesnych Technologii UMK w Toruniu
25	PolBAN - Business Angels Club
26	Bydgoski klaster przemysłowy
27	Polska Izba Turystyki - Oddział Kujawsko-Pomorski w Bydgoszczy
28	Zakład Badawczy Przemysłu Piekarskiego Sp. z o.o. Bydgoszcz
29	Pracownia Gorzelnicza w Bydgoszczy
30	Zakład Fizjopatologii Rozrodu i Gruczołu Mlekowego
31	NOT FSNT Inowrocław
32	NOT FSNT Toruń Toruński Klub Technika NOT sp. z o.o.
33	NOT FSNT Bydgoszcz
34	NOT FSNT Włocławek
35	NOT FSNT Grudziądz
36	Bydgoski Dom Technika NOT Sp. z o.o.
37	Centrum Obsługi Inwestora - Partner PAiIZ
38	BCC – łoża w Toruniu
39	BCC – łoża w Bydgoszczy
40	Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica

41	Sejmik Samorządu Gospodarczego w Bydgoszczy
42	Izba Gospodarcza w Grudziądzu
43	Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu
44	Izba Przemysłowo-Handlowa Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Bydgoszczy
45	Kujawska Izba Przemysłowo-Handlowa we Włocławku
46	Kujawsko-Pomorska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Bydgoszczy
47	Kujawsko-Pomorski Klub Eksportera w Bydgoszczy
48	Regionalne Centrum Eksportu
49	Kujawsko-Pomorski Związek Pracodawców i Przedsiębiorców w Bydgoszczy
50	Kujawsko-Pomorskie Zrzeszenie Handlu i Usług w Bydgoszczy
51	Pomorsko-Kujawska Izba Budownictwa w Bydgoszczy
52	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Toruniu + Enterprise Europe Network
53	Stowarzyszenie Przedsiębiorców Kujaw i Pomorza
54	Tucholska Izba Gospodarcza
55	Kujawsko-Pomorska Organizacja Pracodawców Lewiatan
56	Inowrocławski Obszar Gospodarczy
57	Rypiński Obszar Gospodarczy Bielawki
58	Kujawsko-Pomorska Sieć Informacyjna Sp. z o.o.
59	Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Urządzeń Sterowania Napędów w Toruniu (OBRUSN)